

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

28

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 35

**Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 104
Milletvekilinin Konutların Turizm Amaçlı
Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik
Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1669) ile
Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1669 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Katılma Yazıları6

- Genel Gerekçesi7

- Madde Gerekçeleri9

• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu15

• Muhalefet Şerhleri24

• Teklif Metni.....130

• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....130

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Oğuzhan Kaya</i> Çorum	<i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i> İzmir
<i>Şahin Tin</i> Denizli	<i>Belgin Uygur</i> Balıkesir	<i>Hasan Turan</i> İstanbul
<i>Murat Cahid Cıngı</i> Kayseri	<i>Asuman Erdoğan</i> Ankara	<i>Hasan Arslan</i> Afyonkarahisar
<i>Yahya Çelik</i> İstanbul	<i>Cemil Yaman</i> Kocaeli	<i>Sami Çakır</i> Kocaeli
<i>Çiğdem Karaaslan</i> Samsun	<i>Yusuf Ziya Aldatmaz</i> Bartın	<i>Mestan Özcan</i> Tekirdağ
<i>Mustafa Oğuz</i> Burdur	<i>İbrahim Eyyüpoğlu</i> Şanlıurfa	<i>Celalettin Köse</i> Gümüşhane
<i>Hikmet Başak</i> Şanlıurfa	<i>Abdurrahman Babacan</i> Malatya	<i>Cevahir Asuman Yazmacı</i> Şanlıurfa
<i>Ayhan Salman</i> Bursa	<i>Şengül Karslı</i> İstanbul	<i>Mustafa Yavuz</i> Bursa
<i>Mehmet Faruk Pınarbaşı</i> Şanlıurfa	<i>Yücel Arzen Hacıoğulları</i> İstanbul	<i>Ahmet Kılıç</i> Bursa
<i>Kayhan Türkmenoğlu</i> Van	<i>Seda Sarıbaş</i> Aydın	<i>Kurtcan Çelebi</i> Ankara
<i>Ömer Oruç Bilal Debgici</i> Kahramanmaraş	<i>Ömer Özmen</i> Aydın	<i>Emine Yavuz Gözgeç</i> Bursa
<i>Ali Taylan Öztaylan</i> Balıkesir	<i>Emel Gözükara Durmaz</i> Bursa	<i>İsmail Erdem</i> İstanbul
<i>Şamil Ayrım</i> İstanbul	<i>Yusuf Beyazıt</i> Tokat	<i>Adem Yeşildal</i> Hatay
<i>Kemal Karahan</i> Hatay	<i>İbrahim Ethem Taş</i> Antalya	<i>Mustafa Alkayış</i> Adıyaman

Radiye Sezer Katırcıoğlu

Kocaeli

Mustafa Arslan

Tokat

Ruken Kilerci

Ağrı

Adil Biçer

Kütahya

Halit Yerebakan

İstanbul

Adem Korkmaz

Burdur

Fatma Öncü

Erzurum

Derya Ayaydın

İstanbul

Lütfiye Selva Çam

Ankara

Refik Özen

Bursa

Meliha Akyol

Yalova

Seda Gören Bölük

İstanbul

Faruk Aytek

Adana

Ömer İleri

Ankara

Selman Oğuzhan Eser

Karaman

Ersan Aksu

Samsun

Arslan Tatar

Şırnak

Yıldız Konal Süslü

İstanbul

Osman Zabun

Isparta

Büşra Paker

İstanbul

Mehmet Demir

Kütahya

Yakup Otgöz

Muğla

Vehbi Koç

Trabzon

Nilhan Ayan

İstanbul

Abdullah Doğru

Adana

İsmail Ok

Balıkesir

Latif Selvi

Konya

Tahir Akyürek

Konya

İsmail Çağlar Bayırcı

Kütahya

Lütfi Bayraktar

Sakarya

Cüneyt Yüksel

İstanbul

Mehmet Ali Çelebi

İzmir

Derya Bakbak

Gaziantep

Mervan Gül

Siirt

İbrahim Yurdumuseven

Afyonkarahisar

Mehmet Uğur Gökgöz

Isparta

Orhan Kırçalı

Samsun

İrfan Çelikaslan

Gaziantep

Abdurrahim Fırat

Erzurum

Sunay Karamık

Adana

Tuğba Işık Ercan

İstanbul

İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak

Malatya

Çiğdem Koncagül

Tekirdağ

Orhan Yegin

Ankara

Mustafa Hakan Özer

Konya

Ahmet Zenbilci

Adana

Resul Kurt

Adıyaman

Veysel Tipioğlu

Kocaeli

Hüseyin Yayman

Hatay

Ali Şahin

Gaziantep

Bülent Tüfenkci

Malatya

İsmail Emrah Karayel

İstanbul

Ümmügülşen Öztürk

İstanbul

Cevahir Uzku

Niğde

Mustafa Demir

İstanbul

Nazım Maviş

Sinop

Abdürrahim Dusak

Şanlıurfa

Ahmet Çolakoğlu

Zonguldak

Mehmet Şahin

Kahramanmaraş

Ali Kıratlı

Mersin

Osman Sağlam

Karaman

Kemal Çelik

Antalya

Emre Çalışkan

Nevşehir

KATILMA YAZILARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 10/10/2023 tarihinde sunulan 2/1669 Esas No’lu Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

11/10/2023

Sena Nur Çelik

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine İmzamı Koyuyorum.

Gereğini Arz Ederim.

10/10/2023

Necmettin Erkan

Kırşehir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine İmzamı Koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Ertuğrul Kocacık

Sakarya

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1669)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ülkemiz; dünyanın en eski medeniyetlerine ev sahipliği yapan, zengin tarihi, kültürü, kültür varlıkları ve eşsiz doğal güzelliklerini barındıran, turizm sektöründe yüksek tesis ve hizmet kalitesine sahip olan, sağlık, kongre, gastronomi, kış, golf, spor turizmi ve diğer turizm türlerinde sahip olduğu potansiyel ve servis kalitesi ile dünyadaki diğer rakip ülkelerin önünde yer alan, önemli bir turizm destinasyonudur.

Turizmde Türkiye'nin rekabetçiliği; ulusal ve uluslararası ziyaretçiler için çekiciliğini artırma yeteneğine, kaliteli, yenilikçi ve cazip turizm ürün ve hizmetleri sunabilmesine, uluslararası pazardan ve iç turizmden aldığı payı artırabilmesine, bunları yaparken turizmi besleyen kaynakların etkin ve sürdürülebilir kullanımını sağlamasına bağlıdır.

Turizm sektörü; sürekli istihdam yaratan ve teknolojinin istihdam üzerindeki olumsuz etkisinin en az olduğu sektördür. Bu açıdan Orta Vadeli Planda (OVP) da turizm gelirlerinin cari açığın azaltılmasındaki önemi özellikle vurgulanmıştır. Görüldüğü üzere turizm, ekonomimizin en önemli lokomotiflerinden biri olup ekonomimize ürettiği katma değer oldukça dikkate değerdir.

Son yıllarda Dünyada ve ülkemizde, turizmdeki alternatif konaklama arayışları sonucunda ikincil konutlar kısa süreli kiralamalar yapılmak suretiyle turistik konuta yönelmeye başlamış ve turizm sektöründe yeni bir alt kol haline gelmiştir.

Bu açıdan ülkemizin turizm sektöründe gösterdiği büyük ilerlemenin, turistik konutların da dahil olduğu bir sistemle artarak devam etmesi için, turizm politikasının belirleyici ve uygulayıcısı olan Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, konutların gerçek ve tüzel kişilere turizm amaçlı kiralınmasına ilişkin esasların belirlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bu kapsamda Kanun Teklifiyle, Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımları oluşmasının önlenmesi, turizm sektörünün tek elden ve kapsayıcı stratejiyle geliştirilmesi yönündeki öncelikli hedefi ile uyumlu olarak;

- Turizm amaçlı kiralanan konutların belgelendirilmesi ve kiralama ile elde edilen gelirlerin kayıt altına alınması ve bu suretle kayıt dışı kazancın engellenmesi,
 - Turizm amaçlı kiralanan konutlarda konaklayacak kişilerin 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu uyarınca düzenli olarak kolluk kuvvetlerine bildirilerek, suç işlenmesinin önüne geçilmesi, belge sahiplerine gerekli durumlarda idari para cezaları uygulanması gibi kamu yararı yönünde yapılacak düzenlemelerle kamu düzeninin sağlanması,
 - Eşit rekabet ortamı sağlanarak, turizm sektöründe hizmet veren tüm paydaşlara güvenilir yatırım ortamı oluşturulması,
- amaçlanmaktadır.

Özellikle yurtdışında da konutların turizm amaçlı kullanımlarına ilişkin mevzuat düzenlemeleri olduğu görülmektedir. İspanya, İtalya, Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri örnekleri incelendiğinde; genel olarak bu ülkelerde turistik amaçlı kiralanan konutların ve turistlerin bilgilerinin kamu düzenini koruma amacıyla kayıt altına alındığı, vergi potansiyelini artırmaya yönelik düzenlemelerin olduğu, yükümlülüklerle uyulmadığında yaptırımların öngörüldüğü görülmektedir. Ülkemizde de resmi verilere göre yaklaşık 30 bin civarında turizm amaçlı kiralanan konut olduğu göz önüne alındığında yapılacak düzenlemeler ile mevzuattaki eksikliğin giderilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca bu düzenleme ile ülkemizin turizm sektöründeki değişmekte olan turizm trendlerine uyum sağlaması hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, 19/6/1979 tarihli ve 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununda yapılan değişikliklerle; müstakil bir kanunu ve tüzel kişiliği bulunan Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünün sermaye miktarı ve artırım limiti güncellenerek Kültür ve Turizm Bakanlığı döner sermayesinin iktisadî işlevselliğinin artırılması öngörülmekte; döner sermayenin kullanım alanları gözetilerek; Kültür ve Turizm Bakanlığının ekonomik ve malî ihtiyaçlarının finansmanı ve karşılanmasına yönelik daha sürdürülebilir ve etkin bir mali yapının oluşturulması amaçlanmaktadır. Ayrıca, Bakanlık döner sermayesinin 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamındaki atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerinin yapılması veya yaptırılması doğrultusunda kullanılabilmesine olanak sağlanması ve bu doğrultuda Kültür ve Turizm Bakanlığı görev ve sorumluluklarının yerine getirilmesinde gelir kalemi olarak değerlendirilebilecek kart, belge, kokart, işletme belgesi, plaket ve benzeri gelirler ile atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesisleri ile döner sermaye faaliyetleri kapsamında Bakanlığın görev alanına giren tesislerin Bakanlık döner sermayesine finansal kaynak olarak kullanımının sağlanması öngörülmektedir.

Ayrıca, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununda yapılan değişikliklerle;

- Tahsisli kamu taşınmazları üzerinde yer alan tesislerin yanı sıra Bakanlıktan turizm yatırım ya da işletmesi belgeli diğer konaklama tesislerinde de görev yapmakta olan personelin nitelikli konaklama ihtiyacının sağlanması amaçlanmıştır.
- Yetkili idare tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenen konaklama tesislerinin faaliyette bulunabilmesi için Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alınmasına ilişkin sürecin kısaltılması öngörülmüştür.

Kapadokya Alanı Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrası ve Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4, 5, 9 ve 10 uncu maddelerinin bazı fıkralarının iptaline ilişkin Anayasa Mahkemesinin 13/12/2022 tarihli ve E.: 2019/88, K.: 2022/159 sayılı ve E.: 2019/87, K.: 2022/158 sayılı kararları doğrultusunda; İdareye aktarılacak gelirlere, cezai fiiller ve idari para cezaları ile ilgili diğer hususlara ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Bununla birlikte, 11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun bazı hükümlerinin iptali ve yürürlüklerinin durdurulması istemiyle açılan davada Anayasa Mahkemesinin 4/5/2023 tarihli ve E.: 2019/93, K.: 2023/87 sayılı kararı ile Kanunun bazı hükümlerinin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle iptaline karar verilmiş olup, bahse konu kararda yer verilen iptal gerekçeleri çerçevesinde Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının organizasyon yapısı, mal ve hizmet alımları ile Sayıştay denetimi ve personel istihdamına ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile; Kanunun amacı ve kapsamı belirlenmiştir.

Madde 2- Madde ile; Kanunda yer alan tanımlar düzenlenmiştir.

Bu kapsamda;

Kiraya verenin konutunu gerçek veya tüzel kişilere en fazla yüz gün süreyle kiralamasına izin verilmesi amacıyla düzenlenen belge “izin belgesi” olarak tanımlanmıştır.

Konuya ilişkin olarak yurtdışı uygulama örneklerinin incelenmesi sonucunda farklı sürelerin baz alındığı görülmüştür. Ülkemizde belli sektörlerde çalışanların genelde üç aydan fazla süre ile görev yaptıkları yerlerde ikamet ettikleri dikkate alınarak, bu tarz turizm dışı kullanımların kapsam dışı kalmasını ve yurtdışı örneklerle benzer düzenleme yapılmasını teminen izin belgesi tanımında tek seferde en fazla yüz gün süreyle kiralama koşulu getirilmiştir.

Konutun mülkiyetine sahip olanlar ile mülkiyet hakkı sahibinin intifa hakkı ya da üst hakkı tesis edilerek konut üzerindeki tasarruf haklarının bir kısmının devri durumunda, konutun öncelikli olarak kullanım hakkına sahip sınırlı ayni hak lehtarları da kiraya veren kapsamında değerlendirilmiştir.

Ayrıca Bakan, Bakanlık, Valilik ve konut gibi Kanunun uygulanması esnasında ihtiyaç duyulacak diğer tanımlamalar yapılmıştır.

Madde 3- Madde ile;

Turizm amaçlı kiralanan konutların belgelendirilerek kayıt altına alınabilmesini teminen turizm amaçlı kiralama sözleşmesi yapılmadan önce izin belgesi alınması ve bu konutların Bakanlıktan belgeli olduğunun bilinebilirliğini sağlamak adına Bakanlıkça hazırlanacak plakletin konutun girişine asılması zorunluluğu düzenlenmiştir.

Yerleşik konut alanlarında, binadaki diğer kat maliklerinin huzur ve düzenini korumak ve kat malikleri arasında olası ihtilafları engellemek amacıyla belge sahibinin konutunu turizm faaliyetine dönüştürmeden önce muvafakat alınmasına yönelik düzenleme yapılmıştır. Ancak, aynı kişi adına kayıtlı bağımsız bölüm sayısının fazla olduğu binalarda, sahibi bulunduğu tüm konutları turizm kullanımına açarak, yasal olarak otel ve benzeri konaklama tesislerine dönüştürülemeyecek binaların izin belgesi alınarak fiilen otel fonksiyonuna dönüşmesinin engellenmesi ve böylece yerleşim alanının genel dokusunun bozulmaması amacıyla aynı kişi adına kayıtlı bağımsız bölümlerin izin belgesi almasına ilişkin kısıtlamalar getirilmiştir.

Kiraya veren gerçek kişi ise ölümü ve tüzel kişi ise tüzel kişiliğinin sona ermesi halinde oluşabilecek hukuki boşluğun önlenmesini teminen izin belgesinin akibeti ve kullanıcıların haklarına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Kontrol ve denetimin etkin bir şekilde yürütülebilmesini teminen üçüncü kişilere kiralama engellenmiştir.

Turizm amaçlı kiralanan konutlarda konaklayacak kişilerin 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu uyarınca düzenli olarak kolluk kuvvetlerine bildirilerek, suç işlenmesinin önüne geçilmesi, belge sahiplerine gerekli durumlarda idari para cezaları uygulanması gibi kamu yararı yönünde yapılacak düzenlemelerle kamu düzeninin sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 4- Madde ile; izinsiz kiralama nedeniyle oluşan kayıt dışı kazancın engellenmesi, Devletin gelir kaybının önlenmesi, suç işlenmesinin önüne geçilmesi ve böylece kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması amacıyla; doğrudan veya dolaylı olarak izinsiz kiralama yapılması halinde uygulanacak idari para cezaları ile izin belgesi sahiplerinin mevzuata aykırı işlemleri durumunda uygulanacak idari yaptırımlar düzenlenmiştir.

Madde 5- Madde ile; izin belgesi veren makamın iptal yetkisini hangi hususlarda kullanacağına dair düzenleme yapılmıştır. İzin belgesi sahibinin talebi ya da faaliyetine son verildiğinin tespiti gibi doğal gerekçelere ek olarak izin belgesi sahibinin yükümlülüklerini yerine getirmemesi, verilen süreye rağmen aykırılıkların giderilmemesi gibi durumlarda izin belgesinin iptal edileceğine yönelik düzenlemeler yer almaktadır.

Madde 6- Madde ile; turizm amaçlı kiralamalarda Kültür ve Turizm Bakanlığının yetkili olduğu ve gerekli görmesi durumunda bu yetkiyi valilikler aracılığıyla kullanabileceği düzenlenerek, denetim yetkisinin ne şekilde kullanılacağına açıklık getirilmiştir. Ayrıca bu Kanunun uygulanması sırasında doğacak tereddütleri ve uygulamaya ilişkin aksaklıkları giderme yetkisinin Bakanlığa ait olduğu düzenlenerek, ikincil mevzuatın hangi kapsamda hazırlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Geçici Madde 1- Madde ile; 1/1/2024 tarihi itibarıyla halihazırda turizm amaçlı kiralama faaliyetinde bulunanların bir ay içinde Bakanlığa başvurması ve başvuru tarihinden itibaren üç ay içerisinde Bakanlıkça işlemlerin sonuçlandırılmasına ilişkin geçiş düzenlemesi yapılmaktadır. Madde ile turizm amaçlı kiralanan mevcut konutların toplam dört ay içerisinde belgelendirme sürecinin tamamlanması hedeflenmektedir.

Madde 7- Madde ile; 14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin üçüncü paragrafının (e) alt bendinde yer alan bazı ibareler yürürlükten kaldırılmıştır. Böylece Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Yönetim Kurulunda yer alan seyahat acentaları temsilcilerinin diğer sektör temsilcileri ile eş zamanlı ve aynı usulle seçilmesine yönelik olarak 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde yapılan değişikliğe uyum sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 8- Madde ile; 19/6/1979 tarihli ve 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununun 1 inci maddesinde değişiklik yapılarak sermaye miktarı ve artırım limitinin güncellenerek Kültür ve Turizm Bakanlığı döner sermayesinin iktisadî işlevselliğinin artırılması öngörülmekte; döner sermayenin kullanım alanları gözetilerek; Kültür ve Turizm Bakanlığının ekonomik ve mali ihtiyaçlarının finansmanı ve karşılanmasına yönelik daha sürdürülebilir ve etkin bir mali yapının oluşturulması amaçlanmaktadır.

Madde 9- Madde ile; 2252 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapılarak, Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermayesinin atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerinin yapılması veya yaptırılması için kullanılabilmesi amacıyla turizm faaliyetlerinin etkin şekilde sürdürülmesine katkı sağlanması öngörülmektedir. 2634 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde; söz konusu tesislerden atık su arıtma tesisi ve katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerinin Bakanlıkça yapılabileceği ve yaptırılabilceği gibi işletilebileceği ve işlettirilebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede 2252 sayılı Kanun'da gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

Madde 10- Madde ile; 2252 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılarak, Döner Sermaye İşletmesinin, kart, belge, plaket, kokart gelirleri ve benzeri gelirlerin, atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesisleri ve döner sermaye faaliyetleri kapsamında Bakanlığın görev alanına giren turizm tesislerini işletmesi veya işletirmesi neticesinde elde edilecek gelirlerin etkin ve ekonomik gelir kaynağı olarak Bakanlık döner sermayesine gelir kaydedilebilmesi amaçlanmıştır.

Madde 11- 2634 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde; atık su arıtma tesisi ve katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerinin Bakanlıkça yapılabileceği ve yaptırılabilceği gibi işletilebileceği veya işlettirilebileceği hükmü yer almaktadır. Bu çerçevede madde ile; 2252 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin

üçüncü fıkrasına cümle eklenerek, aynı Kanunun 3 üncü ve 5 inci maddesinde yapılan düzenlemelere paralel olarak Döner Sermaye İşletmesinin Bakanlıkça yapılan atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisleri gibi altyapı tesislerini işletebilmesi ve işlettirebilmesi amaçlanarak turizm faaliyetlerinin etkin şekilde sürdürülmesine katkı sağlanması öngörülmektedir.

Madde 12- Madde ile; 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 3 üncü maddesinde yapılan değişiklikle, konaklama tesislerinin personellerinin barınma ve sosyal donatı ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin düzenleme yapılarak, tahsisli kamu taşınmazları üzerinde yer alan tesislerin yanı sıra Bakanlıktan turizm yatırımı ya da işletmesi belgeli diğer konaklama tesislerinde de görev yapmakta olan personelin nitelikli konaklama ihtiyacının karşılanması amaçlanmıştır. Böylece, esasen tahsise konu toplam alan miktarında herhangi bir değişiklik olmamakla birlikte, Bakanlıkça açık arttırma usulüyle yapılacak personel lojman alanı tahsislerinde tüm konaklama tesislerine eşit hak tanınmaktadır.

Madde 13- Madde ile; 2634 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde değişiklik yapılarak yetkili idare tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenen konaklama tesislerinin faaliyette bulunabilmesi için Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alınmasına ilişkin sürecin kısaltılması öngörülmüştür.

Ayrıca konaklama tesislerinin Bakanlıktan belge alma zorunluluğu getirilmesine ilişkin 2634 sayılı Kanunda 2021 yılında yapılan değişiklik sonrasında bir yıl içinde belge almak için Bakanlığa başvurmayan ya da çeşitli sebeplerle belge alamayan tesislerin işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının iptal işlemleri yürütülmektedir. Ancak, Bakanlık tarafından yürütülen işlemler esnasında, ruhsat sahiplerince yenileme, güncelleme, unvan değişikliği vb. sebeplerle 3-4 gün gibi çok kısa sürelerde yeniden ruhsat alınarak, ilave süre kazanılmaya çalışıldığı tespit edilmiştir. Yeniden işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmesinin Bakanlık uygun görüşüne bağlanmasına ilişkin yapılan düzenleme ile; hem bu sorunun önüne geçilmesi hem de yapının turizm tesislerinin niteliklerini haiz olup olmadığına ilişkin ön denetim mekanizmasının getirilmesi amaçlanmıştır.

Madde 14- Madde ile; 2634 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde değişiklik yapılarak, turizm sektörünün tek elden bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesi ve konaklama tesislerinde standart birliğinin sağlanması için milli parklar ile tabiat parklarının konaklama içeren tesis gerçekleştirilmesi amacıyla tahsis yapma yetkisi münhasıran Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmektedir. Bununla birlikte, bu yerlerin tahsis edilmesi sonucunda elde edilecek gelirler ise ilgili Bakanlığın döner sermayesine gelir kaydedilmeye devam edilerek, milli parkların ve tabiat parklarının sürdürülebilir şekilde yönetilmesi korunmaktadır. Ancak, bungalov içermeyen sadece çadır ve karavan ünitelerinden oluşan kamp alanlarını kiralama konusunda istisna getirilmiştir.

Ayrıca, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından adına turizm işletmesi belgesi veya turizm yatırımı belgesi düzenlenen tesisler için personel lojman alanı tahsisinin yapılmasına ve sona ermesine ilişkin koşullar düzenlenmektedir.

Madde 15- Madde ile; turizm sektörünün tek elden bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesi ve konaklama tesislerinde standart birliğinin sağlanması amacıyla, 2634 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesinde değişiklik yapılarak, orman sayılan alanlarda konaklama içeren tesis yapımı ve işletilmesi amacıyla tahsis yapma yetkisi münhasıran Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmektedir. Bununla birlikte, bu yerlerin tahsis edilmesi sonucunda elde edilecek gelirlerin ise Orman Genel müdürlüğüne ait olacağına ilişkin düzenleme korunmakta ve ayrıca, bungalov içermeyen sadece çadır ve karavan ünitelerinden oluşan kamp alanlarını kiralama konusunda istisna getirilmektedir.

Madde 16- Madde ile, Tarım ve Orman Bakanlığınca konaklama ve kış turizm merkezlerindeki günübirlik ile mekanik tesis hattı amaçlı yapılan kiralama sözleşmeleri ile ön izin ve kesin izin verilen, bu izne bağlı olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen yatırımcı ve işletmecilerin sözleşmelerinin 2634 sayılı Kanunun 8 inci maddesine uyarlanması için verilen başvuru süresinin uzatılması böylece, süresi içerisinde başvuruda bulunamayan yatırımcıların yeniden başvuruda bulunması imkanı getirilmektedir.

Ayrıca, 8 inci maddenin (A) fıkrasının (4) numaralı bendi ile 2873 sayılı Kanun kapsamında kalan yerlerde Kültür ve Turizm Bakanlığınca verilen konaklama tesisi tahsis yetkisi dikkate alınarak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Tarım ve Orman Bakanlığınca ilgili mevzuatı kapsamında yapılmış olan ihalelerin ve sözleşmelerin akıbeti konusunda hukuki boşluk oluşmasını önlemeye yönelik düzenleme yapılmaktadır.

6831 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından adına kesin izin verilen yerlerin 2634 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesi kapsamında sözleşmelerinin uyarlanması için Kültür ve Turizm Bakanlığınca yapılan geçmiş başvuruların süreçleri devam etmektedir. Ancak, anılan madde kapsamında sözleşme devri uygun görülerek adlarına kesin tahsis yapılan yatırımcıların izin alanlarında; planda park, yol ve kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında kalan kısımlar kesin tahsis kapsamı dışında bırakılarak, tahsis edilememiştir. Bu durumda, daha önce meri mevzuat kapsamında verilen kesin izin ve sözleşme kapsamında kazanılmış haklara dayanarak kullanılan ve fiilen üzerinde turizm amaçlı yapı ve tesis bulunan bazı alanlar izinsiz kullanılır duruma düşmüştür. Bu durum ilgililer açısından, kesin izin verildiği tarihte geçerli olan mevzuat ile sözleşme devri sonucunda tabi olduğu yeni mevzuattan kaynaklanan uygulama farklılığı nedeniyle mağduriyete sebebiyet vermektedir. Konuya ilişkin tereddüdün ve olası ihtilafların giderilmesi ile yapılan tahsisler açısından uygulama birliğinin sağlanmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 17- Madde ile; 2634 sayılı Kanuna geçici madde eklenerek, daha önce işyeri açma ve çalışma ruhsatı almış olmakla birlikte henüz Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi almamış olan tesisler için geçici nitelikte düzenlemeler yapılmaktadır.

Yapılan bu düzenlemeler ile; maddenin yürürlüğe girdiği tarihte henüz turizm işletme belgesi almamış ve geçerli işyeri açma çalışma ruhsatı ile faaliyette bulunan tesislerin üç ay içerisinde başvuruda bulunması koşuluyla altı ay içinde belgelendirilmesi sağlanarak sürecin hızlıca tamamlanması ve Kanunla belgelendirme için getirilen yeni düzenlemelere uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 18- 5393 sayılı Belediye Kanunu ile birlikte 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin uygulama kabiliyeti kalmamıştır. Madde ile uygulama kabiliyeti kalmayan bu bentte değişiklik yapılarak bu maddeyi ihdas eden Kanun kapsamında iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alma yükümlülüğü getirilenler hariç olmak üzere turizm amaçlı kiralama izin belgesi verilen konutlarda işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmayacağı hüküm altına alınmaktadır.

Madde 19- Madde ile, 38 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin “Gelirler ve giderler” başlıklı 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç), (d), (e), (f), (g), (ğ) bentlerinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi nedeni ile 7174 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde Anayasa Mahkemesinin kararına uygun olarak düzenleme yapılmaktadır. Yapılan düzenleme ile; İdareye aktarılan gelirler belirlenmektedir.

Madde 20- Madde ile 7174 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında sayılan gelir kalemlerinden (d), (e), (g), (ğ) bentleri hariç, anılan Kanunda ve ilgili mevzuatında sayılan görevleriyle ilgili faaliyetlerinden elde ettiği gelirleri dolayısıyla iktisadi işletme oluşmuş sayılmayacağı düzenlenmektedir.

Madde 21- Anayasa Mahkemesi’nin 13/12/2022 tarihli ve E.2019/88, K.2022/159 sayılı kararı ile, 7174 sayılı Kanunun “Cezalar” başlıklı 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasının, suçta ve cezada kanunilik ilkesi uyarınca Anayasa’nın 38 inci maddesine aykırı görülerek iptal edilmesi nedeniyle, cezai fiiller ile idari para cezaları maddeyle yeniden düzenlenmiştir.

Madde 22- Anayasa Mahkemesi’nin 13/12/2022 tarihli ve E:2019/87, K:2022/158 sayılı kararı ile 38 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f), (j) bentleri ve (n) bendindeki “tespiti ve” ibaresi ile “İdarenin Kapadokya Alanındaki korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarının tespiti ve ihtiyaç duyulması halinde Kapadokya Alanında kamulaştırma işlemlerini yapmakta yetkili olduğuna dair hükümlerin...” mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içermesi ve Anayasa’nın 104 üncü maddesinin 17 nci fıkrasının ikinci cümlesi uyarınca Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenemeyecek yasak alan içerisinde kalması gerekçesiyle iptal edilmesi nedeniyle maddeyle yeniden düzenlenmiştir.

Madde 23- Anayasa Mahkemesinin E:2019/93, K:2023/87 sayılı kararı ile 7183 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin altıncı fıkrası Ajansın kamu kaynağı kullanılmasını gerektiren görev ve yetkileri bağlamında alacağı kararların tabi olacağı temel ilkelerin belirlenmediği, Danışma Kurulunun doğal üyeleri dışındaki üyelerine ilişkin herhangi bir hükmün öngörülmediği, Ajansın organlarının görev ve yetkileri ile çalışma usulü, toplantı ve karar yeter sayılarına ilişkin temel ilkelerin kanunla belirlenmeksizin Bakanlığa yetki tanındığı, Ajans yöneticisinin atanmasına ilişkin temel ilkeleri ve çerçeveyi belirleyen herhangi bir hüküm bulunmadığı, yasama yetkisinin devredilemezliği ilkesinin ihlal edildiği gerekçesi ile iptal edilmiştir. Bu kapsamda madde ile; ve 7183 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi değiştirilerek, Anayasa Mahkemesi kararına uygun olarak, Ajansın hizmet birimleri ile görevlerine, toplantı ve karar nisaplarına yer verilmiş, turizmde ülkemizde ve dünyada yaşanan gelişmelere bağlı olarak hizmet birimlerinde değişiklik yapmaya, kaldırmaya veya yeni hizmet birimi kurmaya ilişkin karar alma sürecinde Yönetim Kuruluna yetki verilmiştir. Ayrıca maddede, Ajansa atanacak Genel Müdürün niteliklerine yer verilerek atanmasına ilişkin esaslar düzenlenmiştir. Hizmet birimlerinden Danışma Kurulunu düzenleyen fıkralarda yapılan değişikliklerle Danışma Kurulunun Başkanı olarak Bakan belirlenmiş; ayrıca dokuzuncu fıkra da yer alan doğal ibaresi kanun metninden çıkartılarak, Danışma Kurulu üyelerinin belirlenmesi Kanun koyucunun iradesiyle sınırlandırılmış, maddeye eklenen onuncu fıkra ile Danışma Kurulu Başkanı ve Danışma Kurulunun görev ve yetkileri ile toplantı ve karar alma nisaplarının ne şekilde olacağı, ihtiyaç duyulması halinde görüş ve önerilerine başvurulmak üzere bilgi, tecrübe ve uzmanlığından yararlanılabileceği düşünülen kişi, kurum veya kuruluşların temsilcilerinin Kurulun toplantısına çağrılabilceği hüküm altına alınmıştır.

Yeni eklenen on ikinci fıkra ile de Yönetim Kurulu, İcra Kurulu ve Danışma Kurulu üyelerinin Kanunda tanımlanan görev ve yetkileri çerçevesinde alacakları kararlarda hangi temel ilkelere bağlı olacakları hususları düzenlenmiş, on üçüncü fıkra ile genel müdür yardımcılarının sayısı belirtilmiş, on dördüncü fıkra ile genel müdürün görevleri sayılmış, on beşinci fıkra ile de yönetim kurulu kararı ile genel müdür yardımcısı altında gerekli unvanlarda personel istihdam edilebileceği hususları düzenlenmiştir.

Madde 24- Anayasa Mahkemesinin E:2019/93, K:2023/87 sayılı kararı ile 7183 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “ve kaynak” ibaresi Ajansın hangi ilkelere bağlı olarak kaynak sağlayacağına ilişkin nesnel, açık, uygulanabilir ve anlaşılabilir herhangi bir hükme yer verilmemesi sebebiyle hukuki belirlilik ilkelerine aykırılık teşkil etmesinden dolayı iptal edildiğinden madde ile; 7183 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası değiştirilmektedir. Yapılan değişiklikle Ajansın; ülkemize yönelik tanıtım faaliyetleri kapsamında Türkiye algısının tüm

dünyada güçlü bir şekilde yönetilmesi ve dünyadaki turizm arzının ve seyahat hareketlerinin ülkemize yönelmesini sağlamak amacıyla, işletmelerle eşitlik ve rekabet ilkeleri, taşıdığı turizm potansiyeli, ülke imajı ve tanıtımına sağlayacağı katkı dikkate alınarak ortak projeler geliştirmesi ve bu projelere destek sağlamasına imkan verilmektedir.

Madde 25- Madde ile; 7183 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde değişiklik yapılarak, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının kuruluş amaçlarının gerçekleştirilmesi ve faaliyetlerin finansmanında kullanılmak üzere turizm amaçlı kiralama yapılan konutlardan turizm payı alınacağı düzenlenmiştir.

Madde 26- Anayasa Mahkemesinin E:2019/93, K:2023/87 sayılı kararı ile 7183 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak” ibaresi, kamu kaynağını kullanan ve Sayıştay denetimine tabi olmayan idarenin, kurum ve kuruluşlar yönünden kamu hukuku ilke ve kuralları bağlamında mali denetim sistemi öngörülmemesinin hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayacak olması ve bağımsız denetimin faaliyetlerini genel olarak kamu hukuku ilke ve kurallarına göre yürütecek olan Ajans için kamu kaynaklarını kamu yararına uygun kullanmasını güvence altına alan bir yöntem olmaması nedeniyle iptal edilmiştir. Bu kapsamda madde ile; 7183 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapılarak, Anayasa Mahkemesinin söz konusu iptal kararı doğrultusunda Sayıştayın Ajans üzerindeki denetim yetkisinin kapsamı yeniden düzenlenmiştir.

Madde 27- Anayasa Mahkemesinin E:2019/93, K:2023/87 sayılı kararı ile 7183 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi olunmayacağına ilişkin hüküm Ajansın 4734 sayılı Kanundan istisna tutulmasının mümkün olduğu, Anayasal açıdan bir engel bulunmadığı ancak buna ilişkin Ajansın mal ve hizmet alımlarında hangi usul ve esasların uygulanacağı, mal ve hizmet alımlarında hangi kanun hükümlerine bağlı olacağının ve öngörülen usullerin saydamlık, hesap verilebilirlik ve fırsat eşitliği ilkelerini temin edip etmediğinin belirli olmaması nedeniyle söz konusu düzenleme hukuki belirlilik ilkesine aykırılık teşkil ettiğinden iptal edilmiştir. Bu kapsamda madde ile; Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda 7183 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları değiştirilerek, Ajansın bu Kanunda belirlenen görevlerine ilişkin gerçekleştireceği mal ve hizmet alımlarına ilişkin olarak 4734 sayılı Kanundan muaf kılınacağı ve söz konusu mal ve hizmet alımlarını hangi temel ilkeler doğrultusunda yapılacağı hususları düzenlenmektedir.

Ayrıca, Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararı ile 7183 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair mevzuat hükümleri ajans tarafından istihdam edilecek personel hakkında uygulanmaz.” hükmü hukuki belirlilik ilkelerine aykırı olduğu gerekçesi ile iptal edildiğinden madde ile; Ajans personelinin istihdamına ilişkin usul ve esaslara dair hukuki belirliliği sağlayacak düzenleme yapılmaktadır.

Madde 28- 7183 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde Ajansın Yönetim Kurulunda görev alması amacıyla seyahat acentası işletme belgesi sahiplerinin temsilcisinin seçimine ilişkin usulde değişiklik yapıldığından, uygulamada hukuki boşluk oluşmasının önlenmesi amacıyla halihazırda seçilmiş üyenin görevinin yeni üye seçilinceye kadar devam edeceği hususuna açıklık getirilmektedir.

Madde 29- Yürürlük maddesidir.

Madde 30- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

16/10/2023

Esas No: 2/1669

Karar No: 1

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1669 esas numaralı, “*Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*”, Komisyonumuzun 12/10/2023 tarihinde yaptığı 2’nci birleşiminde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 104 Milletvekili tarafından 10/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/1669 esas numaralı; “*Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*” Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 12/10/2023 tarihinde yaptığı 2’nci birleşiminde 2/1669 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahibi Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ile Kültür ve Turizm Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Sayıştay Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Gelir İdaresi Başkanlığı, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, Kapadokya Alan Başkanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), Kamu İhale Kurumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği (TTYD), Turizm İşletmecileri ve Seyahat Acenteleri Derneği (TİSAD), Kapadokya Alanı Turizm Yatırımcıları Derneği (KAPYAD), Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), Gayrimenkul Yurt Dışı Tanıtım Derneği (GİGDER), Yeni Nesil Konaklama Derneği (YENKON), Konut Geliştiricileri ve Yatırımcıları Derneği (KONUTDER), Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED), Türkiye Otelciler Birliği (TÜROB) ve Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 2/1669 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

2/1669 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklifte;

- Turizm amaçlı kiralanan konutların Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından belgelendirilmesine ve Bakanlıktan belgeli olduğunun bilinebilirliğini sağlamak adına Bakanlıkça hazırlanacak plaketin konutun girişine asılmasına,
- Yerleşik konut alanlarında, belge sahibi tarafından konutunu turizm faaliyetine dönüştürmeden önce tüm kat maliklerinden muvafakat alınmasına ve konutun kullanıcılar tarafından üçüncü kişilere kiralanasının engellenmesine,
- Turizm amaçlı kiralanan konutlarda konaklayacak kişilerin 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu uyarınca düzenli olarak kolluk kuvvetlerine bildirilmesine,
- İzin belgesi alınmadan yapılan kiralamalar ile izin belgesi sahiplerinin mevzuata aykırı işlemlerinin tespiti halinde uygulanacak idari para cezalarının düzenlenmesine,
- Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının kuruluş amaçlarının gerçekleştirilmesi ve faaliyetlerin finansmanında kullanılmak üzere turizm amaçlı kiralama yapılan konutlardan turizm payının alınmasına,
- Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Yönetim Kurulunda yer alan seyahat acentaları temsilcilerinin diğer sektör temsilcileri ile eş zamanlı ve aynı usulle seçilmesine yönelik olarak 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde yapılan değişikliğe uyumun sağlanmasına,
- Kültür ve Turizm Bakanlığı döner sermaye miktarı ve artırım limitinin güncellenmesine, döner sermayenin atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerinin yapılması veya yaptırılması için kullanılabilmesine, ayrıca Döner Sermaye İşletmesinin Bakanlıkça yapılan atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisleri gibi altyapı tesislerini işletebilmesi ve işletilebilmesine,

- Döner Sermaye İşletmesinin, kart, belge, plaket, kokart gelirleri ve benzeri gelirlerin, atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesisleri ve döner sermaye faaliyetleri kapsamında Bakanlığın görev alanına giren turizm tesislerini işletmesi veya işletmeme neticesinde elde edilecek gelirlerin Bakanlık döner sermayesine gelir kaydedilebilmesine,

- Tahsisli kamu taşınmazları üzerinde yer alan tesislerin yanı sıra Bakanlıktan turizm yatırım ya da işletmesi belgesi almış olan diğer konaklama tesislerinde de personel lojman alanı tahsisi yapılabilmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığına yetki verilmesine,

- Yetkili idare tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenen konaklama tesislerinin faaliyette bulunabilmesi için Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi alınmasına ilişkin sürecin 1 yıldan 6 aya düşürülmesine,

- Milli parklar ve tabiat parkları ile orman sayılan alanlarda konaklama niteliği bulunan tesis yapılması amacıyla tahsis yapma yetkisinin münhasıran Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmesine ve bu yerlerin tahsis edilmesi sonucunda elde edilecek gelirlerin ise ilgili Bakanlığın döner sermayesine gelir kaydedilmeye devam edilmesine,

- Kapadokya Alan Başkanlığında idareye aktarılabacak gelirlerin kapsamının belirlenmesine,

- Kapadokya Alanının tarihî ve kültürel değerleri ile jeolojik/jeomorfolojik dokusunun ve doğal kaynak değerlerinin korunmasına ve yaşatılmasına yönelik alınan tedbirlere ve Alanın mevcut durumunu bozmayan ve yapısal uygulamalar içermeyen konulara ilişkin belirlenecek tedbirlere aykırı davranılması halinde uygulanacak idari para cezalarının belirlenmesine,

- Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Yönetim Kurulunun, Danışma Kurulunun ve İcra Kurulunun görev ve yetkileri ile çalışma usulleri ve Ajansın Genel Müdürünün görev ve yetkilerinin belirlenmesine,

- Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının, eşitlik ve rekabet ilkeleri, işletmelerin taşıdığı turizm potansiyeli ile ülke imajı ve tanıtımına sağlayacağı katkı dikkate alınarak ve ortak projeler geliştirerek destek sağlayabilmesine,

- Ajansın personel istihdamında kamu kurum ve kuruluşlarında personel istihdam edilmesine dair mevzuat hükümlerine tabi olmaksızın 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel istihdam edebilmesine ve istihdamın usul ve esaslarının açıkça belirlenmesine,

- Ajansın mal ve hizmet alımlarının Kamu İhale Kanunu dışında tutulmasına, söz konusu alımlarında uygulanacak temel kriterlerin kanunla belirlenmesine ve buna ilişkin usul ve esasların Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesine,

yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

- Teklifin ağırlıklı olarak turizm sektörüne yönelik düzenlemeler içermesi sebebiyle esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonunun yanı sıra tali komisyon olarak teklifin havale edildiği Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun da görev ve ihtisas alanına girdiği, bu nedenle parlamentonun yasama kalitesi açısından ihtisas komisyonlarının özel uzmanlık ve çalışma alanlarının dikkate alınarak kanun tekliflerinin komisyonlardaki görüşülme süreci belirlenirken bu hususun göz önünde bulundurulması gerektiği,

- Kanun Teklifinde kamu gelirleri ve idari para cezaları gibi devlet bütçesini doğrudan etkileyecek düzenlemelerin yer almasından dolayı Teklifin esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmesinde parlamento hukuku açısından bir sakınca bulunmadığı,

- Turizm sektörüne ilişkin özel olarak belirlenmiş bir alanı bütünüyle kod kanun şeklinde düzenleyen maddelerin bulunduğu bölümler ile başka kanunlarda değişiklik yapan çerçeve maddelerin bulunduğu bölümlerin ayrılarak farklı kanun teklifleri ile sunulmasının kanun yapım tekniği açısından daha uygun olacağı,

- Turizm amaçlı kısa süreli kiralamalara ilişkin belgelendirme sürecinde binadaki veya sitedeki tüm maliklerin oy birliği ile muvafakatinin aranmasının uygulanabilirlik açısından tereddütlere yol açtığı, dolayısıyla uygulamadaki zorlukların bu düzenlemeden beklenen kayıt dışı sistemin kayıt altına alınması amacı ile çelişebileceği,

- Konutların belgelendirme sürecinde binadaki tüm maliklerden muvafakat aranması, kiracıların üçüncü taraflara kiralama yapmalarının önlenmesi, idari yaptırımların çok ağır belirlenmesi gibi katı kuralların özellikle bu sistemdeki küçük ölçekli girişimcileri sistem dışına iteceğine yönelik endişe uyandırdığı, buna karşın yapılan düzenleyici etki analizinde görüldüğü üzere yaklaşık 30 bin bağımsız bölümün turizm amaçlı kiralamaya konu olduğunun tespit edildiği, söz konusu kesimin büyüklüğü düşünüldüğünde daha esnek bir yasal düzenleme yapılarak sektörün geliştirilmesinin daha doğru bir adım olacağı,

- Teknolojik imkânların kullanılarak ihtiyaç duyulmayan ve atıl duran birtakım menkul ve gayrimenkulün bireyler arasında paylaşarak kullanılması yoluyla ekonomik anlamda belli kazanç elde edilmesi şeklinde özetlenen “paylaşım ekonomisi”nin tüm dünyada giderek önem kazandığı, turizm amaçlı kısa süreli kiralama sisteminin de hem kiralayanın hem de kiraya verenin kazandığı bir model olarak “paylaşım ekonomisi” başlığı altında değerlendirilmesi gerektiği,

- Kısa süreli kiralamalara ilişkin olarak az sayıda bağımsız bölüme sahip olan küçük girişimciler ile çok sayıda bağımsız bölüme sahip büyük çapta kiralama yapan girişimcilerin aynı belgelendirme süreci ve aynı idari yaptırımlara tabi tutulmasının uygun olmadığı, dolayısıyla farklı büyüklükteki binalar için yasal düzenlemede farklı kriterlerin getirilmesinin gerektiği,

- Tek bağımsız bölümden oluşan müstakil konut sahiplerinin herhangi bir muvafakat sunmadan kiralama izni alabilmeleri söz konusu iken, konutu bir binada yer alanların tüm kat maliklerinden muvafakat almasının zorunlu olmasının hakkaniyete aykırı olarak değerlendirilebileceği,

- Konutların turizm amaçlı kiralama düzenlemesinde “kiralama” ifadesinin kullanılmasının Borçlar Kanunu bakımından uygulamada ihtilaflara sebep olabileceği, bunun yerine “konutların turizm amaçlı kullanılması” ifadesinin kullanılmasının daha doğru olacağı, söz konusu yasal düzenleme hazırlanırken kısa süreli kiralanan tüm konutların yalnızca turizm amaçlı olduğunun varsayılmasının yanlış olduğu, eğitim, sağlık gibi nedenlerle yapılan kısa süreli kiralamaların da ayrı değerlendirilmesi gerektiği,

- Piyasadaki artan kira sorunu neticesinde ortaya çıkan konaklama sorunu ile alternatif paylaşımlı kiralama sistemleri de birlikte göz önünde bulundurularak bahse konu kısa süreli kiralama uygulamasının sosyal boyutunun da detaylıca değerlendirilmesinin daha doğru olacağı,

- Kültür ve Turizm Bakanlığına personel lojman alanları veya konaklama amaçlı tesisler için milli parklar veya ormanlık alanlarda tahsis yapma yetkisinin verilmesinin tereddütle karşılandığı ve yetkinin amacı dışında kullanılmaması hususunun takip edilmesinin önem arz ettiği,

- İzin belgesinin iptal şartlarından biri olan kamu güvenliği ve genel ahlaka aykırılık kriterlerinin değerlendirilmesinde ve bu aykırılıkları belirleyecek kamu kurum ve kuruluşunun hangisi olacağı hususundaki belirsizliklerin kanuni düzenlemede ya da ikincil mevzuatta belirlenerek ortaya çıkabilecek muhtemel sorunların giderilmesi gerektiği,

- Halihazırda atık su arıtma ve katı atık bertaraf etme gibi altyapı tesislerine ilişkin görevlerin yerel yönetimler tarafından yerine getirildiği, bu alanda Döner Sermaye İşletmesine yetki verilmesinin uygulamada sorun teşkil edebileceği,

- Kamu yararına faaliyet gösteren ve Hazine'den yardım alan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının Anayasa Mahkemesinin ilgili iptal kararı doğrultusunda tüm idari iş ve işlemlerini hesap verebilirlik ve şeffaflık kriterleri çerçevesinde yaparak Sayıştay denetimine tabi olması gerektiği, bu kapsamda Ajansın Kamu İhale Kanunundan muaf tutulması hususunun da tekrar değerlendirilerek gözden geçirilmesi gerektiği,

- Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansında nitelikli istihdamın mülakata izin vermeyecek şekilde yalnızca yazılı sınav sonuçlarına dayanarak sağlanabileceği, bu nedenle istihdam süreçlerinde sözlü sınavın kaldırılması gerektiği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilere yönelik olarak Teklifin ilk imza sahibi Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve ilgili kamu idarelerinin temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda;

- Turizm alanında konutların kısa süreli kiralanması yoluyla yeni bir alt sektörün meydana geldiği, Kanun Teklifi ile fiilen uygulanmakta olan ancak mevzuatta düzenlenmemiş olan bu sisteme ilişkin olarak hukuki boşluğun giderilmesinin amaçlandığı, böylece sektörün tek elden denetimi sağlanarak hem güvenlik açıklarının giderilmesi hem de kayıt dışı kazancın sisteme dahil edilmesinin mümkün olacağı, ayrıca düzenleme ile piyasada aşırı artan kira fiyatlarının da daha makul bir seviyeye gelebileceği ve konut arzında bir artış olabileceğinin değerlendirildiği,

- Kısa süreli kiralamalarda belge sahibinin tüm kat maliklerinin muvafakatini almasının kamu yararı için bir gereklilik olduğu, binadaki diğer kat maliklerinin huzur ve düzeninin korunması ve kat malikleri arasında çıkabilecek ihtilafların engellenmesinin amaçlandığı, bunun yanı sıra konutunu kiraya veren kişinin ticari bir faaliyette bulunduğu varsayımıyla 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun bir binada işyeri açılması şartlarını düzenleyen 24'üncü maddesinin emsal alınmasının uygun olacağı, dolayısıyla kiralama yapmadan önce binadaki tüm kat maliklerinin rızasının alınmasının gerektiği,

- İzin belgesinin iptalini gerektiren genel ahlaka aykırı durumların bir belirsizlik içermediği, Türk Ceza Kanununda genel ahlaka karşı suçların açıkça sayıldığı, bu hususta yetkili olan kamu kurum ve kuruluşlarının ise konutun bulunduğu ilin valilikleri ve ilgili emniyet teşkilatının olduğu,

- Kültür ve Turizm Bakanlığına konaklama tesisleri için tahsis yetkisi verilen ormanlık alanlarda yapılan her türlü iş ve işlem için Orman Genel Müdürlüğü'nün mutlaka onay ve görüşünün alınacağı,

- Atık su arıtma veya katı atık bertaraf etme gibi altyapı tesislerine ilişkin olarak yetkili olan yerel yönetimler ile protokol yapılması yoluyla altyapı sorunlarının daha hızlı çözülmesinin hedeflendiği,

- Türkiye'nin son 5 yılda turizm gelirlerinde ciddi bir artışın yaşandığı, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının kurulduğu 2019 yılından itibaren Türkiye'nin iç ve dış turizm pazarında ülkemizin turizm hedeflerine ulaşmasında son derece başarılı tanıtım faaliyetleri sürdürdüğü,

- Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının yönetiminin önemli ölçüde sektör temsilcilerinden oluştuğu, dolayısıyla alınan kararlar ve bunların sonuçlarının sektörün önemli aktörleri tarafından da sürekli gözlemlenebildiği, sonuç olarak sürekli açık bir kamuoyu denetiminin söz konusu olduğu, ayrıca Ajansın kamusal denetimine engel bir düzenlemenin de bulunmadığı,

- Ajansın sürdürmekte olduğu etkinliklerin ve tanıtım faaliyetlerinin klasik bir kamu kurumunun gerçekleştirdiği faaliyetlerden farklılık gösterdiği, bu nedenle mal ve hizmet alımlarının Kamu İhale Kanunundaki birtakım şartlara takılmadan gerçekleştirilmesinin önem arz ettiği, aynı doğrultuda

Ajansta istihdam edilecek personelin de klasik kamu çalışanı şeklinde değerlendirilmemesi ve kamudaki personel istihdam hükümlerine tabi olmaması gerektiği,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Teklif metni aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 1

Teklifin 1 inci maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Madde 2

Teklifin 2 nci maddesi; taşınmazın kullanım amacını konut olarak belirleyen diğer mevzuat hükümleri dikkate alınarak, turizm amaçlı konut kiralamalarında esas alınacak konut tanımının tereddüde yer vermeyecek şekilde yeniden belirlenmesini teminen değiştirilerek kabul edilmiştir. Ayrıca, maddede yer alan tanımların sıralaması alfabetik sıraya göre yeniden düzenlenerek redaksiyona tabi tutulmuştur.

Madde 3

Teklifin 3 üncü maddesi; yönetim planlarında kısa süreli faaliyetine izin verildiğine dair hüküm bulunan; resepsiyon, güvenlik ve günlük temizlik servisi mekanlarının bulunduğu; sağlık hizmetleri, kuru temizleme, çamaşırhane, taşıma, yemek ve alışveriş servisi hizmetleri ile spor salonu ve yüzme havuzu gibi hizmetlerin verilebildiği birden fazla bölümü ihtiva eden yüksek nitelikli konutlara izin belgesi düzenlenmesinde başvuru sahibinin konutun bulunduğu binanın veya sitenin tüm kat maliklerinin oy birliği ile aldığı kararın veya işyeri açma ve çalışma ruhsatının ibraz edilmesi zorunluluğunun kaldırılmasını teminen değiştirilerek; ikinci ve üçüncü fıkrasında yer alan “belge” ibareleri anlatıma açıklık kazandırılması amacıyla “izin belgesi” şeklinde redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir.

Madde 4, 5, 6

Teklifin 4, 5 ve 6 ncı maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Geçici Madde 1

Teklifin Geçici 1 inci maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Madde 7, 8, 9,10,11,12,13

Teklifin çerçeve 7, 8, 9, 10, 11, 12 ve 13 üncü maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Madde 14

Teklifin çerçeve 14 üncü maddesi; 2634 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (M) fıkrasında düzenlenmesi öngörülen “turizm tesis hizmet alanları” ibaresi, Kanunun bütününde terim birliğinin sağlanması amacıyla “personel lojman alanları” şeklinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Madde 15

Teklifin çerçeve 15 inci maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Madde 16

Teklifin çerçeve 16 ncı maddesi; yatırımcılar tarafından fiilen turizm amaçlı kullanılan taşınmazların Bakanlık tarafından söz konusu yatırımcılara kiralanabilmesini öngören düzenlemenin olası hukuki ihtilafların önlenmesi ve daha detaylı olarak değerlendirilmesini teminen Teklif metninden çıkarılması suretiyle değiştirilerek kabul edilmiştir.

Madde 17 ve 18

Teklifin çerçeve 17 ve 18 inci maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Odalar, Borsalar ve Birlik personelinin Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfına sağladıkları katkı paylarının yüzde 1’den yüzde 3’e çıkarılmasına ve bu katkı payı oranının Birlik Genel Kurulunca yüzde 6’ya kadar artırılabilmesine yönelik düzenleme, Teklif metnine yeni çerçeve 19 uncu madde olarak eklenmiştir.

Yeni Madde

5510 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca 2023 yılı Ekim ödeme döneminde gelir veya aylık ödemesi yapılanlara bir defaya mahsus olmak üzere 5 bin TL tutarında ödeme yapılmasına, bahse konu aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışanlar ve kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar ile yaşlılık aylığı almaktayken bu aylıkları kesilmeksizin 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işyerlerinde çalışanlara bu tutarın ödenmemesine, iş göremezlik geliri almakta olanlara yapılacak ödemelerin iş göremezlik derecesine göre hesaplanmasına, ölüm geliri veya aylığı dosyalarında hak sahiplerine hisseleri oranında ödeme yapılmasına yönelik düzenleme, Teklif metnine yeni çerçeve 20 nci madde olarak eklenmiştir.

Madde 19, 20, 21, 22

Teklifin çerçeve 19, 20, 21 ve 22 nci maddeleri; sırasıyla çerçeve 21, 22, 23 ve 24 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 23

Teklifin çerçeve 23 üncü maddesi; 7183 sayılı Kanunun 3’üncü maddesine eklenmesi öngörülen sekizinci fıkrada yer alan “Bakanlık Tanıtma Genel Müdürü” ibaresinde geçen “Bakanlık” ibaresinin çıkarılması suretiyle redaksiyona tabi tutularak çerçeve 25 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 24, 25, 26

Teklifin çerçeve 24, 25 ve 26 ncı maddeleri; sırasıyla çerçeve 26, 27 ve 28 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 27

Teklifin çerçeve 27 nci maddesi; kanunların hazırlanmasında kullanılan kanun dili ve tekniğine uyumun sağlanması amacıyla maddenin çerçeve kısmında yer alan “*üçüncü fıkranın değiştirilmesi*” ifadesinin “*üçüncü fıkranın yeniden düzenlenmesi*” şeklinde değiştirilmesi suretiyle redaksiyona tabi tutularak çerçeve 29 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 28

Teklifin çerçeve 28 inci maddesi; çerçeve 30 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 29

Teklifin yürürlüğe ilişkin 29 uncu maddesi; Teklifte yeni maddelerin ihdas edilmesi ve madde numaralarının teselsül ettirilmesi sebebiyle maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “25 inci” ibaresinin “27 nci” şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle değiştirilerek 31 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 30

Teklifin yürütmeye ilişkin 30 uncu maddesi; 32 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerinin kabul edilmesinin ardından Teklifin tümü oylanmış ve kabul edilmiştir.

Ayrıca; Komisyondan alınan yetki çerçevesinde Teklif metni; kanun dili ve tekniği, anlatıma açıklık kazandırılması ile kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. GENEL KURULDA TEMSİL

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

Adıyaman Milletvekili Resul KURT,
Aksaray Milletvekili Hüseyin ALTINSOY,
Ankara Milletvekili Orhan YEGİN,
Bursa Milletvekili Ahmet KILIÇ,
Denizli Milletvekili Nilgün ÖK,
Elazığ Milletvekili Ejder AÇIKKAPI,
İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR,
Kayseri Milletvekili Mustafa Baki ERSOY,
Kırşehir Milletvekili Necmettin ERKAN,
Kocaeli Milletvekili Sami ÇAKIR,
Konya Milletvekili Orhan ERDEM,
Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI,
Osmaniye Milletvekili Seydi GÜLSOY,
Sakarya Milletvekili Ertuğrul KOCACIK,
Samsun Milletvekili Ersan AKSU,
Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ,

özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Muş</i>	<i>İsmail Faruk Aksu</i>	<i>Orhan Erdem</i>
Samsun	İstanbul	Konya
		(Bu raporun özel sözcüsüdür)
Kâtip	Üye	Üye
<i>Nilgün Ök</i>	<i>Resul Kurt</i>	<i>Hüseyin Altınsoy</i>
Denizli	Adıyaman	Aksaray
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye	Üye	Üye
<i>Orhan Yegin</i>	<i>Cavit Arı</i>	<i>Mustafa Erdem</i>
Ankara	Antalya	Antalya
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Rüştü Tiryaki</i>	<i>Ahmet Kılıç</i>	<i>Ejder Açıkkapı</i>
Batman	Bursa	Elazığ
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)

Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Mustafa Gürban</i>	<i>Selim Temurci</i>	<i>Yaşar Kırkpınar</i>
Gaziantep	İstanbul	İzmir
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye	Üye	Üye
<i>Rahmi Aşkın Türeli</i>	<i>Ümit Özlale</i>	<i>Cevdet Akay</i>
İzmir	İzmir	Karabük
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Baki Ersoy</i>	<i>Necmettin Erkan</i>	<i>Sami Çakır</i>
Kayseri	Kırşehir	Kocaeli
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Kalaycı</i>	<i>Veli Ağbaba</i>	<i>Ahmet Vehbi Bakırhoğlu</i>
Konya	Malatya	Manisa
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Sezai Temelli</i>	<i>Seydi Gülsoy</i>	<i>Tahsin Ocaklı</i>
Muş	Osmaniye	Rize
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Ertuğrul Kocacık</i>	<i>Ersan Aksu</i>	<i>İsmail Güneş</i>
Sakarya	Samsun	Uşak
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)

MUHALEFET ŞERHİ

2/1669 esas numaralı “Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi” ne Cumhuriyet Halk Partisi Plan ve Bütçe Komisyon üyeleri olarak karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

I. GENEL DEĞERLENDİRME

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda aceleyle görüşülen 2/1669 esas numaralı “Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi” genel kabul görmüş yasama ilkelerine ve kanun yapma teamüllerine aykırı bir biçimde hem 6 madde ve bir geçici maddeden oluşan kod kanun düzenlemeleri içeren, hem de birbiri ile ilişkisiz 8 çerçeve Kanunun birçok maddesinde değişiklik veya ekleme yapan (yürütme ve yürürlük dahil) 32¹ madde ve 1 geçici maddeden oluşan toplam 33 maddelik bir torba kanun teklifidir.

1. Usul açısından değerlendirme

Genel kabul görmüş yasama ilkelerine ve kanun yapma teamüllerine aykırı bir biçimde 6 madde ve bir geçici maddeden oluşan kod kanun düzenlemeleri içeren aynı zamanda birbiri ile ilişkisiz 8 çerçeve Kanunun birçok maddesinde değişiklik veya ekleme yapan 32 madde ve 1 geçici maddeden oluşan toplam 33 maddelik söz konusu torba kanun teklif metninin hem kendisinin hazırlanma ve tedvininin hem de TBMM’de yasalaştırılma sürecinin usul yönünden önemli zaafırları bulunmaktadır.

Cumhuriyet Türkiye’sine Osmanlı’dan aktarılan en önemli kurumların başında Meclis gelmektedir. Milli mücadeleyi yöneten bu meclisin hafızasında parlamento hukukumuzun kurucu metinleri olan 1877 tarihli Heyeti Ayan Nizamnamei Dahilisi, 1927 tarihli TBMM Dahili Nizamnamesi ve halen meri olan 1973 tarihli TBMM İktüzüğü bulunmaktadır. Ayrıca, yazılı hukuk kaynakları dışında Meclis teamülleri parlamentonun çalışmalarında başvurduğu diğer çok önemli bir kaynağı oluşturmaktadır.

¹ Komisyona sunulduğunda 30 madde ve 1 Geçici maddeden oluşan teklife, görüşmeler sırasında verilen önergeler ile 2 madde düzenlenmesi eklenmiş, madde sayısı 33’e çıkmıştır.

2002'den günümüze Meclisin çoğunluğunu oluşturan AKP iktidarı parlamento hukukunun en temel kurum ve kurallarını ihlal ederek ve aşındırarak bu alandaki tarihsel birikimini ortadan kaldırmaktadır.

Konu bu çerçevede ele alındığında;

Söz konusu kanun teklifi torba kanun formatında hazırlanmıştır.

Kanun metninde birbiri ile ilintisiz konulardaki kanunlarda yapılan düzenlemeleri görmekteyiz. Komisyon düzleminde ihtisaslaşma anlamsızlaşmakta, komisyonların varlık nedeni sorgulanmaktadır. Kanunların konu bütünlüğü, iç tutarlılığı ortadan kalkmaktadır. Torba kanun uygulaması gerek milletvekillerinin gerekse komisyonların kapasitesinin çok gerisinde bir kanun yapım sürecini dayatmakta parlamento çalışmalarının niteliğini zayıflatmaktadır.

Bu kapsamda torba kanun; etkinlik, demokratik katılım ilkelerine aykırı, nevi şahsına münhasır bir uygulamadır.

. Söz konusu kanun teklifi kanun yapım tekniğine aykırı olarak bir biçimde hazırlanmıştır.

Kanun teklifi hem 6 madde ve bir geçici maddeden oluşan kod kanun düzenlemeleri içermekte aynı zamanda birbiri ile ilişkisiz 8 çerçeve Kanunun birçok maddesinde değişiklik veya ekleme yapan hükümleri barındırmaktadır.

Kanun teklifi metninde kod düzenlemeler ile çerçeve maddeler iç içe geçmiş durumdadır. Bunların eş zamanlı olarak bir kanunda bulunması kanun tekniğine uygun değildir. Bir kanun teklif metninin ya sadece müstakil kod kanun hükümlerinden oluşması ve varsa konu bakımından ilişkili olduğu birkaç çerçeve kanunda düzenlemeyi barındırması gerekir.

Kanun teklifi metninin tedvin biçimi, kanun hazırlama tekniğinin kurallarına, norm ve standartlarına da açık aykırıdır. Söz konusu kanun teklifi Mevzuat Hazırlama Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik Hükümlerine aykırı olarak hazırlanmıştır.

Bir kanun metni hem torba kanun mantığına dayalı hem müstakil-kod, hem de çerçeve kanunda yani taşıyıcı düzenlemeleri içeremez Birbirinden son derece farklı amaçlar doğrultusunda düzenlenmiş konuların, bir kod kanunun arkasına sıralanması kanun tekniğinin bütünüyle ihlal edildiği gerçeğini ortaya koymaktadır. Anayasa

Mahkemesinin bunun denetimini yapmıyor olması konuya meşruiyet kazandıramaz. 150 yıllık parlamento birikiminin asla yok sayılmaması gerekir.

Söz konusu kanun teklifinin görüşülmesinin gerekli olduğu esas komisyon, ihtiva ettiği düzenlemelerin içeriği dikkate alındığı takdirde Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonudur.

Parlamentolarda ihtisaslaşma yasama kalitesi açısından çok önemlidir. Bu konuda İltüzükte ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir. 33 maddelik bu torba kanun teklifinin içerdiği 29 madde Kültür ve Turizm Bakanlığı veya ilişkili kuruluşları ile ilgilidir. Bu nedenle kanun teklifinde yer alan düzenlemelerin tüm ayrıntısı ile değerlendirmesinin esas komisyon sıfatıyla Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm komisyonunda yapılması gerekirdi.

Kanun teklifi Tali Komisyonunda görüşülmemiştir.

Söz konusu kanun teklifi esas komisyon sıfatıyla Plan ve Bütçe Komisyonuna tali komisyon sıfatıyla da Bayındırlık, İmar, Ulaştırma Komisyonuna sevk edilmiştir. Ancak tali komisyon olan Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm komisyonu bu kanun teklifini görüşmekten imtina etmiştir. Tali Komisyonun kendi görev alanındaki sorumluluğu yerine getirmekten kaçınmasının nedeni anlaşılamamıştır.

İltüzükte tali komisyonların çalışmadığı bir durum söz konusu değildir. Bu konuda İltüzüğün 23 ve 37. maddelerinde ayrıntılı düzenlemeler yer almaktadır. İhtisaslaşmadan yararlanma Esas komisyon-Tali komisyon veya Komisyon-Genel Kurul arasındaki iş bölümünde tek perspektif olmalıdır. İhtisaslaşmadan yararlanmak suretiyle komisyonların görece teknik çalışmaları yürütebilmesine imkan sağlanması gerekmektedir. Hem bu suretle genel kuruldaki çalışmanın verimliliği artırılacak, hem de kanun yapma süreci daha sağlıklı bir yol izleyecektir. Böylelikle de yasama kalitesi güçlenecektir. Ancak bu kanun teklifi ile, bu perspektiften de yoksun olduğu görülmektedir.

Bu durum parlamento hukukunu zayıflatmakta ve etkin iş bölümünü ortadan kaldırmaktadır. Bu yaklaşım doğru bir yaklaşım olmayıp, parlamento hukukunda ana komisyon-tali komisyon ilişkisini tartışmalı hale getirmektedir.

Uygulamada yasama çalışmalarının mutfağı niteliğindeki komisyonlar, bir tür yasak savma süreci olarak görülmekte; Genel Kurul'da ise, müzakere süreci

işletilememekte; iktidar partisi milletvekillerinin oyu yasama çalışmaları sırasında belirleyici olmaktadır.

Kod yasalarda gerçekleştirilmeyen, **T.B.M. M'nde ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle ve sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilen torba yasalarla getirilen hükümlerle bütüncül olmayan yasa yapma alışkanlığı** ilave problemlere neden olmakta, kod yasalardaki bazı hükümlerin sık sık değişimine sebebiyet vermektedir

2. Kanun teklifinin genel olarak değerlendirilmesi

Hem kod kanun düzenlemesi içeren hem de 8 çerçeve kanunun birçok maddesinde değişiklik ve eklemeler yapan 33 maddelik torba Kanun Teklifi aslında 3 bölümden oluşmaktadır.

-Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ile ilgili olarak, kod kanun hükümlerinin yer aldığı altı asıl bir geçici olmak üzere 7 maddeden oluşan birinci, ikinci ve üçüncü bölümünde;

-Kapsam, tanımlar, izin belgesinin niteliği, uygulanacak idari yaptırımlar, izin belgesinin iptali, belgesinin iptali, denetim ve düzenleme yetkisi, konusunda düzenlemelere yer verilmekte, bölümün sonunda da daha önce yapılan turizm amaçlı kiralamalar için geçici madde düzenlemesine yer verilmektedir.

32 madde ve 1 geçici maddeden oluşan toplam 33 maddelik torba Kanun Teklifinin "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Düzenlemeler" başlıklı dördüncü bölümünde yer alan;

-1 madde ile, 14/9/1972 tarihli ve **1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda**,

-1 madde ile **3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'da**,

-4 madde ile, **2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu'nun** bazı maddelerinde,

-5 madde ile **2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun** bazı maddelerinde,

-4 madde ile bazı Anayasa Mahkemesi iptal Kararları da dikkate alınarak **7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun'un** bazı maddelerinde,

-6 madde ile 6 madde ile **7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun'un bazı maddelerinde,**

Yine teklifin komisyonda görüşmeleri sırasında verilen önergelerle teklife eklenen 2 maddeden,

Birinci madde ile, **5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nda** Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfına ayrılacak payı düzenleyen maddesinde

değişiklik yapılmakta,

-Diğer madde ile de çalışmayan emeklilere Ekim 2023 döneminde bir defaya mahsus olarak dosya bazında 5.000 TL ödeme yapılmasını sağlamak üzere **5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na** geçici madde

eklenmektedir.

Bu torba kanun teklifinde;

Konutları, turizm amaçlı olarak 100 günden kısa süreli kiralamalar için Kültür ve Turizm Bakanlığından izin belgesi alınması zorunlu tutulması, Bir konutun turizm amaçlı olarak kiralanabilmesinin tüm kat maliklerinin oy birliği ile karar almalarına bağlanması, Konut sitelerinde ise sadece turizm amaçlı kiralanacak konutun bulunduğu binanın kat maliklerinin oy birliği ile karar almalarının şart olduğu, Üçten fazla bağımsız bölüm bulunan binaların en fazla yüzde 25'i için aynı kiraya veren adına izin belgesi verilmesi, İzin belgesini alma yükümlülüğünün kiraya verene ait olması, Kiraya veren haricinde turizm amaçlı kiralamaların (A) grubu seyahat acentaları aracılığıyla yapılması, İzin belgesi sahibinden kiralanacak konutun başkalarına kiralanmasının yasaklanması, Bu konutları kiralayanların kimlik bilgilerinin düzenli olarak kolluk kuvvetlerine bildirilmesi zorunluluğu, Bu konutlarla ilgili olarak getirilen düzenlemelere uymayanlara verilecek ağır para cezaları ve haklarında uygulanacak idari yaptırımlar, Seyahat acentelerinin, Türkiye Turizm Tanıtım Ve Geliştirme Ajansı Yönetim Kuruluna üye seçiminin yeniden düzenlenmesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermayesinin 300 milyon liradan 1,5 milyar liraya çıkarılması, Döner sermaye işletmesine turizm bölgelerinde atık su arıtma ve katı atık bertaraf tesisi kurma, işletme ve işlettirebilme olanağının sağlanması, Kamunun, şimdiye kadar tahsisli kamu taşınmazları üzerindeki turizm tesislerine sağlanan lojman alanı tahsisinin turizm işletme veya yatırım belgeli tüm tesisleri kapsayacak şekilde

genişletilmesi, Belediyeler ve diğer yetkili idarelerden çalışma ve işyeri ruhsatı alan konaklama tesislerinin, Bakanlıktan belge alma zorunluluğuna ilişkin sürenin bir yıldan altı aya indirilmesi, . Süresinde belge almadığı için ruhsatı iptal edilen işletmelerin yeni ruhsat almalarının Bakanlığın olumlu görüşüne bağlanması, 2021 yılında tahsis yetkisi Kültür ve Turizm Bakanlığına verilen Milli Parklardaki konaklama tesislerinin gelirinin Tarım ve Orman Bakanlığı Döner sermaye İşletmesine bırakılması, Anayasa Mahkemesi tarafından bazı kısımları iptal edilen Kapadokya Alanı Hakkında Kanun'da bu iptal kararlarına uygun düzenlemeler yapılması, Yine Anayasa Mahkemesi tarafından bazı kısımları iptal edilen Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunda söz konusu iptal kararına paralel düzenlemeler yapılması,

gibi birbiriyle ilgisiz çok sayıda konudan oluşan ve torba yasa mantığıyla hazırlanan düzenlemeler bulunmaktadır.

Yine teklifin komisyonda görüşmeleri sırasında verilen önergelerle teklife eklenen maddelerle, Birlik bütçelerinden Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfına ayrılacak payı düzenleyen (artıran) düzenleme ile çalışmayan emeklilere Ekim 2023 döneminde bir defaya mahsus olarak dosya bazında 5.000 TL ödeme yapılmasını sağlamak üzere **5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na** geçici madde düzenlemesi yapılmıştır.

Teklif metninin genel gerekçesinde;

“Turizmde Türkiye'nin rekabetçiliğinin: ulusal ve uluslararası ziyaretçiler için çekiciliğini artırma yeteneğine. kaliteli. yenilikçi ve cazip turizm ürün ve hizmetleri sunabilmesine, uluslararası pazardan ve iç turizmden aldığı payı artırabilmesine, bunları yaparken turizmi besleyen kaynakların etkin ve sürdürülebilir kullanımını sağlamasına bağlı olduğu, Turizm sektörünün: sürekli istihdam yaratan ve teknolojinin istihdam üzerindeki olumsuz etkisinin en az olduğu sektör olduğu, Bu açıdan Orta Vadeli Planda (OVP) da turizm gelirlerinin cari açığın azaltılmasındaki öneminin özellikle vurgulandığı belirtilerek turizmin ekonomimizin en önemli lokomotiflerinden biri olup ekonomimize ürettiği katma değer in oldukça dikkate alınması gereğinden bahis edilmiştir.

Gereğede son yıllarda dünyada ve ülkemizde. turizmdeki alternatif konaklama arayışları sonucunda ikincil konutlar kısa süreli kiralamar yapılmak suretiyle turistlik konuta yönelmenin başlamış ve turizm sektöründe yeni bir alt kol haline geldiği ifade

olunarak, ülkemizin turizm sektöründe gösterdiği büyük ilerlemenin. turistik konutların da dahil olduğu bir sistemle artarak devanı etmesi için turizm politikasının belirleyici ve uygulayıcısı olan Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, konutların gerçek ve tüzel kişilere turizm amaçlı kiralınmasına ilişkin esasların belirlenmesi ihtiyacının ortaya çıktığı belirtilmiştir.

Bu kapsamda Kanun Teklifiyle. Kültür ve Turizm Bakanlığının kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımları oluşmasının önlenmesi, turizm sektörünün tek elden ve kapsayıcı stratejiyle geliştirilmesi yönündeki öncelikli hedefi ile uyumlu olarak:

-Turizm amaçlı kiralanan konutların belgelendirilmesi ve kiralama ile elde edilen gelirlerin kayıt altına alınması ve bu suretle kayıt dışı kazancın engellenmesi.

-Turizm amaçlı kiralanan konutlarda konaklayacak kişilerin 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu uyarınca düzenli olarak kolluk kuvvetlerine bildirilerek. suç işlenmesinin önüne geçilmesi. belge sahiplerine gerekli durumlarda idari para cezaları uygulanması gibi kamu yararı yönünde yapılacak düzenlemelerle kamu düzeninin sağlanması

-Eşit rekabet ortamı sağlanarak. turizm sektöründe hizmet veren tüm paydaşlara güvenilir yatırım ortamı oluşturulmasının amaçlandığı ifade olunmuştur.”

denilerek bu torba kanun teklifi içerisinde yer alan “Konutların Turizm Amaçlı Kiralanması ile ilgili kod kanun düzenlemelerinin gerekçesi izah olunmuştur.

Ancak kanun teklif metnin komisyonlarda görüşülmesi sırasında yapılan açıklamalar hükümetin aynı zamanda ilave bir kaynak arayışında olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır.

Kanun teklifinin görüşülmesi sırasında yapılan açıklamalardan; Konutların Turizm Amaçlı Kiralanması ile ilgili kod kanun düzenlemelerinin acele ile yasalaştırmaya çalışıldığı, konuyla ilgili toplum kesimlerinin tümünün görüşüne başvurulmadığı, tepki temelli bir yasa hazırlığının yapıldığı, öngörülen düzenlemelerin sektörü daraltıcı veya kayıt dışına itici özellikler taşıyıp taşımadığı konusunda detaylı bir çalışma yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Kanun teklifinin diğer bölümünde yer alan 8 çerçeve kanundan değişiklik veya ilaveler yapan madde hükümleri de ilgili komisyonlarda detaylı inceleme ve tartışmalara konu edilmeden acele ile yasalaştırılmak istenen hususlardan oluşmakta

ve torba yasa yapmanın, ihtisas komisyonlarını tam anlamıyla çalıştırmamanın sakıncalarını içermektedir. Bu maddelerden 7 adedi geçmişte Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri veya kanunlarla düzenlenen hususların çeşitli gerekçelerle Anayasa Mahkemesince iptali üzerine yeniden yapılan düzenlemelerle ilgilidir.

Kanun teklifinde yer alan Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermayesinin işlevini, kaynaklarını ve görevlerini artırıcı düzenlemeler hükümetçe daha önceden açıklanan eylem planlarında Döner Sermayelerin kapatılacağı yönündeki açıklamalara tezat teşkil etmektedir.

Kanun teklifinde yer alan ve Ekim 2023 döneminde çalışmayan emeklilere bir kez 5.000 TL. tutarında ödeme yapılması ile ilgili olan düzenleme yaklaşık 16 Milyon emekli vatandaşımızı ilgilendirmektedir.

Yoksulluk sınırının 43.443 TL'ye açlık sınırının 13.334 TL'ye çıktığı, TÜİK verilerine göre enflasyonun %61.53' e tırmadığı, asgari emekli maaşının 7.500 TL. civarında olduğu, küçük esnaf, çifçi, memur-emekli ve dar gelirliilerin durumlarının gittikçe kötüleştiği bir ortamda sadece çalışmayan emekliler için bir defaya mahsus 5.000 TL'lik ödeme yapılması bu grubu manevi açıdan rencide eden bir tutumdur.

Ülkenin sınırlı kaynakları Kur Korumalı Mevduat, dövizde endeksli KÖİ projeleri nedeniyle bir avuç mutlu azınlığa aktarılırken kaynak ve gelir dağılımındaki eşitsizliğin ülkenin ekonomik ve sosyal yaşantısında neden olacağı tahribat göz ardı edilmektedir.

Teklifin görüşülmesi sırasında Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleriince verilen ve tüm emeklilere ayırım yapılmaksızın Ekim 2023 ayında 15.000TL ödeme yapılması ile ilgili önerenin reddedilmesinin nedeni de anlaşılammaktadır.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişiklikler ve “atanmış bakan” müessesesi kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilemekte, bu durum ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.'ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM'yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra yürürlüğe giren Anayasa'nın "Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi" başlıklı 88. maddesine göre, kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkili kılınmıştır. Ancak T.B.M.M.'nin yasama faaliyetlerinin nasıl gerçekleştirileceği konusunda yaklaşık 64 aydan beri yaşanan problemler güncelliğini korumaktadır.

Temmuz 2018 ortalarından bu yana 152² adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişikliklerinin, "atanmış bakan" müessesesinin kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilediği, ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.'ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olduğu gözlemlenmektedir.

"İstismarcı anayasa değişikliğinin istismarcı uygulanması", Türkiye devletini, Anayasal devlet özelliğinden uzaklaştırmış bulunmaktadır.

2018 seçimlerinden sonra geçen 64 aylık süreç sonunda yasama sürecinde, kanun tekliflerinin, erkler ayrılığı ilkesine aykırı olarak yürütme tarafından TBMM'de en fazla üyeye sahip bulunan parti grubu üyeleri aracılığıyla "torba yasa" biçimiyle muvazaalı bir biçimde parlamentoya sunulduğu, kanun tekliflerinin komisyonlarda ve genel kurulda görüşülmesi aşamasında tam bir belirsizlik ve kargaşa yaşandığı, kanun teklifini hazırlayıp (!) komisyona sunan milletvekili veya milletvekillerinin teklif metninin içeriğinden dahi habersiz olduğu, teklif metninde yer alan hükümlerin komisyonlara anlatım ve sunumunda çoğu kez güç duruma düştükleri, konuya ilişkin olarak bürokrasiden ve yürütmenin diğer kademelerinden kendilerine sağlıklı bir bilgi akımının sağlanamadığı müşahade edilmektedir.

24 Haziran 2018 seçiminden sonra Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen tekliflerin tümü nerdeyse torba yasa teklifi niteliğinde bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak anılan sistemde yasama-yürütme ilişkisi ciddi aksaklıklar içermektedir. Yasama sürecinde tekliflerin yürütme tarafından torba kanun adı verilen yöntem ile çoğunluk partisi milletvekilleri aracılığıyla veriliyor olmasına rağmen, bu tekliflerde yer alan bazı düzenlemelerin kendi içerisinde ve daha yeni sayılacak Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile de çeliştiği açıktır.

² 120,121,122,124,125,126,127,128,129,130,131,132,133,134,135,136, 137,18,139,140,141,142,143,145,146 sayılı Kararnameler Deprem gerekçe gösterilerek çıkarılan OHAL Kararnameleridir

9 Temmuz 2018’de yürürlüğe giren 6771 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliğinin 64 aylık uygulaması, “tek adam yönetiminin” sürdürülemez özelliğini teyit etmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Anayasa değişikliği ile hükümet ve bakanlar kurulu kaldırılmış, “Cumhurbaşkanı’nın yürütme ile özdeşleşmiş olması”, nedeniyle yürütme “tek kişi” yönetimine indirgenmiştir.

Yasama bakımından da; parti başkanı olması nedeniyle TBMM’de Cumhurbaşkanı’nın ön onay vermediği yasa önerisi kabul görmemektedir. Bu tutum yasa tekliflerinin yasalaşma sürecini de olumsuz yönde etkilemektedir.

Örneğin teklif metnine komisyondaki görüşmeler sırasında Ak Parti milletvekilleri tarafından verilen önerge ile eklenen 20. madde içeriğinde yer alan “çalışmayan emeklilere Ekim 2023 döneminde bir defaya mahsus olarak dosya bazında 5.000 TL ödeme yapılmasını sağlamak üzere 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’na geçici maddeyi içeren düzenleme bu duruma iyi bir örnek teşkil etmektedir.

Söz konusu düzenlemenin içeriği 9.10.2023 tarihindeki kabine toplantısından sonra Cumhurbaşkanı tarafından yapılan basın açıklamasında bu konuda çizilen çerçevenin aynısıdır.

6771 sayılı Kanun ile Anayasa’da yapılan değişiklikle bütçe kanunu dışında bütün yasa önerilerini hazırlama yetkisi, TBMM’ üyelerine aittir. Ne var ki, yaklaşık 61 aylık uygulama, değinilen anayasal düzenlemeye rağmen, TBMM’nin yasama yetkisini özerk bir biçimde kullanamadığını teyit etmiş bulunmaktadır. Öncelikle, genellikle TBMM’de birinci parti konumunda olan AK Partili vekillerin imzasını taşıyan yasa önerileri, aslında Saray ve/veya bakanlık bürokratları tarafından hazırlanmakta; bu durum, yasama sürecini inisiyatif aşamasında muvazaalı kılmaktadır. Yasama çalışmalarının mutfağı niteliğindeki komisyonlar, bir tür yasak savma süreci olarak görülmekte; Genel Kurul’da ise, müzakere süreci işletilememekte; genellikle AKP-MHP (Cumhur ittifakı) üyesi vekillerin oyu belirleyici olmaktadır.

Çoğunluk dayatması nedeniyle müzakere sürecinin işletilemediği TBMM’de oylanan kanunların çoğunluğu, Anayasa’ya aykırı bir biçimde hazırlanan “torba yasa” tarzına göre çıkarılmaktadır. Bunun sonucunda da yasanın ulaşılabilirlik, anlaşılabilirlik ve öngörülebilirlik özellikleri zedelenmekte veya ortadan kalkmaktadır.

Özet olarak, yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM'yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

Bütün demokratik ülkelerde temel kuraldır, parlamentolar yasama yetkisi konusunda ortaksızdır ve yasama yetkisi sadece parlamentolar tarafından kullanılır.

Yeni sistemde bir nevi Meclisin yasama yetkisi elinden alınmıştır. Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri³ vasıtasıyla Meclisin yasama yetkisinin bir kısmını kullanmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile düzenlenemeyecek hususlarda dahi yetki aşımına gidilerek Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri yürürlüğe konulduğu görülmektedir.

Örneğin Kanun teklifinin 21 ve 24. maddelerinde yer alan düzenlemeler Anayasanın amir hükümlerine göre Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenemeyecek hususların 16.02.2019 38 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı kararnamesi yapılması sonucunda Anayasa Mahkemesince yapılan başvuru sonucunda iptal edilen hükümlerle ilgilidir.

2018 yılı temmuz ayından itibaren yaklaşık 64 ay geçmesine karşın TBMM'nin yasa yapma işlevinde gözlemlenen aksaklıkların çözümü konusunda henüz bir mesafe alınamamıştır.

Çorum Milletvekili Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 104 Milletvekili tarafından verilen (2/1669 esas numaralı "Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi" nin T.B.M.M.'ne sunulması ve Plan ve Bütçe komisyonunda görüşmesi sırasında gözlemlenen tablo da maalesef yukarıdaki tespitlerimizi bir kez daha doğrular niteliktedir.

Bu durum Ak Parti iktidarının 28. Yasama Döneminde de bu tutumunu sürdüreceğini göstermektedir.

³ Kanun teklifinin komisyonda görüşüldüğü 12.10.2023 tarihine kadar Cumhurbaşkanı tarafından 25'i OHAL Kararnamesi olmak üzere toplam 152 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılmıştır.

II. KANUN TEKLİFİNİN ANAYASAYA UYGUNLUK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Anayasa'ya aykırılık savlarımız değerlendirilmemiştir.

1.1 Kanun Teklifinin bütün olarak Anayasa'ya uygunluk açısından değerlendirilmesi yapılmamıştır.

Bir adet kod kanun düzenlemesi içeren ve 8 adet çerçeve kanunda değişiklik yapan) torba kanun teklifinin tümünün Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde İçtüzük madde 38 uyarınca Anayasa'ya uygunluk incelemesi yapılmamıştır. Komisyon, muhalefet şerhinin devamında açıklanacağı üzere birden çok Anayasaya aykırı madde barındıran teklifin görüşmelerinde İçtüzük kapsamında üzerine düşen yükümlülüğü tam anlamıyla yerine getirmemiştir.

Anayasaya uygunluk incelemesi yapılmayan ve üstelik torba öneri tarzında hazırlanan ve kabul edilen yasalar, Anayasaya aykırıdır.

- İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmemiştir:

“Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.

Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” (İçtüzük, md.38).

İçtüzüğün 38. maddesinin ilk fıkrasının komisyon için öngördüğü inceleme yükümlülüğü, teklif maddelerinin görüşülmesine geçilmeden ele alınması gereken bir önkoşul olarak düzenlenmiştir. Bu ön sorun çözülmeden komisyon, görüşmelere başlayamaz. Bu yükümlülük, komisyona ait münhasır yetki olup, komisyon dışından kişi ve uzmanlar bu yetkiyi kullanamazlar. Komisyon, teklif metnini, Anayasa'nın sözüne ve özüne uygunluk açısından inceledikten sonra devam veya red kararını verir. Bu ise, teklif maddelerini görüşmeden önce bir ön karar şeklinde verilmelidir. Önkoşul ve ön karar, komisyon için çifte yükümlülük ve gerekliliktir.

Komisyonun bir diğer yükümlülüğü ise, inceleme alanına ilişkindir: Anayasa'ya uygunluk, hem sözü hem de özü açısından yapılmalıdır. Özellikle öze uygunluk, anayasal yorum yöntemlerini beraberinde getirir. Gerekçe, sadece red hali için değil, uygunluk durumu için de yazılması ölçüsünde, anılan yükümlülük ve gereklilik anlam ifade eder. Komisyondaki mevcut uygulama ise, tam tersi yöndedir: Komisyonlar, İçtüzük md.38'de öngörülen ve dört aşamadan oluşan yükümlülüğü yerine getirmek bir

yana, Anayasa'ya uygunluk, gündem maddesi yapılmadan teklif metni bütünü ve madde görüşmelerine geçmiş bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonu, bu gerekliliği yerine getirmeden yasayı, değerlendirmeye başlamış ve tartışmalar, esas itibarıyla maddelere ilişkin olarak yapılmıştır. Hatırlatmak gerekir ki, Anayasa'nın üstünlüğünü düzenleyen Anayasa'nın madde 11/2'deki "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" kuralı, İçtüzük madde 38 gereklerine saygı gösterilmesi ölçüsünde anlam ifade etmektedir. Bu nedenle, Anayasa'ya uygunluk incelemesi bakımından İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmeden Komisyon tarafından kabul edilen teklif metni, yasa yapım usulüne aykırıdır.

1.2 Torba yasa uygulamasının anayasaya uygunluğunun da sorgulanması gerekir.

Söz konusu 32⁴ madde ve 1 geçici madde olmak üzere toplam 33 maddeden den oluşan torba kanun teklifi, bir adet 7 maddeden oluşan kod kanun düzenlemesi içermekte, aynı zamanda biri birinden farklı 8 ayrı Çerçeve Kanunda değişiklik yapmaktadır.

2017 Anayasa değişikliği ile kurulan ve siyasal-anayasal tarihimize yabancı olan tek kişi yönetimi, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri (CBK) yoluyla bir tür "paralel yasama"ya dönüşmüştür. Bu bağlamda, yürürlükte bulunan çok sayıdaki Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine ilişkin Anayasa Mahkemesinin denetimindeki belirgin yavaşlık, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini askıya almak anlamına gelmektedir.

Aslen, sistematik şekilde Anayasa'ya aykırı hükümler içeren Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve Cumhur İttifakı dayatması ile kabul edilen antidemokratik yasalar üzerindeki Anayasa Mahkemesinin denetimi, hukuk devletin olmaması anlamına koşuludur.

OHAL düzenlemelerini denetlemekten kaçınan Anayasa Mahkemesinin artan iş yükünün de etkisiyle çok gecikmeli olarak verdiği kararlar içinde, özgürlükler lehine

⁴ Komisyona sunulduğunda 30 madde ve 1 Geçici maddeden oluşan teklife görüşmeler sırasında verilen önergelerle ile 2 madde düzenlenmesi eklenmiş, madde sayısı 33'e çıkmıştır

olanların sayısı sınırlı kalmaktadır. Anayasa Mahkemesi buna rağmen, son yıllarda, özellikle yürütme çevrelerinin hedefi haline gelmiştir.

Torba yasa uygulaması, yasama yetkisinin asli ve genel olma özelliğine aykırı olduğu gibi, yasaların ulaşılabilir, öngörülebilir ve anlaşılabilir olma özelliklerini de zedelemektedir.

2017 Anayasa değişikliği ile yasama inisiyatifi TBMM tekelinde bir yetki olarak öngörüldüğünden, milletvekilleri bu yetkiyi bizzat kullanmak durumunda bulunmaktadır.

Kuşkusuz, bakanlıklar ve kamu kuruluşlarının, öneri metninin ham malzemesini oluşturacak olan ihtiyaçları milletvekillerine ve TBMM'ye iletmeleri yerinde ve yararlıdır. Ancak, tekliflerin TBMM dışında yazılması veya yürütmenin yönlendirmesi doğrultusunda kaleme alınması, yasama inisiyatifinin münhasır yetki olma özelliği ile bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, 2017 Anayasa değişikliği ile öngörülen Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri de, bizatihi Anayasaya aykırılıklar ötesinde- torba yasa uygulamasını yerindesiz kılmaktadır.

Dahası, torba yasa esasen Anayasa Mahkemesi'nin de denetimini çok zorlaştırdığı için, bu yönüyle de Anayasa'ya aykırılık sorunu öne çıkmaktadır.

Anayasa'nın 7. maddesine göre; *“Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez”*

“Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz” (md.11).

Bu saptama, bu Kanun Teklifi için de geçerlidir.

Ne var ki, normatif düzenleme yapma faaliyeti, genellikle özensiz olduğu gibi, çoğu Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri vasıtasıyla tamamen TBMM dışında cereyan etmektedir

Kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşmelere başlarken **bir kod kanun düzenlemesi içeren aynı zamanda 8 ayrı Çerçeve Kanunda** değişiklik yapmakta

olan 32⁵ madde ve 1 geçici maddeden oluşan 33 maddelik torba kanun teklifinin bu haliyle ve T.B.M.M. içtüzüğüne ve Anayasaya aykırı olduğu yönündeki değerlendirmemiz kabul görmemiştir.

Ayrıca teklif maddelerinin görüşülmesi sırasında; teklif metnine eklenen **bir maddenin** Anayasa'ya aykırı olduğu görüşü ileri sürülmüş, ancak bu itirazımız Komisyon Başkanlık Divanınca dikkate alınmamıştır.

1.3. Kanun teklifinin 20. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı

Kanun teklifinin komisyonda görüşmeleri sırasında komisyonun Cumhur ittifakını temsil eden üyelerinin vermiş bulunduğu bir önerge ile teklif metnine eklenen bu maddeyle çalışmayan emeklilere Ekim 2023 döneminde bir defaya mahsus olarak dosya bazında 5.000 TL ödeme yapılmasını sağlamak üzere 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na geçici madde eklenmiştir.

Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik " başlıklı 10. maddesi;

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

Çocuklar, yaşlılar, özürllüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde (...)9 kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

hükümünü içermektedir.

Kanun teklifine Komisyon görüşmeleri aşamasında verilen önerge ile eklenen madde ile yaşlılık, maluliyet ve ölüm aylığı ve gelir almakta olan sigortalılara ve hak sahiplerine hisseleri oranında bir defaya mahsus olarak 5000 TL. ikramiye verilmesi öngörülmüştür. Söz konusu önerge ile eklenen maddede bir istisnai düzenleme

⁵ Komisyona sunulduğunda 30 madde ve 1 Geçici maddeden oluşan teklife görüşmeler sırasında verilen önergelerle ile 2 madde düzenlenmesi eklenmiş, madde sayısı 33'e çıkmıştır

yapılmış, halihazırda emekli aylığı almakta iken çalışan emekliler ikramiye ödemesi kapsamı dışında tutulmuşlardır.

Mevcut durumda 4 milyona yakın emeklinin çalışmakta olduğu bilinmektedir. Bir diğer deyişle sosyal güvenlik destek primi ödeyerek emekli aylığı alan aynı zamanda çalışan emeklilerin kapsam dışı bırakılarak ödenecek ikramiyeden yararlandırılmaması, Anayasanın 60. maddesinde tanımlanan sosyal güvenlik hakkını zedeleyici bir uygulamadır.

Buna göre devlet, emekliler açısından öngördüğü sistemde ancak statü farkı nedeniyle kanun yoluyla farklı bir işlem tesis edebilir. Örneğin, memur emeklilerinin emekli aylıklarının zamlanmasının 4688 sayılı Kanunda farklı tanımlanması ile işçi ve Bağ-Kur emeklilerinin emekli aylıklarının 5510 sayılı Kanunun 55. Maddesi çerçevesinde farklı hesaplanması gibi.

Ancak, statü farkına bakmaksızın, kanuni bir hak olarak bütün emeklilere tanınmış olan bir hak olarak tanımlanmış olan sosyal güvenlik destek primi ödeme yoluyla çalışma emeklilik hakkı ve emeklilere yapılacak ödemeler açısından bir ayrımın haklı gerekçesi olamaz. Dolayısıyla, Anayasanın 10. maddesinde tanımlanan ve Anayasa Mahkemesinin çeşitli kararlarıyla da açıklığa kavuşturulan kanun önünde eşitlik ve ayrımcılık ilkesini zedeleyecek bir düzenlemedir.

Özetle; söz konusu maddede yer alan çalışan emeklilere ikramiye ödenmemesi yönündeki düzenleme ayrımcılık oluşturmakta ve Anayasanın eşitlik ilkesine açıkça aykırı bulunmaktadır.

Teklifin yukarıda belirtilen maddesi ile getirilen düzenlemeler hakkında Anayasanın yukarıda belirtilen ilgili maddelerine aykırılık yönündeki iddiamız komisyon görüşmeleri sırasında ileri sürülmüş, ancak bu durum dikkate alınmayarak iç tüzük gereği gereken işlem yapılmamıştır.

Oysa Meclis İç Tüzüğü'nün 38. maddesi “Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder” hükmünü taşımakta olup bu sorun bu madde uyarınca çözüme bağlanmadan tasarı görüşmelerine geçilemez.

Buna karşın Anayasa'ya aykırılık iddiası karara bağlanmadan madde üzerinde görüşmelere geçilmesi İçtüzüğe aykırıdır.

III. KANUN TEKLİFİNİN YASAMA TEKNİĞİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yaklaşık 64 aylık süre boyunca uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan sistemin de sakıncalarına ilave olarak, olağan yasa yapma sürecinin de dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan aceleyle geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırıdır.

T.B.M.M.'nin geçmiş yasama dönemlerinde kanun tasarıları ve tekliflerinin acele ile gündeme getirilerek kamuoyunda ve ilgili komisyonlarda yeterince tartışılmadan aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline getirilmiş bulunmaktadır.

Bu alışkanlığın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28. Dönemin 2.Yasama döneminde de ısrarla sürdürüleceği anlaşılmaktadır.

Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve 104 Milletvekili tarafından verilen 2/1966 esas numaralı "Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi" genel kabul görmüş yasama ilkelerine ve kanun yapma teamüllerine aykırı bir biçimde bir kod kanun düzenlemesi içeren aynı zamanda birbiri ile ilişkisiz 8 ayrı çerçeve kanunun birçok maddesinde değişiklik veya ekleme yapan (yürütme ve yürürlük dahil) 32⁶ madde ve 1 geçici maddeden oluşan toplam 33 maddelik bir torba kanun teklifidir.

Söz konusu kanun teklifinin sivil toplum kuruluşlarının, sektör temsilcilerinin ve ilgili kamu kuruluşlarının geniş ölçüde görüşüne başvurulmadan acele ile hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Bu durum sivil toplum temsilcilerinin ve uzmanların teklifin komisyondaki görüşmeleri sırasında yaptığı açıklamalardan öğrenilmiştir.

Ayrıca teklifin görüşülmesi sırasında verilen önergelerle kanun teklifine eklenen 2 madde ile ilgili olarak da sivil toplum kuruluşlarının, sektör

⁶ Komisyona sunulduğunda 30 madde ve bir geçici maddeden oluşan teklife görüşmeler sırasında verilen önergelerle iki madde düzenlenmesi eklenmiş, madde sayısı 32'ye çıkmıştır.

temsilcilerinin ve ilgili kamu kuruluşlarının görüşlerine başvurma mümkün olmamıştır.

Bu maddelerden birisi yaklaşık 16 Milyon emeklimizi ilgilendiren ve kamuoyunda hararetle tartışılıp eleştirilen bir düzenlemedir. Bu düzenleme ile çalışmayan emeklilere Ekim 2023 döneminde bir defaya mahsus olarak dosya bazında 5.000 TL ödeme yapılmasını sağlamak üzere 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’na geçici madde eklenmektedir.

Söz konusu torba kanun teklifi 10.10.2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna tali komisyon olarak da Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna sevk edilmiştir.

Kanun teklifi diğer bazı ihtisas komisyonlarının ilgi ve çalışma alanlarına giren bazı düzenlemeleri içermesine rağmen başkaca herhangi bir tali komisyona sevk edilmemiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Komisyonun 10.10.2023 günü saat 15.00’de Plan ve Bütçe Komisyonunun yapacağı toplantının gündemine alındığı Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının yine 10.10.2023 tarih ve Z-13922241-130.02-1300980 sayılı yazıları ile komisyon üyelerine bildirilmiştir.

29 maddesi Kültür ve Turizm Bakanlığını ilgilendiren söz konusu kanun teklifinin Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna gündeme alınıp görüşülmediği öğrenilmiştir.

Kanun teklifi Plan ve Bütçe Komisyonunun 10.10.2023 günü saat 15.00 ‘de başlayan 23.07’ye kadar devam eden toplantısında yaklaşık 8 saatlik bir çalışma süreci sonunda kabul edilmiştir.

Kanun teklif metninin Komisyonunda görüşülmesine başlanılmadan önce tarafımızca yapılan mutlaka yasalaşması gereken ivedi düzenlemelerle, teknik çalışmayı gerektirmeyen maddelerle ilgili çalışmanın teklifin diğer maddelerinden ayrılarak süratle yasalaştırılması, diğer maddeler ile ilgili olarak daha detaylı bir çalışmanın yapılması yönündeki önerimiz kabul görmemiştir.

Geçmiş dönemlerde de kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem torba kanun teklif ve tasarılarında ele alınan

konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmış, hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemeyen sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenecek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır. Hatta bu düzenlemelerden bazıları bilahare Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa'ya aykırı bulunularak iptal edilmektedir.

Kanun teklif metninde bulunan toplam 7 adet madde (21, 23, 24, 25, 26, 28, 29. maddeler) Cumhuriyet Halk Partisinin çeşitli tarihlerde Anayasa Mahkemesine yapmış bulunduğu iptal istemlerinin sonuçları ile ilgilidir.

01.06.2019 tarih ve 38 numaralı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkındaki Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Gelir ve Giderler başlıklı 9. maddesinin 1 nolu fıkrası, Anayasa Mahkemesinin 13.12.2022 tarih ve E.2019/87 K:2022/158 sayılı Kararı ile, bu hükmün Anayasa'nın 123. maddesinin birinci fıkrası uyarınca münhasıran kanunla düzenlenmesi gerektiğinden, Anayasa'nın Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerini düzenleyen 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine⁷ aykırı görülerek iptal edilmiştir. Söz konusu fıkra hükmü bu teklif metninde 21. madde olarak 7174 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Kanunun 6. maddesinin 1. fıkrasına bentler halinde eklenmektedir.

7174 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Kanunu'nun "Cezalar" başlıklı 8.maddesinin 3. no.lu fıkrası⁸, Anayasa Mahkemesinin 13.12.2022 tarih ve E:2019/88, K:2022/159 sayılı kararı ile *İdari para cezası uygulanacak fiillerin ve idari para cezalarının yönetmelikle belirlenmesi, suçların ve cezaların kanuniliği ilkesine aykırı bulunduğu*ndan Anayasa'nın 38. maddesine aykırı bulunarak iptal edilmiştir. Teklif metninin 23. maddesinde 7174 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Kanununun 8. maddesi söz konusu iptal edilen fıkra içeriği dikkate alınarak, nedeniyle düzenlenmektedir.

⁷ Anayasanın Cumhurbaşkanlığının görev ve yetkilerini düzenleyen 104. Maddesinde bulunan 17 fıkranın 3. Cümlesi"

Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz."

⁸ 7174 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Kanunu'nun "Cezalar" başlıklı 8.maddesinin 3. no.lu fıkrası

"(3) Birinci ve ikinci fıkra kapsamında idari para cezası uygulanacak fiiller ile bu fiillerin aykırılık durumuna göre uygulanacak idari para cezasının miktarı İdarece çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

01.06.2019 tarih ve 38 numaralı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkındaki Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin “Başkanlığın görev ve yetkileri” başlıklı 4. maddesinin 1 numaralı fıkrasının f⁹ve j¹⁰fıkraları Anayasa Mahkemesinin 13.12.2022 tarih ve E:2019/87 K:2022/158 sayılı kararı ile f bendi açısından, *Kapadokya Alanı’ndaki korunması gereken taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarının tespitini yapma görev ve yetkisini Başkanlığa tanıyan kural mülkiyet hakkını sınırlandırmakta olduğu dikkate alınarak*, j bendi açısından ise *Kapadokya Alanı’nda ihtiyaç duyulması hâlinde Başkanlığa kamulaştırma yetkisi verilerek özel mülkiyete konu taşınmazların kamulaştırılmasına imkân tanınması, kişinin sahibi olduğu taşınmazının kamulaştırılması suretiyle mülkünden yoksun bırakılması mülkiyet hakkına sınırlama niteliğinde görüldüğünden* Anayasa’nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci cümlesine¹¹ aykırı görülerek iptal edilmiştir. Söz konusu fıkralara ait hükümler, teklif metninde 24. madde olarak 7174 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Kanunun 9. maddesine fıkralar ilave edilmek suretiyle düzenlenmektedir.

7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanununun 3. maddesinin 6 no.lu fıkrası¹² Ajansın Yönetim Kurulu, İcra Kurulu ve Danışma Kurulunun yetki ve görevleri, Ajans yöneticisinin atanması, Ajansın teşkilat yapısı ile çalışmasına ilişkin usul ve esasların Bakanlığın çıkardığı yönetmelikle belirlenmesi, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesine aykırı olduğundan Anayasa Mahkemesinin 04.05.2023 tarih ve E:2019/93 K:2023/87 kararı ile Anayasa’nın 7. maddesine¹³ aykırı bulunarak iptal edilmiştir. Söz konusu fıkra hükmü teklif metninde 25. madde olarak 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 3. maddesinin hemen hemen tümü değiştirilerek yeniden düzenlenmektedir.

⁹ 38 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Başkanlığın görev ve yetkileri başlıklı 4. maddesinin 1 numaralı fıkrasının f bendi, “Kapadokya Alanındaki korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarının tespitini yapmak,”

¹⁰ 38 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Başkanlığın görev ve yetkileri başlıklı 4. maddesinin 1 numaralı fıkrasının j bendi, “j) Kapadokya Alanında ihtiyaç duyulması halinde kamulaştırma işlemlerini yapmak,”

¹¹ Anayasanın Cumhurbaşkanlığının görev ve yetkilerini düzenleyen 104. Maddesinde bulunan 17 fıkranın 2. Cümlesi “Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnameyle düzenlenemez”.

¹² 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 3. Maddesinin 6 numaralı fıkrası “(6) Ajansın Yönetim Kurulu, İcra Kurulu ve Danışma Kurulunun yetki ve görevleri, Ajans yöneticisinin atanması, Ajansın teşkilat yapısı ile çalışmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

¹³ Anayasa’nın 7. maddesi, “Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Bu yetki devredilemez.”

7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 4. maddesinin 1 numaralı fıkrasının d¹⁴ bendinde yer alan “..ve kaynak..” ibaresi, kaynak aktarılabacak kişi, tesis, işletme ya da yatırımların taşınması gereken nitelikler konusunda da genel bir çerçevenin çizilmediği ve Ajansın hangi ilkelere bağlı olarak kaynak sağlayacağına ilişkin herhangi bir hükme yer verilmediği, Bu itibarla tabi olacağı ilkeler açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel şekilde düzenlenerek keyfi uygulamalara karşı koruyucu önlem alınmadan Ajansa kaynak sağlama yetkisi verilmesi belirlilik ve demokratik devlet ilkeleriyle bağdaşmadığı gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinin 04.05.2023 tarih ve E:2019/93 K:2023/87 kararı ile Anayasa’nın 2. maddesine¹⁵ aykırı bulunarak iptal edilmiştir. Söz konusu fıkra 26 madde olarak 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 4. maddesi değiştirilerek madde metninden çıkarılmaktadır. Ancak madde metnine ilave edilen yeni bentte yer alan ifadeler anayasal açıdan tartışmalıdır.

7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun “Denetim” başlıklı 7 maddesinin (2) Numaralı fıkrasının¹⁶ ikinci cümlesinde yer alan “...münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak...” ibaresi, *Sayıştay’ın TBMM’ye Ajans hakkında sunacağı raporda münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alması, kamu kaynaklarının kamu yararına uygun şekilde kullanmasını güvence altına almadığı, bu durumun demokratik devlet ilkesiyle bağdaşmadığı* gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi tarafından 04.05.2023 tarih ve E:2019/93 K:2023/87 sayılı kararı ile Anayasa’nın 2. maddesine aykırı bulunarak iptal edilmiştir. Söz konusu düzenleme teklif metninde 28 madde olarak 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 7. Maddesinin ilgili kısmı değiştirilerek yeniden düzenlenmektedir. Ancak yeni düzenlemenin de Anayasaya uygunluğu tartışmalıdır.

7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 8 maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu

¹⁴ 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun “Faaliyet Alanları” başlıklı 4. Maddesinin d bendi d) Turizmin ülke ekonomisindeki payının artırılması amacıyla bu Kanunda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere diğer her türlü faaliyet, iş ve işlemleri yapabilir, destek ve kaynak sağlayabilir.”

¹⁵ Anayasanın “Cumhuriyetin nitelikleri” başlıklı 2. maddesi; “Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.”

¹⁶ 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun “Denetim” başlıklı 7 maddesinin (2) Numaralı fıkrası “(2) Denetim sonucunda düzenlenen bağımsız denetim raporları Sayıştay’a gönderilir. Sayıştay, münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak hazırlayacağı raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.”

İhale Kanununa tabi olunmayacağına ilişkin hüküm Ajansın 4734 sayılı Kanundan istisna tutulmasının mümkün olduğu, Anayasal açıdan bir engel bulunmadığı ancak buna ilişkin Ajansın mal ve hizmet alımlarında hangi usul ve esasların uygulanacağı, mal ve hizmet alımlarında hangi kanun hükümlerine bağlı olacağı ve öngörülen usullerin saydamlık, hesap verilebilirlik ve fırsat eşitliği ilkelerini temin edip etmediğinin belirli olmaması nedeniyle söz konusu düzenleme hukuki belirlilik ilkesine aykırılık teşkil ettiğinden, 4 numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair mevzuat hükümleri ajans tarafından istihdam edilecek personel hakkında uygulanmaz.**” hükmü hukuki belirlilik ilkelerine aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi tarafından 04.05.2023 tarih ve E:2019/93 K:2023/87 sayılı kararı ile Anayasanın 2. maddesine aykırı bulunarak iptal edilmiştir. Söz konusu düzenleme 29 madde olarak 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 8. Maddesinin 3 ve 4. Fıkraları değiştirilerek yeniden düzenlenmektedir. Ancak yeni düzenlemelerin de Anayasa’ya tam uygunluk açısından durumları tartışmalıdır.**

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bazı sektörlerde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, acele ile kamuoyunda ve komisyonlarda yeterince tartışılmadan aceleyle torba kanun yöntemiyle yasalaştırılmak istenilmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntemle, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve ilgili sivil toplum örgütlerinin kanunların hazırlık ve görüşüle aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılamamasına ve tartışılmamasına sebebiyet verilmektedir.

Bu durumda aynı zamanda kanun teklifleri, düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM’ye sunulmuş olmakta, dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanamamaktadır. Bu çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olunmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik “Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri” başlıklı 14’üncü maddesi, Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak

kanun tekliflerinin getireceği malî yükün, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanıp tekliflere eklenmesi ve sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

Söz konusu teklifin görüşülmesi sırasında özenli bir şekilde hazırlanması gereken mali yük tablosu **komisyon çalışmaları başladıktan sonra komisyon üyelerinin dikkatine sunulmuştur.**

5018 sayılı Kanunun 14. maddesinde açıklanan hesaplamalar kanun tekliflerinin ve komisyonlarda görüşülmesine başlanılması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Erkler ayrılığı ilkesini zedeleyen TBMM'nin denge ve denetleme mekanizmasını tamamen ortadan kaldıran Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan yeni durumda; kanun tekliflerinin bizzat milletvekilleri tarafından hazırlanmış olduğu varsayımıyla (?) kanun teklifleri ve etki analizleri ile ilgili mekanizmanın nasıl kurulacağı, etki analizi için gereken sayısal verilerin yürütme organından ne tür bir yöntemle edinilip komisyon üyelerine sunulacağı konusunda belirsizlikler mevcut bulunmaktadır. Bu sorunun ivedilikle ele alınarak çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren torba kanun tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Teklifte yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ihtisas komisyonunun çalışma alanına giren, detaylarıyla uzun uzun görüşülüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

32¹⁷ madde ve 1 geçici maddeden oluşan maddeden oluşan söz konusu torba kanun teklifinin;

¹⁷ Komisyona sunulduğunda 30 madde ve 1 Geçici maddeden oluşan teklife görüşmeler sırasında verilen önergelerle ile 2 madde düzenlenmesi eklenmiş, madde sayısı 33'e çıkmıştır.

-1, 2, 3, 4, 5, 6, Geçici 1, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 ve 30 maddelerinin Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda,

-23. maddesinin Adalet Komisyonunda,

-19.maddesinin Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, ve Bilgi Teknolojileri Komisyonunda,

-20. maddesinin Sağlık Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda,

-14 ve 15. maddelerinin Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda,

ayrıca esas veya tali komisyon sıfatıyla görüşülmesi gerekmekte idi.

TBMM İhtisarı'nın 23'üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, yine İhtisarı'nın 34'üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. Yine, aynı maddenin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de İhtisarı'yla uygun olacaktır.

32 madde (yürürlük ve yürütme dahil) ve 1 geçici maddeden oluşan 33¹⁸ maddelik torba kanun teklifi bir kod kanun düzenlemesini içermekte aynı zamanda 8 ayrı çerçeve kanunun birçok maddesinde değişiklik yapmaktadır. Bu durumu belirtir tablo aşağıda yer almaktadır.

“2/1669 esas numaralı Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda ve Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi”

Toplam 8 Kanunda değişiklik yapmaktadır.

(Teklif Maddesi)	Kanun/KHK Sıra No.	Düzenleme Yaptığı Kanun/KHK
1		Amaç ve kapsam
2		Tanımlar
3		İzin belgesinin niteliği
4		Uygulanacak idari yaptırımlar
5		İzin belgesinin iptali
6		Denetim ve düzenleme yetkisi
Geçici Madde 1		Daha önce yapılan turizm amaçlı kiralamalarla ilgili geçiş hükmü
7	1	14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu 'nun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin üçüncü paragrafının (e) alt bendinde yer alan “üyeleri ile 11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun ile kurulan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Yönetim Kurulunun asıl ve yedek” ibaresinin madde metninden çıkarılması
8	2	19/6/1979 tarihli ve 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu ' nun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “üçyüz trilyon lira” ibaresinin “bir milyar beş yüz milyon Türk Lirası” şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresinin “Cumhurbaşkanı” şeklinde ve “yediyüz trilyon liraya” ibaresini “iki milyar Türk Lirasına” şeklinde değiştirilmesi
9		2252 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasına “ortaklık kurmak,” ibaresinden sonra gelmek üzere “12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında Bakanlığın görev alanına giren atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerini yapmak veya yaptırmak,” ibaresinin eklenmesi
10		2252 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına (e) bendinden sonra gelmek üzere (f) bendinin eklenmesi ve mevcut (f) bendinin (g) bendi olarak teselsül ettirilmesi

¹⁸ Komisyonu sunulduğunda 30 madde ve bir geçici maddeden oluşan teklife görüşmeler sırasında verilen önergelerle iki madde düzenlenmesi eklenmiş, madde sayısı 32'ye çıkmıştır.

11		2252 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere <i>“Döner Sermaye İşletmesi 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında Bakanlığın görev alanına giren atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisleri işletebilir, işlettirebilir”</i> cümlesinin eklenmesi
12	3	12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ’nun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (m) bendinde yer alan “Bakanlık tarafından turizm tesisi yapılmak amacıyla yatırımcılara tahsis edilen taşınmazların üzerinde yer alan” ibaresinin “Bakanlıktan turizm işletmesi veya turizm yatırımı belgeli” şeklinde ve “turizm tesisi için tahsis edilen” ibaresinin “turizm tesisi için belirlenen” şeklinde ve “ayrılan turizm tesis hizmet alanlarını” ibaresinin “ayrılan yerleri” şeklinde değiştirilmesi
13		2634 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan “bir yıl” ibarelerinin “altı ay” şeklinde değiştirilmesi ve yedinci fıkrasına <i>“Bu fıkra kapsamında işyeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilen işletmelere yetkili idarece yeniden işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmesi için tesisin belge alma koşullarını sağladığına dair Bakanlıktan alınan uygun görüş yazısının yetkili idareye ibrazı zorunludur.”</i> şeklinde cümle eklenmesi
14		2634 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (A) fıkrasının (4) numaralı bendi ile (M) fıkrasının birinci cümlesinin ve aynı fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “ana tahsisten” ibaresinin “tesisten” şeklinde ve son cümlesinin <i>“ Herhangi bir sebeple tahsisi sona eren turizm tesis hizmet alanları üzerindeki irtifak hakkı Bakanlığın talebi üzerine re’sen tapudan terkin edilir.”</i> şeklinde değiştirilmesi
15		2634 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “fıkrası uyarınca” ibaresinden sonra gelmek üzere “turizm maksatlı izin verilen alanlarda” ibaresinin eklenmesi, “olanlar ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde ve bu bölge ile merkezlerin dışında olmakla birlikte denize kıyısı olan ilçelerde, içerisinde” ibaresinin “olan yerler ile” şeklinde, “konaklama tesisi bulunan” ibaresinin “konaklama tesisi içeren” şeklinde değiştirilmesi ve cümleye “ait olmak üzere” ibaresinden sonra gelmek üzere “sadece” ibaresini eklenmesi, birinci cümlesinden sonra gelmek üzere <i>“Orman sayılan alanlarda sadece çadır ve karavan içeren kamp alanları yapılması ve işletilmesi amacıyla ilgili mevzuatı uyarınca Orman Genel Müdürlüğü tarafından kiralama yapılabilir, bu şekilde kiralanan taşınmazların tahsis amacı ve kullanım şekli değiştirilemez”</i> . cümlelerin eklenmesi ve fıkranın son

		cümlesinin yürürlükten kaldırılması
16		2634 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi
17		2634 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi
18	4	14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun 'un 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin değiştirilmesi
19	5	18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu 'nun 78 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "Genel Kurul kararıyla," ibaresinin madde metninden çıkarılması, bentte yer alan "yüzde bir" ibaresinin "yüzde üç" şeklinde değiştirilmesi ve fıkra cümle eklenmesi
20	6	31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 'na geçici madde eklenmesi
21	7	23/5/2019 tarihli ve 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun 'un 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına bentler eklenmesi
22		7174 sayılı Kanunun 7'nci maddesinin üçüncü fıkrasının değiştirilmesi
23		7174 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "elli bin Türk lirasından iki yüz bin Türk lirasına kadar idari para cezası" ibaresinin "aşağıda belirtilen idari para cezaları" şeklinde değiştirilmesi, fıkra bentler eklenmesi, ikinci fıkrasında yer alan "ve" ibaresinin "veya" şeklinde, "beş yüz Türk lirasından beş bin Türk lirasına kadar idari para cezası" ibaresinin "aşağıda belirtilen idari para cezaları" şeklinde değiştirilmesi, fıkra bentler eklenmesi, dördüncü fıkrasına "9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu," ibaresinden sonra gelmek üzere "4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu," ibaresinin ve maddeye ilave fıkralar eklenmesi
24		7174 sayılı Kanunun 9'uncu maddesine fıkralar eklenmesi
25	8	11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun 'un 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "ilgili mevzuatı uyarınca kendi aralarında yapacakları" ibaresinin "temsilini

		sağlamak üzere ülke çapında yapılacak" şeklinde değiştirilmesi, fıkranın son cümlesinin yürürlükten kaldırılması fıkraya cümleler eklenmesi, maddeye üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere dördüncü ve beşinci fıkralar eklenmesi, mevcut dördüncü fıkranın altıncı fıkra olarak teselsül ettirilmesi, maddeye altıncı fıkra olarak teselsül ettirilen mevcut dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere yedinci ve sekizinci fıkraların eklenmesi, mevcut beşinci fıkrasının ikinci cümlesine "Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı" ibaresinden önce gelmek üzere "Bakan," ibaresinin eklenmesi, aynı fıkroda yer alan "doğal" ibaresinin madde metninden çıkarılması mevcut beşinci fıkranın dokuzuncu fıkra olarak teselsül ettirilmesi, mevcut altıncı fıkranın onuncu fıkra olarak teselsül ettirilip değiştirilmesi, mevcut yedinci fıkranın onbirinci fıkra olarak teselsül ettirilmesi ve maddeye onbirinci fıkra olarak teselsül ettirilen mevcut yedinci fıkradan sonra gelmek üzere ilave fıkralar eklenmesi.
26		7183 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan "yapabilir, destek ve kaynak sağlayabilir." ibaresinin "yapabilir." şeklinde değiştirilmesi ve fıkraya (d) bendinden sonra gelmek üzere bent eklenmesi
27		7183 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "ile konaklama tesislerinden" ibaresinin", konaklama tesisleri ile turizm amaçlı kiralama izin belgesi düzenlenen yerlerden" şeklinde değiştirilmesi
28		7183 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasına ikinci cümlesinde yer alan "Sayıştay" ibaresinden sonra gelmek üzere "bağımsız denetim raporunu, Ajansın mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğu bakımından ve Ajansın kontrol sistemleri, yöntem ve süreçleri ile birlikte inceleyip" ibaresinin eklenmesi
29		7183 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmesi
30		7183 sayılı Kanuna madde eklenmesi
31	Yürürlük maddesi.	
32	Yürütme maddesi.	

32 madde (yürürlük ve yürütme dahil) ve 1 geçici maddeden oluşan söz konusu 33¹⁹ maddelik (bir kod kanun düzenlemesi içeren ve 8 çerçeve kanunda değişiklik yapan) torba kanun teklifinin, 29 maddesi Kültür ve Turizm Bakanlığını (4 maddesi Kapadokya Alan Başkanlığını, 6 maddesi Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansını, 2 maddesi Tarım ve Orman Bakanlığını, 1 maddesi Türkiye Odalar ve

¹⁹ Komisyona sunulduğunda 30 madde ve bir geçici maddeden oluşan teklife görüşmeler sırasında verilen önergelerle iki madde düzenlenmesi eklenmiş, madde sayısı 32'ye çıkmıştır.

Borsalar Birliğini, 1 maddesi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını (Sosyal Güvenlik Kurumunu) ve yaklaşık 16 milyonluk emekli kesimini ilgilendiren hususlardan oluşmaktadır

32 madde ve 1 geçici maddeden oluşan toplam 33 maddelik torba Kanun Teklifi aslında 3 bölümden oluşmaktadır.

-Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ile ilgili olarak, kod kanun hükümlerinin yer aldığı altı asıl bir geçici olmak üzere 7 maddeden oluşan birinci, ikinci ve üçüncü bölümünde;

-Kapsam, tanımlar, izin belgesinin niteliği, uygulanacak idari yaptırımlar, izin belgesinin iptali, belgesinin iptali, denetim ve düzenleme yetkisi, konusunda düzenlemelere yer verilmekte, bölümün sonunda da daha önce yapılan turizm amaçlı kiralamalar için geçici madde düzenlemesine yer verilmektedir.

32 madde ve 1 geçici maddeden oluşan toplam 33 maddelik torba Kanun Teklifinin “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Düzenlemeler” başlıklı dördüncü bölümünde yer alan;

-1 madde ile, 14/9/1972 tarihli ve **1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda**,

-1 madde ile **3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'da**,

-4 madde ile, **2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu'nun** bazı maddelerinde,

-5 madde ile **2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun** bazı maddelerinde,

-4 madde ile bazı Anayasa Mahkemesi iptal Kararları da dikkate alınarak **7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun'un** bazı maddelerinde,

-6 madde ile **7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun'un** bazı maddelerinde,

Yine teklifin komisyonda görüşmeleri sırasında verilen önergelerle teklife eklenen 2 maddeden,

Birinci madde ile, **5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu**’nda Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfına ayrılacak payı düzenleyen maddesinde

değişiklik yapılmakta,

-Diğer madde ile de çalışmayan emeklilere Ekim 2023 döneminde bir defaya mahsus olarak dosya bazında 5.000 TL ödeme yapılmasını sağlamak üzere **5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu**’na geçici madde

eklenmektedir.

Yukarıdaki açıklamalardan anlaşılacağı üzere söz konusu kanun teklifinde bir kod kanun ile biri birinden farklı 8 ayrı çerçeve Kanunda yaklaşık 30 ayrı konuda, ayrıntılı düzenleme ve değişikliklerin yer aldığı hükümler bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonunun kendi ihtisas alanı ile ilgili olmayan konularda da bazı kanunlarda değişiklik veya ekleme yaparak mevcut sistemi değiştiren söz konusu diğer maddeleri tali ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan hatta en azından Plan Bütçe alt komisyonda ayrıntılı bir şekilde görüşmeye tabi tutulmadan acele ile yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

6 madde ve bir geçici maddeden oluşan 7 maddelik bir kod kanun düzenlemesi içeren aynı zamanda birbiriyle ilgili bulunmayan toplam 8 ayrı Kanunda değişiklik yapan 32 madde ve 1 geçici madde içeren söz konusu teklif, aynı zamanda kapsamlı bir torba yasa teklifi hüviyetindedir.

Hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen son dönemde Türk siyaset ve hukuk dünyasında tartışılan ve "yasama kurnazlığı" suçlamalarıyla tepki toplayan bu yasa türü hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmaktadır.

Çok sayıda Kanunda ve Kanun Hükmünde Kararnamede aynı anda torba yasa mantığıyla ilgili komisyonlarda detaylı olarak tartışma ve inceleme yapılmaksızın değişiklik yapılması veya yeni hükümler ihdası hem mevzuatta hem de uygulamada ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temeline dayalı, özensiz yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden

olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Torba yasalar içeriklerinin ilk bakışta ve kolayca anlaşılabilmesi, meclis komisyonlarında ve genel kurulda yapılan İttüzüğe aykırı eklemelerle metninin her aşamada kalabalıklaşması ve bu eklemelerin yarattığı karmaşanın da Anayasa Mahkemesinin şekil denetimi kapsamı dışında kalması gibi nedenlerle hukuk tekniği açısından eleştirilmekte, TBMM'nin yasama etkinliğinde önemli bir sınırlama ve anayasal denetimsizlik hali yarattıkları savunulmaktadır.

Bu torba kanun teklifi de birbirinden farklı Komisyonların görev alanına giren hükümleri içermektedir. Öte yandan, bu kanun teklifinin komisyona apar topar getirilmesi, hazırlanışı ve birbiriyle ilgisiz yapıların bir araya getirilmiş olması gayriciddi bir yaklaşıma işaret etmektedir.

İktidarın torba yasa teklifi hususundaki ısrarı ve aceleciliğinin nedeni tarafımızca anlaşılabilir. Konu ve kapsam itibarıyla biri biriyle ilgisi bulunmayan bazı kanunların mevcut hükümlerde ve sistemde büyük boyutlu değişiklikler yapan söz konusu maddelerin adına "torba yasa" adı verilen bir yöntemle acele ile yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz.

Meri mevzuatta yapılacak değişikliklerin bir torba yasa mantığıyla değil, sorunların ve yapılan düzenlemelerin tüm ayrıntısıyla değerlendirildiği, konu ile ilgili tüm ihtisas komisyonlarının devrede olduğu bir yasama çalışmasının gerekliliğine inanıyoruz.

Ayrıca bu yasama döneminde de daha önceki yasama dönemlerinde diğer torba yasa görüşmelerinde gerçekleştiği üzere, torba yasaların Meclis İttüzüğü'nün 91'nci maddesine aykırı bir biçimde "temel yasa" olarak genel kurul gündemine getirilerek görüşülmesinin yukarıda özetlenen sakıncaları daha da artıracağı kanaatindeyiz.

TBMM İttüzüğü'nün temel kanunları düzenleyen 91. maddesi “düzenlediği alan yönünden bütünlüğünün ve maddeler arasındaki bağlantıların korunması zorunluluğunun bulunması” hükmünü taşımaktadır. Bu çerçevede, konu yönünden birbiriyle hiç ilişkisi olmayan konuların Meclis Genel Kurulunda

maddeler üzerinde gerekli tartışmalar yapılmadan hızlı bir biçimde temel kanun olarak görüşülmesi TBMM İçtüzüğü'ne aykırıdır.

-Yeni bir sisteme geçilmesine rağmen Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışma usul ve esasları ile ilgili içtüzük değişikliklerinin yapılmaması dolayısıyla, kanun teklifinin komisyona sunulması ve komisyonda görüşülmesi sırasında, kanun tekliflerinin içeriğinin komisyonda teklif sahipleri tarafından sunulması ve savunulması, yürütmenin ve bürokratik görevlilerin söz konusu komisyon görüşmelerine katılım ve katkı düzeyinin belirsizliği nedeniyle, söz konusu kanun teklifi maddelerinin komisyonda iyice irdelenip değerlendirilmesi mümkün olmamıştır.

-Teklif Plan ve Bütçe Komisyonunun ihtisas konusu ile ilgisi bulunmayan bazı kanunlarda yapılan değişiklikleri ihtiva ettiği halde ilgili tali komisyonların görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddelerinin tümü ile ilgili olarak ilgili tüm meslek kuruluşlarının ve sektör temsilcilerinin görüşleri alınmamış veya alınan görüşler Komisyon üyelerinin tamamına dağıtılmamıştır. Görüşlerini belirten sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine itibar edilmemiştir.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak diğer alakalı kamu kuruluşlarının görüşleri alınmamış veya alınan görüşler görüşmelerden önce Komisyon üyelerinin tamamına dağıtılmamıştır.

-Yapılan etki analizi çalışması maddelerin komisyonda görüşülmesine geçildiği sırada komisyon üyelerinin bilgisine sunulmuştur.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasada öngörülen olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle acele yasa yapma alışkanlığının genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı olduğu kanaatiyle "Kanun Teklifinin" bütününe karşıyız.

IV. KANUN TEKLİFİNİN MADDELERİ ÜZERİNDEKİ GÖRÜŞLERİMİZ.

Bir kod kanun düzenlemesi içeren aynı zamanda 8 ayrı Çerçeve Kanunda ayrıntılı değişiklik yapan 33 maddelik yasa teklifinin bazı maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

4.1 Teklifin 1, 2, 3, 4, 5, 6, Geçici 1, 18 ve 25. maddelerinin topluca değerlendirilmesi

Torba kanun teklifinin bu maddeleri konutların turizm amaçlı kiralınması ile ilgili düzenlemeleri içermektedir.

Komisyon görüşmeleri sırasında tarafımıza dağıtılan ancak anlamlı varsayım ve tespitlere dayanmayan “Etki Analizi Raporunda ”ülkemizde turizm amaçlı kiralanan yaklaşık 31.000 konut bulunmakla birlikte kayıt dışı olarak yaklaşık 80.000 adet konutun bulunduğu, günlük kira ortalaması 3.586 TL dikkate alındığında günlük 286.880.000 TL.lik , 6 ay kullanım varsayımıyla yıllık **51.638.400.000 TL.lik bir kayıt dışı kazancın bulunduğu belirtilmiştir.** Komisyonadaki açıklamalarda 150.000 üzerinde konutun bu amaçla kiraya verildiği de beyan olunmuştur.

Komisyonadaki görüşmelerdeki açıklamalardan konutların turizm amaçlı olarak kiralınması ile ilgili olarak meri mevzuatta boşluk olduğu, konunun yasal zemine kavuşturulması için yapıldığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın kontrol ve denetimi dışında turizm kullanımları oluşmasının önlenmesi, turizm sektörünün tek elden ve kapsayıcı stratejiyle geliştirilmesi yönündeki öncelikli hedefiyle uyumlu olarak turizm amaçlı kiralanan konutların belgelendirilmesi ve kiralamayla elde edilen gelirlerin kayıt altına alınması ve bu alandaki kayıt dışılığın önlenmesi, Turizm amaçlı kiralanan konutlarda konaklayacak kişilerin 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu uyarınca, düzenli olarak kolluk kuvvetlerine bildirilerek suç işlenmesinin önüne geçilmesi, belge sahiplerine gerekli durumlarda idari para cezalarının uygulanması gibi kamu yararı yönünden yapılacak düzenlemelerde kamu düzeninin sağlanması,, eşit rekabet ortamı sağlanarak turizm sektöründe hizmet veren tüm paydaşlara güvenilir yatırım ortamı oluşması, yabancıların satın aldıkları evleri yabancı turistlere kiralamaları nedeniyle yabancılar açısından alternatif kayıt dışı bir yatırım türü oluşması nedeniyle söz konusu kod kanun düzenlemesinin hazırlandığı ifade olunmuştur.

Bu maddeler üzerinde yapılan genel değerlendirmelerde, bu düzenlemelerin, sektörü denetleyerek geliştirme potansiyelinden yoksun olduğu, sınırlayıcı yöndeki

hükümlerin sektörü kayıt dışına sevk etme ihtimalinin bulunduğu, sektörde daraltıcı etki yapacağı, girişimcilik ruhunu zedeleyici olduğu, kanunun uygulaması açısından bazı yerler, yöreler itibarıyla kazanç alt limitleri getirilmesi, sosyal gruplar(örneğin emekliler, öğrenciler vb.), sağlık turizmi gibi faaliyet kolları açısından istisna ve muafiyetler getirilmesinin şart olduğu şeklindeki eleştirilerimize tatminkar yanıtlar verilmemiş, sadece teklifin TBMM Genel Kurulunda yasalaşması sürecine kadar söz konusu hususlarda değişiklik yapılabileceği ifade olunmuştur.

Torba kanun teklifinin kod kanun bölümü için yapılan en büyük itiraz “Konutların Turizm amaçlı kiralınması” ifadesi üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu ifade yerine “Konutların turizm amaçlı kullanımı” ifadesinin tercih edilmesi ve kanunun ana mantığının “konutların turizm amaçlı kullanımı” ifadesi üzerinde inşa edilmesi, konunun kiralama sözleşmesi yapılarak Borçlar Kanunu kapsamı yerine, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu veya benzeri düzenlemeleri taşıyan diğer kanun hükümleri bağlamında da değerlendirilmesi gerektiği ifade olunmuştur.

Bu konuda da TBMM Genel Kurulundaki görüşmelere kadar konunun uzmanları ile değerlendirme yapılacağı ifade olunmuştur.

Bu durum konunun tüm boyutlarıyla ele alınıp değerlendirilmediğini, acele ile her açıdan tartışmalı yetersiz bir tepki yasasının özensiz bir biçimde hazırlanıp TBMM gündemine taşındığını göstermektedir.

Kanun teklifinin 1. maddesi; görünüşte kod kanun yapma tekniğine uygun olarak “amaç ve kapsam” başlığı altında düzenlenmiştir. Aslında amaç ve kapsam maddesi sadece kod kanun düzenlemesine ilişkin bölümle ilgili olup kanun teklifinin tümü açısından da bir anlam ifade etmemekte, bu durum kanun yapma tekniği açısından tedvin zaafını göstermektedir.

Bu maddede;

-Konutların gerçek ve tüzel kişilere, turizm amaçlı kiralınmasına ilişkin usul ve esaslar belirlemek kanunun amacı olarak belirlenmiştir.

-Kanunun konutların turizm amaçlı kiralınmasına ilişkin genel esasları, izin belgesi düzenlenmesine, idari yaptırımlara ve turizm amaçlı kiralanan konutların tabi olacağı mevzuata ilişkin hükümleri kapsamadığı,

Tek seferde yüz günden fazla süreli yapılan kiralamalar Kanunun kapsamı dışında tutulduğu ifade edilmektedir.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında “Yüz gün” kıstasının tek seferlik ve sözleşme bazlı olup kullanıcı sayısı açısından herhangi bir kısıtlama içermediği, yıl içerisinde yüz günü aşmamak kaydıyla birden çok sözleşme düzenlenebileceği, 100 günlük sürenin diğer ülke örnekleri de dikkate alınarak belirlendiği ifade edilmiştir.

Kanun teklifinin “Tanımlar” başlıklı 2. maddesi ile yine tartışmalı ifadeler içermektedir.

Örneğin konut tanımının neden sadece Tapu sicilinde “konut amaçlı kayıtlı olan veya üzerinde konut amaçlı kat irtifakı bulunan her türlü bağımsız bölümü”, içerdiğine dair eleştirilere tatminkar yanıtlar verilmemiş, sadece verilen önerge ile tanıma “ya da kat mülkiyeti” ifadesi eklenmiştir.

Ancak bu durum da sorunu çözmemektedir. İmara aykırı müstakil evlerin kanun kapsamına dahil olup olmadığı yönündeki sorumuza da ikna edici yanıtlar verilmemiş, Tapu sicilinde konut olarak kayıtlı yapıların izin belgesine konu olduğu, yapı kayıt belgesi almış konutların sisteme dâhil edilip edilmeyeceğine ilişkin düzenlemenin alt mevzuatta yapılacağı ifade edilmiştir.

Bu maddede yer alan “Turizm amaçlı kiralama” teriminin “turizm amaçlı kullanım” şeklinde değiştirilmesi için tarafımızca yapılan önerinin teklifin genel kurul aşamasına kadar değerlendirileceği belirtilmiştir.

Kanun teklifinin “İzin belgesinin niteliği” başlıklı 3. maddesi ile turizm amaçlı kiralanan konutların belgelendirilerek kayıt altına alınabilmesini sağlamak, turizm amaçlı kiralama sözleşmesi yapılmadan önce izin belgesi alınması ve bu konutların Bakanlıktan belgeli olduğunun bilinebilirliğini sağlamak adına Bakanlıkça hazırlanacak plaketin konutun girişine asılması zorunluluğu getirilmektedir.

Yerleşik konut alanlarında, binadaki diğer kat maliklerinin huzur ve düzenini korumak ve kat malikleri arasında olası ihtilafları engellemek amacıyla belge sahibinin konutunu turizm faaliyetine dönüştürmeden önce muvafakat alınmasına yönelik

düzenleme yapılmaktadır. İzin belgesi alınabilmesi için binanın tüm kat malikleri tarafından oy birliği ile alınan kararın ibrazı zorunlu tutulmaktadır.

Ancak, aynı kişi adına kayıtlı bağımsız bölüm sayısının fazla olduğu binalarda, sahibi bulunduğu tüm konutları turizm kullanımına açarak, yasal olarak otel ve benzeri konaklama tesislerine dönüştürülemeyecek binaların izin belgesi alınarak fiilen otel fonksiyonuna dönüşmesinin engellenmesi ve böylece yerleşim alanının genel dokusunun bozulmaması amacıyla aynı kişi adına kayıtlı bağımsız bölümler için izin belgesi almasına bazı kısıtlamalar getirilmektedir.

Buna göre; üçten fazla bağımsız bölümden oluşan binalarda en fazla yüzde yirmi beşi için aynı kiraya veren adına izin belgesi düzenlenebilecektir. Aynı kiraya veren adına aynı binada belge düzenlemesine konu bağımsız bölüm sayısının beşi geçmesi durumunda ise başvuruda ayrıca işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile tüm kat malikleri tarafından oy birliği ile alınan kararın ibrazı istenecektir.

İzin belgesi sahibinden kiralanan konutun kullanıcılar tarafından kendi nam ve hesabına üçüncü kişilere kiralınması veya kendi adına mesken olarak kullanılmak amacıyla kiralanan konutun kiracısı tarafından kendi nam ve hesabına turizm amaçlı olarak üçüncü kişilere kiralınması yasaklanmaktadır.

Kod kanun düzenlemesinin bu maddesi de getirdiği sınırlılar açısından üzerinde en fazla tartışılan maddelerden biridir.

Gerek bu madde gerekse tasarı metninde kullanılan konut, konut sitesi, bina, bağımsız bölüm, mesken gibi kavramlar ayrı ayrı ya da bir arada kullanıldığından bazı cümlelerin anlaşılmasında kavramsal bir karmaşa yaşanmaktadır.

Tüm kat maliklerinden oy birliği ile izin alınması uygulanmasının sonuçlarının sektörü ne ölçüde sıkıntıya sokacağı yönündeki sorularımıza, Kat Mülkiyeti Kanununda yer alan 24. maddenin dikkate alındığı yönünde pek anlamlı bulunmayan bir cevap verilmiştir. Bu durumda çözüm sağlanmaması halinde uzun süreli kiralama yöntemiyle sorunun çözülebileceği ifade olunmuştur.

Söz konusu kavramların iç içe kullanıldığı bu maddeden villalar ve blok binalardan oluşan bir konut sitesindeki villalardan birisinin ya da birkaçının veya binalarda yer alan konutlar ile bir villanın birlikte ya da ayrı ayrı kiralınmasında site yönetiminden ve tüm maliklerden mi yoksa konutun bulunduğu binadan mı izin alınacağı konusu şüphe yaratmaktadır.

İzin belgesinin düzenlenebilmesi için 3572 sayılı kanuna istisnai hüküm konulurken İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı alınmasını gerektiren durumlarda ilgili İAÇR Yönetmeliği'nde sayılan hangi niteliklerin aranacağı ve hangi türe ilişkin ruhsat düzenleneceği belirsiz kalmıştır.

Kiralama işleminde kiraya verenin dışında münhasıran seyahat acentaları yetkilendirilmiş olmakla birlikte kiraya veren ile seyahat acentesi arasındaki hukuki ilişki ya da bir acentenin en fazla kaç adet konutu kiraya verebileceği belirsizdir. Bir acentenin 100 ya da daha fazla konutu pazarlama ve kiralama organizasyonu konaklama sektörünü etkilemeyecek midir?

Maddenin 2. fıkrasında yer alan “İzin belgesi vermeye Bakanlık yetkilidir. Bakanlık bu yetkisini valilik vasıtasıyla da kullanabilir” şeklindeki ifadenin değiştirilerek Bakanlığın izin verme yetkisinin turizm işletme tesisleri yöneten şirketler tarafından da verilebilmesi de bazı sivil toplum temsilcileri tarafından önerilmesine rağmen kabul görmemiştir.

Yine Kiraya veren” tanımında kat maliki veyahut da tapuda intifa hakkı olan, üst hakkı olan kişilerin zikredildiği, uygulamada sektörde kiralayıp alt kiralama üzerine kurulan bir modelin varlığından bahsedilerek, bu durum dikkate alınmadığı takdirde alt kiralama yetkisiyle kira sözleşmesi üzerinden de işletim yapanların tanımlanması gerektiği yönündeki öneriler de dikkate alınmamıştır.

Maddenin 4. fıkrasında yer alan “Üçten fazla bağımsız bölümden oluşan binalarda en fazla yüzde yirmi beşi için aynı kiraya veren adına izin belgesi düzenlenebilir” şeklindeki düzenlemenin azami sınır konularak azaltılması yönünde verdiğimiz önerge de kabul görmemiştir.

Söz konusu maddenin komisyonadaki görüşmeleri sırasında iktidar partisi milletvekillerince verilen bir önerge ile; 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 28 inci maddesi uyarınca düzenlenen yönetim planında kısa süreli kiralama faaliyetine izin verildiğine dair hüküm bulunan; resepsiyon, güvenlik ve günlük temizlik servisi mekânlarının bulunduğu; sağlık hizmetleri, kuru temizleme, çamaşırhane, taşıma, yemek ve alışveriş servisi hizmetleri ile spor salonu ve yüzme havuzu gibi hizmetlerin verilebildiği birden fazla bağımsız bölümü ihtiva eden yüksek nitelikli konutlarla ilgili olarak bazı kolaylıklar getirilmiş, tüm kat maliklerinden izin alma zorunluluğu bunlar için kaldırılmış, bu yüksek nitelikli konutların kiralama faaliyetleri

konut işletmesi eliyle de yapılabileceği yönünde düzenleme yapılmıştır. Ancak söz konusu bu ilave düzenlemenin sektörde haksız rekabete yol açabileceği ve farklı konumda bulunan kiralayanlar açısından Anayasa'nın eşitlik hükümlerinin dikkate alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Kanun teklifinin “Uygulanacak idari yaptırımlar” başlıklı 4. maddesi ile doğrudan veya dolaylı olarak izinsiz kiralama yapılması halinde uygulanacak idari para cezaları ile izin belgesi sahiplerinin mevzuata aykırı işlemleri durumunda uygulanacak idari yaptırımlar düzenlenmektedir.

Kanun teklifinin “İzin belgesinin iptali” başlıklı 5. maddesi ile izin belgesi veren makamın iptal yetkisini hangi hususlarda kullanacağına dair düzenleme yapılmıştır. Bu maddedeki düzenleme ile İzin belgesi sahibinin talebi ya da faaliyetine son verildiğinin tespiti gibi doğal gerekçelere ek olarak izin belgesi sahibinin yükümlülüklerini yerine getirmemesi, verilen süreye rağmen aykırılıkların giderilmemesi gibi durumlarda izin belgesinin iptal edilmesine olanak sağlanmaktadır.

Turizm amaçlı kiralama yapılan konutun, kamu düzeni, kamu güvenliği ve genel ahlaka aykırı olarak kullanıldığının yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından bildirilmesi de izin belgesinin iptalinin bir gerekçesi olarak açıkça belirtilmektedir.

Maddenin komisyonda görüşülmesi sırasında maddenin 4 bendinde yer alan bu hükmün son derece açık ve hukukun temel prensiplerinden objektiflik kriterinden uzak olduğu, uygulamada bir takım sıkıntılara neden olabileceği, burada yer verilen hususların kamu kurumu tarafından bildirilmesi yerine tespiti ve yargı kararı ile kesinleşmesine bağlı olması konusunda tarafımızca yöneltile eleştirilere tatminkar yanıtlar verilmemiştir.

Ancak bu durumun sadece şikayet olması halinde ve tespit halinde işlerlik kazanacağı, teklifin TBMM genel kurulunda yasalaşması aşamasına kadar bu konuda madde metni üzerinde düzenleme yapılabileceği tarafımıza ifade edilmiştir.

Kanun teklifinin “Denetim ve Düzenleme yetkisi” başlıklı 6 maddesi ile; Turizm amaçlı kiralamalar konusunda denetim yetkisi Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmektedir. Bakanlık gerekli görürse bu yetkiyi valilikler aracılığıyla kullanabilecektir.

Kanunun uygulanması sırasında doğacak tereddütleri ve uygulamaya ilişkin aksaklıkları giderme, uygulama birliğini sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapma konusunda Bakanlığa yetki verilmektedir.

Maddenin komisyondaki görüşmesi sırasında söz konusu denetim yetkisinin işin vergi boyutu da dikkate alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresine bağlı vergi daireleri ile müştereken kullanılması yönünde verdiğimiz önerge söz konusu denetimin turizm faaliyeti ile ilgili olduğu gerekçe gösterilerek kabul edilmemiştir.

Kanun teklifinin Geçici 1. maddesi ile; Maddenin yürürlük tarihi olan 1/1/2024 tarihi itibarıyla halihazırda turizm amaçlı kiralama faaliyetinde bulunanların bir ay içinde Bakanlığa başvurması ve başvuru tarihinden itibaren üç ay içerisinde Bakanlıkça işlemlerin sonuçlandırılmasına ilişkin geçiş düzenlemesi yapılmaktadır.

Kanun teklifinin 18. maddesi ile 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi değiştirilmektedir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı hakkındaki kanunun uygulanmayacağı alanlar, bu kanun teklifi de kapsama alınarak güncellenmektedir.

Böylece, Kanun kapsamında iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alma yükümlülüğü getirilenler hariç olmak üzere, turizm amaçlı kiralama izin belgesi verilen konutlar için (günlük evler) işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmayacaktır.

Kanun teklifinin 27. maddesi ile 7183 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde değişiklik yapılarak Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının gelirleri arasında yer alan turizm payının bu kanunla getirilen turizm amaçlı kiralanan yerlerden de alınmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Kanun teklifinin görüşülmesi sırasında sivil toplum temsilcileri bu değişikliği uygun ancak yetersiz bulduklarını, bu yerlerden konaklama vergisine de tabi olmasını önermişlerdir.

Torba kanun teklifinin konutların turizm amaçlı kiralınması ile bölümünün topluca değerlendirilmesi sonucu, bu konudaki düzenlemelerin acele ile toplumun geniş kesimlerine danışılmadan bir tepki yasası formatında hazırlandığı anlaşılmış, bu konuda yapılan düzenlemelerin sektörü, yatırımları ve istihdamı destekleyici bir biçimde ele alınması gerekli olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

Bu nedenle, konunun ilgili ihtisas komisyonu olan Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm komisyonunda tüm taraflarıyla ayrıntılı bir biçimde tartışılıp görüşülmeden acele ile yasalaştırılmasını uygun bulmamaktayız.

4.2 Teklifin 8,9,10,11 maddelerinin değerlendirilmesi

Kanun teklifinin 8. maddesi ile 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununun 1. maddesinde değişiklik yapılarak, Kültür ve Turizm Bakanlığı döner sermayesinin miktarı 300 milyon liradan 1,5 milyar liraya çıkarılmaktadır. Bu sermayeyi artırma konusunda 750 milyon lira olan Cumhurbaşkanında olan yetki de 2 milyar liraya yükseltilmektedir.

Maddenin gerekçesinde, döner sermayenin iktisadi işlevselliğinin artırılması, Bakanlığın ekonomik ve mali ihtiyaçlarının finansmanı ve karşılanmasına yönelik sürdürülebilir ve etkin bir mali yapının oluşturulmasının hedeflendiği ifade edilmektedir.

Kanun teklifinin 9. maddesi ile 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununun 3. maddesinde değişiklik yapılarak Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermayesinin kullanılabileceği alanlara, Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında Bakanlığın görev alanına giren atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerini yapmak veya yaptırmak da eklenmektedir.

Kanun teklifinin 10 maddesi ile 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununun 3. maddesinde değişiklik yapılarak Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye gelirleri arasına, “kart, belge ve plaket, kokart gelirleri ve benzeri her çeşit gelirler ile bir önceki maddeyle düzenlenen atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerinden elde edilen her türlü ücret, bu tesislerin işletme ve kira gelirleri ile döner sermaye faaliyetleri kapsamında Bakanlığın görev alanına giren tesislerden elde edilen ücret ve gelirler” kısmına eklenmektedir.

Kanun teklifinin 10. maddesi ile 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununun 6. maddesine eklenen yeni cümleyle Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesine, kurma izni verilen atık su arıtma tesisi ve katı atık bertaraf tesisleri işletme ve işletme yetkisi tanınmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5'inci maddesinde kamu mali yönetiminin uyumlu bir bütün olarak oluşturulacağı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına uygun şekilde yürütüleceği belirtilmiştir

“Bütçe Birliği” ilkesi, Kamu idaresi ile ilgili mali tabloların, kamu idaresinin tüm birimlerinin tüm faaliyetlerini içermesi ve gerçek durumunu yansıtmaları esasına dayanır.

Bu nedenle de bazı bakanlık ve kamu kurumlarının faaliyetlerinin, genel bütçe ve döner sermayeli işletme bütçeleri olmak üzere iki ayrı bütçe yapısı üzerinden yürütülmeleri bu ilkeye aykırıdır.

Döner sermaye işletmelerinin yeni kamu mali yönetim sistemi içerisinde bir zemine oturtulması amacıyla 5018 sayılı Kanun'un Geçici 11'inci maddesiyle getirilen düzenleme ile bu işletmelerin 31.12.2007 tarihine kadar tasfiye edilerek bağlı bulundukları kamu idarelerinin bütçeleri içine alınması öngörülmüş iken, anılan maddede yapılan değişikliklerle bundan vazgeçilerek 31.12.2010 tarihine kadar yeniden yapılandırılmalarına karar verilmiştir.

Ancak 2010 tarihinden bu yana Döner Sermayeler ile ilgili herhangi bir düzenleme çalışması yapılmamıştır.

Dönemin Hazine ve Maliye Bakanı tarafından Mart 2021 ayında kamuoyuna duyurulan “Ekonomi Reform Eylem Planı”nda “31.12.2021 tarihinden itibaren Döner Sermayeler 2022 yılı bütçesinden başlamak üzere aşamalı olarak merkezi yönetim bütçesine dahil edilerek bütçe hakkının kapsamı genişletilecektir,31.12.2022 tarihine kadar Döner sermaye işletmeleri gözden geçirilecek, verimli olmayan döner sermaye işletmeleri kapatılacaktır.” denilmesine karşın Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermayesinin artırılmasının neden gerektiği yönündeki sorulara komisyon çalışmaları sırasında tatminkar cevaplar verilmemiştir.

Atık su tesislerinin yapım ve işletiminin ilgili yer belediyelerinin görev ve yetki alanında bulunduğu, bu tesisleri döner sermaye imkanlarını kullanarak yapmak ve yaptırmak yerine neden belediyelerle işbirliğinin ve ortak projelerin gerçekleştirilmediği yönündeki eleştirilere, çoğunlukla belediyelerle ortak çalışıldığı, ancak bazı projelerin boyutunun büyüklüğü, yapım ve işletiminin daha etkin takibi amacıyla böylesi bir düzenlemeye gidildiği ifade edilmiştir.

Söz konusu tesisleri işletmek veya işlettirmek konusunda Kültür Bakanlığı Döner sermayesine görev verilmesi ve bu faaliyetler için döner sermayeden kaynak aktarılmasının geçmiş tarihlerde Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde yer alan benzeri organizasyonlarda yaşanan (TURBAN Otelleri) başarısızlık ve yolsuzluk olayları hatırlatılarak tarafımızca yapılan eleştirimiz de cevaplanmamıştır.

4.3 Teklifin 12. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle, Turizm Teşvik Kanunu'nun tanımlar başlıklı 3 üncü maddesinde yapılan değişikliklerle, tahsisli kamu taşınmazları üzerinde yer alan tesislerin yanı sıra turizm yatırımı ve turizm işletme belgeli tüm işletmelere lojman alanı da tahsis edilebilmesine olanak sağlanmaktadır

Böylece, Bakanlık tarafından açık artırma usulü ile yapılacak lojman alanı tahsis ihalelerinde tüm konaklama tesislerine eşit hak tanındığı ifade edilmiştir.

Kanunun mevcut haliyle sadece tahsisli kamu taşınmazları üzerinde yer alan tesisler için personel lojman alanı tahsis edilebiliyor idi.

Maddenin komisyondaki görüşmeleri sırasında söz konusu problemin daha önce neden gündeme gelmediği, bu problemin çözümünden neden kaçınıldığı konusundaki sorularımıza anlamlı yanıtlar verilmemiş, benzeri uygulamanın diğer ülkelerde de olduğu ifadesiyle yetinilmiştir.

4.4 Teklifin 13. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle 2634 sayılı Kanunun, 2021 yılında tümüyle değiştirilen 5'inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

2021 yılında belediyeler veya diğer yetkili idareler tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen konaklama işletmelerine bir yıl içerisinde Turizm Bakanlığından turizm işletmesi belgesi alma zorunluluğu getirilmişti. Önerilen maddeyle bu işletmelerin turizm belgesi alma zorunluluğuyla ilgili süre bir yıldan altı aya indiriliyor.

Belirlenen süreler içerisinde turizm işletmesi belgesi alamayan bu konaklama işletmelerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı Bakanlıkça yapılan bildirim üzerine yetkili idare tarafından bir ay içinde iptal edilmekte ve faaliyetlerine son verilmektedir.

Ancak ruhsat sahiplerinin, yenileme, güncelleme, unvan değişikliği ve benzeri gerekçelerle 3-4 gün içerisinde yeniden ruhsat alarak, turizm belgesi almak için ek süre kazandıkları ifade belirtilmektedir.

Teklifle 5'inci maddeye eklenmesi önerilen bir cümleyle, zamanında turizm işletmesi belgesi almadığı için işyeri açma-çalışma ruhsatı iptal edilenlerin, yeniden işyeri açma-çalışma ruhsatı alınabilmesi için Bakanlığın uygun görüşünün alınması koşulu getirilmektedir. Söz konusu düzenlemenin turizm işletmesi belgesi alma süresinin kısaltılması ile ilgili olan teknik bir düzenleme olduğu anlaşılmaktadır.

4.5 Teklifin 14. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle²⁰ 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 8. Maddesi değiştirilerek Kültür ve Turizm bakanlığınca konaklama tesisi için yatırımcılara tahsis edilen milli parklardaki alanların geliri Tarım ve Orman bakanlığı döner sermaye işletmesine verilmektedir.

Bu maddeye 2021 yılında eklenen bentle, milli park olarak belirlenen yerlerde üzerinde konaklama tesisi bulunan veya konaklama tesisi yapılması planlanan alanların turizm yatırımcılarına tahsisine ilişkin yetki Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmişti. Getirilen değişiklikle sadece kültür ve turizm koruma, gelişim bölgeleri, turizm merkezleri içinde ve bu bölge ile merkezlerin dışında olmakla birlikte denize kıyısı olan ilçeler ile ilgili sınırlama kaldırılarak 9/8/1983 tarihli ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilân edilen yerlerde, ilgili Bakanlıkça belirlenen ve üzerinde turizm maksatlı konaklama tesisi bulunan veya konaklama tesisi yapılması uygun görülen alanları, uzun devreli gelişme planları ve gelişme planlarına uygun olarak, gelirleri Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesine ait olmak üzere yatırımcılara tahsis etmeye sadece Bakanlık yetkili kılınmaktadır.

Maddede ayrıca “Personel Lojman Alanları” tahsislerinin, Bakanlıktan tahsisli tesisler için ana tahsisin süresiyle eş süreli, diğer tesisler için ise en fazla 49 yıla kadar süreyle ilanlı olarak sosyal ve teknik altyapı hizmetlerine katılım payı alınması şartıyla yapılmasına olanak tanınmaktadır. Herhangi bir sebeple tahsisi sona eren personel

²⁰ Maddenin komisyonda görüşülmesi sırasında verilen önerge ile teklif maddesi metni üzerinde yer alan “turizm tesis hizmet alanları” ibareleri “personel lojmanları” olarak değiştirilmiştir.

lojman alanları üzerindeki irtifak hakkı Bakanlığın talebi üzerine re'sen tapudan terkin edilecektir.

Maddenin görüşülmesi sırasında yapılan açıklamalarda Milli Parkların bünyesini ilgilendiren söz konusu değişikliğin işlemlerin tek elden yürütülmesi zorunluluğundan kaynaklandığı ifade olunmuştur.

Tarım ve Orman Bakanlığını ilgilendiren bu düzenlemenin Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonunda bütün boyutlarıyla tartışılmadan acele ile yasalaştırılması gayretini olumlu bulmamaktayız.

4.6 Teklifin 15. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun ek 5 inci maddesinde önerilen değişikliklerle, konaklama tesislerine bazı standartlar oluşturuluyor. Orman alanlarındaki turizm amaçlı konaklama tesisi yapımı ve işletmesi için tahsis yetkisi sadece Kültür ve Turizm Bakanlığına; tahsis geliri ise yine Orman Genel Müdürlüğüne veriliyor. Bungalov bulunmayan, “sadece çadır ve karavan” barındıran kamp alanlarının kiralanaşına da istisnalar getirilmektedir.

Teklifle Turizmi Teşvik Kanununun 5.maddesine eklenen cümleyle, Orman Genel Müdürlüğü, orman alanlarını **sadece** çadır ve karavan içeren kamp alanları yapılması ve işletilmesi için kiraya verebilecek. Kiralanacak bu taşınmazların tahsis amacı ve kullanım şekli değiştirilemeyecek. Kanundan çıkarılması önerilen cümlede ise “Bu yerlerde **lüks çadır**, çadır ve karavan alanı yapılması amacıyla ilgili mevzuatı uyarınca Orman Genel Müdürlüğü tarafından da kiralama yapılabileceğı” ibareleri bulunmakta idi.

Mevcut Kanunda, Kültür ve Turizm Bakanlığının hangi alandaki konaklama kapasiteli mesire yerleri için tahsis yetkisini kullanabileceğı alan sınırlı bulunmaktadır.

Bunlar; a) kültür ve turizm koruma, gelişim bölgeleri, b) turizm merkezleri içinde ve bu bölge ile merkezlerin dışında olmakla birlikte denize kıyısı olan ilçelerdir.

Teklifle Bakanlık, hem her tür ve kapasitedeki konaklama tesisi bulunan mesire yerlerini tahsis etme yetkisini tek başına almakta ve gelirini Orman Genel Müdürlüğüne bırakmakta; hem de mevcut Kanunda hangi mesire yerlerini tahsis edebileceğıne dair sınırları çizili yetkisini genişletmektedir.

Madde böylece Kanuna genel, soyut bir ibare eklemekte ve “Orman Genel Müdürlüğü sabit kıymetlerine alınan tesislerden konaklama amaçlı kullanılması mümkün olan yerlerde her tür ve kapasitede konaklama tesisi bulunan mesire yerlerini tahsis etme” yetkisini Bakanlığa vererek idareye geniş takdir yetkisi bırakmaktadır. Bu yetki, orman olanlarında mesire yerlerinin yatırımcılara konaklama tesisi, çadır ve karavan alanı olarak daha fazla açılmasına yol açabilecektir.

Ormanlık alanların kiralanması hususunda, bölgenin doğal ve kültürel özelliklerinin bozulmaması, turizm işletmelerine zarar verilmemesi, turizm yatırımı veya işletmesi belgesi alınması ve çevre kirliliğinin, orman yangınlarının, ağaç kesilmesinin önlenmesine ilişkin önlemlerin alınmasına dair denetim ve yaptırımları içeren usul ve esasların belirlenmediği bu kanun teklifi, birbiriyle bağlantılı birçok eksikliği içerisinde barındırmaktadır. Bu durumun; Anayasa’nın “Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.” hükmünü içeren 56. maddesine ve “Ormanların Korunması ve Geliştirilmesi” başlıklı 169. maddesine aykırılık açısından irdelenmesi gerekmektedir.

2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu’nun ek 5’inci maddesinde önerilen değişiklikle; Orman alanlarındaki her tür ve kapasitedeki turizm amaçlı konaklama tesisinin yapımı ve işletmesi için tahsis yetkisinin tek başına Kültür ve Turizm Bakanlığı’na verilmesine ve mevcut Kanunda hangi mesire yerlerinin tahsis edilebileceğine dair sınırları çizili yetkinin genişletilmesine ilişkin düzenlemenin, Bakanlığa tanınan geniş bu takdir yetkisinin Anayasa’nın 2.maddesi hükmüne aykırılık açısından ayrıca değerlendirilmesinin yapılması gerekir.

Tarım ve Orman Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğünü de ilgilendiren bu düzenlemenin Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonunda bütün boyutlarıyla tartışılmadan acele ile yasalaştırılması gayretini olumlu bulmamaktayız.

4.7 Teklifin 16 maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununa bir geçici madde eklenerek, 2021 yılında bu Kanuna eklenen ve 2022 yılında da değiştirilen Geçici 12 nci maddede tanınmış başvuru süreleri yatırımcı ve işletmeciler için uzatılmaktadır.

Maddeyle, Tarım ve Orman Bakanlığınca konaklama ve kış turizm merkezlerindeki günübirlik ile mekanik tesis hattı amaçlı kiralama sözleşmeleri ile ön

izin ve kesin izin verilen, bu izne bağılı olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen yatırımcı ve işletmecilerin sözleşmelerinin 2634 sayılı Kanunun 8 inci maddesine uyarlanması için verilen başvuru süresi uzatılacaktır. Süresinde başvurmamış yatırımcılara böylece yeni hak doğacaktır.

Böylece, 2021 yılında konaklama tesisi işletmecilerine tanınan (7334 s. Kanun, m.18) ve 2022’de 7417 sayılı Kanunla kış turizm merkezlerindeki günübirlik ile mekanik tesis hattı işletmecileri/yatırımcılarına tanınan hakla, sözleşmeleri, Kanunun yayımından itibaren 1 yıl içinde başvurmaları ve Bakanlıkça yeniden belirlenecek bedel ve tahsis koşullarını kabul etmeleri halinde uzatılabilecekti. Ancak s resinde başvurmayanlara bu teklifle 30/4/2024’e kadar yeni hak tanınmaktadır.

İkinci fıkrayla; bu teklifin yürürlüğe girişinden önce, konaklama tesisi amaçlı ihale yapılmış, sözleşmeye ba lanmış yerlerin sözleşmelerinin yeni Kanundan etkilenmemesi için hak kaybının  nlenece i, sözleşme süresince ilgili mevzuatın geçerli sayılacağı ve sözleşmelerin ilgili mevzuata göre geçerli kalacağı netle tiriliyor. Böylece, Kanunun y r rl   tarihinden önce imzalanmış, sözleşmeye ba lanmış yatırımcıların hakları korunacak; Kültür-turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri ile bu bölge ve merkezlerin dışında olmakla birlikte denize kıyısı olan ilçelerden sözleşmesi imzalanmış olanların o tarihteki mevzuata göre hakları korunacaktır.

   nc  fıkrayla; orman sayılan alanlarda Bakanlık ın tasarrufuna geçen taşınmazları, Bakanlık ın turizm amaçlı olarak adına kesin tahsis yapılan yatırımcılara kiralaması, tahsisi, kiralayabilmesi yetkisi alınıyor. Buna göre; a) maddenin y r rl   nden önce, Bakanlık  tarafından adına kesin tahsis yapılmış yatırımcılarca tesisin bütünleyicisi olarak fiilen turizm amaçlı kullanılan taşınmazlar; b) Bakanlıkça turizm amaçlı kesin izin verilen yerlerden sözleşmesini zamanında yenilemi  yatırımcıların fiilen turizm amaçlı kullandığı taşınmazlar, Bakanlık  tarafından kesin tahsis yapılan yatırımcıya kiralanabilecekti.²¹

Maddenin görüşülmesi sırasında kaç firmanın 2021 ve 2022’de çıkarılan yasalar sonrasında idareye ba vurmadığı ve hakkını yitirdiği, bu firmaların sözleşmesinin

²¹ Bu fıkra maddenin komisyondaki görüşülmesi sırasında yapılan eleştiriler dikkate alınarak madde metninden  kartılmı tır.

yenilenmemesi halinde açılan ve sonuca bağlanmayan ihale/sözleşme ya da mevcut tesisler için başka talipli olup olmadığı yönündeki sorularımıza tam anlamıyla tatminkar cevaplar verilmemiştir.

Bu maddedeki düzenlemenin tüm boyutlarıyla Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda tartışılmadan acele ile yasalaştırılması gayretini uygun görmüyoruz.

4.8 Teklifin 17 maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle 2634 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenerek yetkili idareden alınmış işyeri açma ve faaliyet ruhsatı olan ancak henüz Bakanlıktan turizm işletme belgesi almamış tesisler için kolaylık sağlanmaktadır.

Bu tesislerden, ruhsat tarihinden itibaren henüz 1 yıllık turizm işletme belgesi alınması süresi dolmamış konaklama işletmeleri, maddenin yürürlük tarihinden itibaren 3 ay içinde Bakanlığa başvurmak ve 6 ay içinde turizm işletmesi belgesi almak zorunda olacaklardır.

Turizm işletme belgesi için 3 ay içinde başvurmayan, 6 ay içinde de belgesini alamayan konaklama işletmeleri faaliyette bulunamayacak; ayrıca işyeri açma ve çalışma ruhsatları da 1 ay içinde iptal edilecektir.

4.9 Teklifin 20 maddesinin değerlendirilmesi

Kanun teklifinin komisyonda görüşmeleri sırasında komisyonun Cumhur ittifakını temsil eden üyelerinin vermiş bulunduğu bir önerge ile teklif metnine eklenen bu maddeyle çalışmayan emeklilere Ekim 2023 döneminde bir defaya mahsus olarak dosya bazında 5.000 TL ödeme yapılmasını sağlamak üzere 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na geçici madde eklenmiştir.

Söz konusu düzenleme ile maddeyle, 2023 yılı Ekim ödeme döneminde gelir/aylık ödemesi yapılan sigortalı ve hak sahiplerine 5.000 TL tutarında bir defaya mahsus olmak üzere ödeme yapılacaktır.

Bu ödeme, sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranında, ölüm aylığı ve ölüm geliri dosyalarında ise hak sahiplerinin hisseleri oranında yapılacaktır.

Bu ödemenin, 1/10/2023-31/10/2023 tarihleri arasında herhangi bir tarihte çalışması olanlar -sosyal güvenlik destek primine tabi olanlar dâhil- veya faaliyette bulunanlar ile yaşlılık aylığı almaktayken bu aylıkları kesilmeksizin 5335 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesinin (2)'nci fıkrasında belirtilen iş yerlerinde çalışanlar hakkında uygulanmaması öngörülmüştür.

Söz konusu maddenin görüşülmesi sırasında tarafımızca verilen bir önerge ile söz konusu ödemenin 15.000 TL olarak çalışan çalışmayan ayrımı yapılmaksızın tüm emeklilere ödenmesi yönündeki önerimiz kabul görmemiştir.

2023 yılı Temmuz ayında emeklilerin satın alma gücündeki düşüşü karşılamayan, özellikle kamu görevlilerine yapılan seyyanen zammın emeklilere yapılmaması nedeniyle mağdur edilen yaklaşık 16 milyon emekli insanlık dışı bir durumla karşı karşıya bırakılmışlardır. Sadece çalışmayan emeklilere bir defaya mahsus verilecek olan 5 bin TL. emeklinin hiçbir ihtiyacını karşılamadığı gibi emekliler arasında ayırım yapılması da doğru değildir.

AKP tarafından düşük emeklilik aylığına mahkum edildiği için çalışmak zorunda bırakılan emeklilerin kapsam dışı bırakılması bir diğer üzüntü verici durumdur.

Bir diğer deyişle sosyal güvenlik destek primi ödeyerek emekli aylığı alan aynı zamanda çalışan emeklilerin kapsam dışı bırakılarak ödenecek ikramiyeden yararlandırılmaması, Anayasanın 60. maddesinde tanımlanan sosyal güvenlik hakkını zedeleyici bir uygulamadır. Buna göre devlet, emekliler açısından öngördüğü sistemde ancak statü farkı nedeniyle kanun yoluyla farklı bir işlem tesis edebilir. Örneğin, memur emeklilerinin emekli aylıklarının zamlanmasının 4688 sayılı Kanunda farklı tanımlanması ile işçi ve bağ-kur emeklilerinin emekli aylıklarının 5510 sayılı Kanunun 55. maddesi çerçevesinde farklı hesaplanması gibi. Ancak, statü farkına bakmaksızın, kanuni bir hak olarak bütün emeklilere tanınmış olan bir hak olarak tanımlanmış olan sosyal güvenlik destek primi ödeme yoluyla çalışma emeklilik hakkı ve emeklilere yapılacak ödemeler açısından bir ayırımın haklı gerekçesi olamaz.

Dolayısıyla, Anayasanın 10. maddesinde tanımlanan ve Anayasa Mahkemesinin çeşitli kararlarıyla da açıklığa kavuşturulan kanun önünde eşitlik ve ayrımcılık ilkesini

zedeleyecek bir düzenlemedir. Çalışan emeklilere ikramiye ödenmemesi yönündeki düzenleme ayrımcılık oluşturmakta ve Anayasanın eşitlik ilkesine açıkça aykırı bulunmaktadır.

Söz konusu düzenlemenin bütçeye maliyetinin 61 Milyar TL.'ye ulaşacağı bunun SGK dolayısıyla 2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçesinde ilave açıklara neden olacağı yönündeki beyanlar Kur Korumalı Mevduat uygulaması nedeniyle hazine ve Merkez Bankası kaynaklarından 2022 yılı başından beri yapılan ve resmi rakam ve açıklamalara dayanan 315 Milyar TL.lik ödemenin varlığı karşısında anlamsız kalmaktadır.

Sadece Temmuz-Eylül döneminde resmi olarak açıklanan % 25.1 enflasyon nedeniyle aylıklarının dörtte biri oranında satınalma gücü düşürülen ve açılığa mahkum edilen emeklilerimizin yılbaşını beklemeleri; yılbaşında aylık ve gelirlerinde bir iyileştirme yapılacağı belirtilmektedir. Oysa, söz konusu artışlar bir iyileştirme değil, kanunen hakları olan bir artıştır. Emeklilerin yılbaşını beklemeye tahammülü ve takati de yoktur. Bir an önce yüce meclise emeklilerimizin sorunlarını çözebilecek insanca yaşayabilecekleri doğru dürüst bir zam düzenlemesi getirilmek zorundadır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi, sosyal devlet ilkesi doğrultusunda yıllarca primini düzenli bir biçimde ödeyen Anayasal hakları olan sosyal güvenlik hakkı çerçevesinde insanca yaşayabilmelerine olanak sağlayan bir emekli aylığına hak kazanabilmeleri için gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

TÜİK verilerine göre dahi emek gelirlerin milli gelirden aldığı payın 2016 yılından beri 36'dan %26'ya düştüğü, TÜRK İŞ'in açıkladığı açlık sınırının 13.334 TL.'ye ulaştığı, en düşük emekli maaşının 7.500 TL. olduğu ve artan enflasyon karşısında sürekli eridiği bir ortamda; yaklaşık 16 Milyona ulaşan emekli kesimini ilgilendiren söz konusu eksik ve yetersiz düzenlemenin acele verilen bir önerge ile Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen bir torba yasa teklif metnine yerleştirilmesi gayretini uygun bulmamaktayız.

4.10 Teklifin 21 maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle, 23/5/2019 tarihli ve 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına bent ilavesi yapılmaktadır.

01.06.2019 tarih ve 38 numaralı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkındaki Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Gelir ve Giderler başlıklı 9. maddesinin 1 nolu fıkrası, Anayasa Mahkemesinin 13.12.2022 tarih ve E.2019/87 K:2022/158 sayılı Kararı ile, bu hükmün Anayasa'nın 123. maddesinin birinci fıkrası uyarınca münhasıran kanunla düzenlenmesi gerektiğinden, Anayasa'nın Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerini düzenleyen 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine²² aykırı görülerek iptal edilmiştir. Söz konusu fıkra hükmü bu teklif metninde 21. madde olarak 7174 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Kanunun 6. maddesinin 1. fıkrasına bentler halinde eklenmektedir.

Diğer bir ifade ile 38 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 9. Maddesinin 1 numaralı fıkrasının düzenlenmesinde Anayasaya aykırı olarak yapılan yanlışlık bu düzenleme ile giderilmeye çalışılmaktadır.

4.11 Teklifin 22 maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle 7174 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası değiştirilerek, Kapadokya Alan Başkanlığının, kiralanın taşınmazlar ile mülkiyetindeki taşınmazların kiralanması, işletilmesi ve işlettilmesinden elde edilen gelirler, marka ve patent gelirleri, Kapadokya Alanındaki işletme ve faaliyet gelirleri, her türlü tanıtım, basım ve yayın gelirleri ve fikri mülkiyet haklarından kaynaklanan gelirler dışında kalan ve ilgili mevzuatında sayılan görevleriyle ilgili faaliyetlerinden elde ettiği gelirleri dolayısıyla iktisadi işletme oluşmuş sayılmayacağı husus düzenlenmektedir..

Düzenlemeyle Başkanlığın görev ve faaliyetlerinden elde ettiği gelirler nedeniyle vergi mükellefiyeti oluşması önlenmektedir.

4.12 Teklifin 23. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle 7174 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Kanununun 8. maddesi yeniden düzenlenmektedir.

²² Anayasanın Cumhurbaşkanlığının görev ve yetkilerini düzenleyen 104. Maddesinde bulunan 17 fıkranın 3. Cümlesi” Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz.”

7174 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Kanunu'nun “Cezalar” başlıklı 8.maddesinin 3. no.lu fıkrası²³, Anayasa Mahkemesinin 13.12.2022 tarih ve E:2019/88, K:2022/159 sayılı kararı ile *İdari para cezası uygulanacak fiillerin ve idari para cezalarının yönetmelikle belirlenmesi, suçların ve cezaların kanuniliği ilkesine aykırı bulunduğundan Anayasa'nın 38. maddesine aykırı bulunarak iptal edilmiştir.* Teklif metninin 23. maddesinde 7174 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Kanununun 8. maddesi söz konusu iptal edilen fıkra içeriği dikkate alınarak, nedeniyle yeniden düzenlenmektedir.

Birinci fıkranın (g) bendinde 2872 sayılı Kanun Md. 20/1/I niçin kapsam dışında tutulmuştur?

Birinci fıkranın (k) bendinde kamusal alanların plan koşulları ve amacı dışında kullanılması durumunda idari para cezası verilecektir. Ama amacı dışında kullanılma, mümkündür. Amacı net bir biçimde kim belirleyecek?

İkinci fıkranın (e) bendinde 2872 sayılı Kanun Md. 20/1/I niçin kapsam dışında tutulmuştur.

Madde metninin 2. fıkrasında yer alan peribacalarıyla ilgili olarak *“İzinsiz kaya oyma mekan yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda altı yüz sekiz bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında altı yüz sekiz bin Türk lirası, tescilli parsellerde altı yüz sekiz bin Türk lirası,”* şeklindeki cezalandırma hükmünün yetersiz olduğu, bunun nasıl tespit edildiği yönündeki sorularımıza maddenin görüşülmesi sırasında cevap verilmemiştir.

7. fıkarda yer alan *“Bu madde uyarınca aykırılık bulunduğu kararını vermesi halinde idari para cezası uygulanacak hükümleri belirler.”* cümlesinin getiriliş amacı nedir, neyi kastetmektedir? anlaşılmamaktadır? Bu hüküm bir anlamda yine idareye suç ve ceza belirleme yetkisi tanımlanmaktadır.

8.fıkarda yer alan hangi fiiller turizm amaçlı sportif faaliyetlere aykırılık sayılacaktır.

²³ 7174 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Kanunu'nun “Cezalar” başlıklı 8.maddesinin 3. no.lu fıkrası “(3) Birinci ve ikinci fıkra kapsamında idari para cezası uygulanacak fiiller ile bu fiillerin aykırılık durumuna göre uygulanacak idari para cezasının miktarı İdarece çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Bu nedenlerle söz konusu düzenlemenin Adalet Komisyonunda cezaların tutarlılığı açısından değerlendirilmeden acele ile yasalaştırılması gayretlerini uygun bulmamaktayız.

4.13 Teklifin 24. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle 7174 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine fıkra ilavesi yapılmaktadır.

01.06.2019 tarih ve 38 numaralı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkındaki Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin “Başkanlığın görev ve yetkileri” başlıklı 4. maddesinin 1 numaralı fıkrasının f ²⁴ve j ²⁵fıkraları Anayasa Mahkemesinin 13.12.2022 tarih ve E:2019/87 K:2022/158 sayılı kararı ile f bendi açısından, *Kapadokya Alanı’ndaki korunması gereken taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarının tespitini yapma görev ve yetkisini Başkanlığa tanıyan kural mülkiyet hakkını sınırlandırmakta olduğu dikkate alınarak, j bendi açısından ise Kapadokya Alanı’nda ihtiyaç duyulması hâlinde Başkanlığa kamulaştırma yetkisi verilerek özel mülkiyete konu taşınmazların kamulaştırılmasına imkân tanınması, kişinin sahibi olduğu taşınmazının kamulaştırılması suretiyle mülkünden yoksun bırakılması mülkiyet hakkına sınırlama niteliğinde görüldüğünden* Anayasa’nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci cümlesine²⁶ aykırı görülerek iptal edilmiştir.

Söz konusu fıkralara ait hükümler, teklif metninde 24. madde olarak 7174 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Kanunun 9. maddesine fıkralar ilave edilmek suretiyle düzenlenmektedir.

Diğer bir ifade ile 38 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4. maddesinin düzenlenmesinde Anayasaya aykırı olarak yapılan yanlışlık bu düzenleme ile giderilmeye çalışılmaktadır.

²⁴ 38 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Başkanlığın görev ve yetkileri başlıklı 4. maddesinin 1 numaralı fıkrasının f bendi, “Kapadokya Alanındaki korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarının tespitini yapmak,”

²⁵ 38 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Başkanlığın görev ve yetkileri başlıklı 4. maddesinin 1 numaralı fıkrasının j bendi, “j) Kapadokya Alanında ihtiyaç duyulması halinde kamulaştırma işlemlerini yapmak,”

²⁶ Anayasanın Cumhurbaşkanlığının görev ve yetkilerini düzenleyen 104. Maddesinde bulunan 17 fıkranın 2. Cümlesi” “Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez”.

4.14 Teklifin 25. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle 11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi değişikliğe uğramaktadır.

7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanununun 3. maddesinin 6 no.lu fıkrası²⁷ Ajansın Yönetim Kurulu, İcra Kurulu ve Danışma Kurulunun yetki ve görevleri, Ajans yöneticisinin atanması, Ajansın teşkilat yapısı ile çalışmasına ilişkin usul ve esasların Bakanlığın çıkardığı yönetmelikle belirlenmesi, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesine aykırı olduğundan Anayasa Mahkemesinin 04.05.2023 tarih ve E:2019/93 K:2023/87 kararı ile Anayasa'nın 7. maddesine²⁸ aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

Söz konusu fıkra hükmü teklif metninde 25. madde olarak 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 3. maddesinin hemen hemen tümü değiştirilerek yeniden düzenlenmektedir.

Diğer bir ifade ile **7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanununun 3. maddesinin 6 no.lu fıkrasının** yasalaştırılması sırasında Anayasaya aykırı olarak yapılan yanlışlık bu düzenleme ile giderilmeye çalışılmaktadır.

4.15 Teklifin 26. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesi;

“7183 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “yapabilir, destek ve kaynak sağlayabilir.” ibaresi “yapabilir.” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) Yönetim Kurulu; eşitlik ve rekabet ilkeleri, işletmelerin taşıdığı turizm potansiyeli ile ülke imajı ve tanıtımına sağlayacağı katkıyı etkinlik ve verimlilik bakımından dikkate alıp, ortak projeler gerçekleştirerek destek sağlayabilir.”

hükmünü taşımaktadır.

²⁷ 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 3. Maddesinin 6 numaralı fıkrası” “(6) Ajansın Yönetim Kurulu, İcra Kurulu ve Danışma Kurulunun yetki ve görevleri, Ajans yöneticisinin atanması, Ajansın teşkilat yapısı ile çalışmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

²⁸ Anayasa'nın 7. maddesi, “Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Bu yetki devredilemez.”

7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 4. maddesinin 1 numaralı fıkrasının d²⁹ bendinde yer alan “..ve kaynak..” ibaresi, kaynak aktarılabacak kişi, tesis, işletme ya da yatırımların taşınması gereken nitelikler konusunda da genel bir çerçevenin çizilmediği ve Ajansın hangi ilkelere bağlı olarak kaynak sağlayacağına ilişkin herhangi bir hükme yer verilmediği, Bu itibarla tabi olacağı ilkeler açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel şekilde düzenlenerek keyfi uygulamalara karşı koruyucu önlem alınmadan Ajansa kaynak sağlama yetkisi verilmesi belirlilik ve demokratik devlet ilkeleriyle bağdaşmadığı gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinin 04.05.2023 tarih ve E:2019/93 K:2023/87 kararı ile Anayasa’nın 2. maddesine³⁰ aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

Söz konusu fıkra 26 madde olarak 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 4. maddesi değiştirilerek madde metninden çıkarılmaktadır. Ancak madde metnine ilave edilen yeni bentte yer alan” *Yönetim Kurulu; eşitlik ve rekabet ilkeleri, işletmelerin taşıdığı turizm potansiyeli ile ülke imajı ve tanıtımına sağlayacağı katkıyı etkinlik ve verimlilik bakımından dikkate alıp, ortak projeler gerçekleştirerek destek sağlayabilir*” şeklindeki ifadelerin ölçütlerdeki muğlaklık bakımından Anayasaya uygunluk açısından değerlendirmeye tabi tutulması gerekir.

4.16 Teklifin 28. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle 7183 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasına *ikinci cümlesinde yer alan “Sayıştay,” ibaresinden sonra gelmek üzere “bağımsız denetim raporunu, Ajansın mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğu bakımından ve Ajansın kontrol sistemleri, yöntem ve süreçleri ile birlikte inceleyip”* ibaresi eklenmektedir.

7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun “Denetim” başlıklı 7 maddesinin (2) Numaralı fıkrasının³¹ ikinci cümlesinde yer

²⁹ 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun “Faaliyet Alanları” başlıklı 4. Maddesinin d bendi d) Turizmin ülke ekonomisindeki payının artırılması amacıyla bu Kanunda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere diğer her türlü faaliyet, iş ve işlemleri yapabilir, destek ve kaynak sağlayabilir.”

³⁰ Anayasanın “Cumhuriyetin nitelikleri” başlıklı 2. maddesi; “Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.”

³¹ 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun “Denetim” başlıklı 7 maddesinin (2) Numaralı fıkrası “(2) Denetim sonucunda düzenlenen bağımsız denetim raporları Sayıştay’a gönderilir. Sayıştay, münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak hazırlayacağı raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.”

alan “...münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alarak...” ibaresi, Sayıştay’ın TBMM’ye Ajans hakkında sunacağı raporda münhasıran kendisine sunulan bağımsız denetim raporlarını esas alması, kamu kaynaklarının kamu yararına uygun şekilde kullanmasını güvence altına almadığı, bu durumun demokratik devlet ilkesiyle bağdaşmadığı gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi tarafından 04.05.2023 tarih ve E:2019/93 K:2023/87 sayılı kararı ile Anayasa’nın 2. maddesine aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

Söz konusu düzenleme teklif metninde 28 madde olarak 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 7. maddesinin ilgili kısmı değiştirilerek yeniden düzenlenmektedir.

Diğer bir ifade ile **7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanununun “Denetim” başlıklı 7 maddesinin (2) Numaralı fıkrasının** yasalastırılması sırasında Anayasaya aykırı olarak yapılan yanlışlık bu düzenleme ile giderilmeye çalışılmaktadır.

Anayasa Mahkemesi tarafından 04.05.2023 tarih ve E:2019/93 K:2023/87 sayılı kararı dikkate alındığında, Sayıştay’ın ajans üzerindeki denetim yetkisini içeriğinde bulunan “*“bağımsız denetim raporunu, Ajansın mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğu bakımından ve Ajansın kontrol sistemleri, yöntem ve süreçleri ile birlikte inceleyip “* yapması şeklindeki sınırlandırma ifadesi nedeniyle yeni düzenlemenin de Anayasaya uygunluğu tartışmalıdır.

4.17 Teklifin 29. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle, 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 8. Maddesinin 3 ve 4. Fıkraları değiştirilmektedir.

7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 8 maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi olunmayacağına ilişkin hüküm Ajansın 4734 sayılı Kanundan istisna tutulmasının mümkün olduğu, Anayasal açıdan bir engel bulunmadığı ancak buna ilişkin Ajansın mal ve hizmet alımlarında hangi usul ve esasların uygulanacağı, mal ve hizmet alımlarında hangi kanun hükümlerine bağlı olacağının ve öngörülen usullerin saydamlık, hesap verilebilirlik ve fırsat eşitliği ilkelerini temin edip etmediğinin belirli olmaması nedeniyle söz konusu düzenleme hukuki belirlilik ilkesine aykırılık

teşkil ettiğinden, 4 numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair mevzuat hükümleri ajans tarafından istihdam edilecek personel hakkında uygulanmaz.” hükmü hukuki belirlilik ilkelerine aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi tarafından 04.05.2023 tarih ve E:2019/93 K:2023/87 sayılı kararı ile Anayasanın 2. maddesine aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

Söz konusu düzenleme 29. madde olarak 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 8. maddesinin 3 ve 4. fıkraları değiştirilerek yeniden düzenlenmektedir.

Diğer bir ifade ile **7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım Geliştirme Ajansı Hakkında Kanununun 8. Maddesinin 3 ve 4. maddelerinin** yasalaştırılması sırasında Anayasaya aykırı olarak yapılan yanlışlık bu düzenleme ile giderilmeye çalışılmaktadır.

Ancak yeni düzenlemelerin de Anayasa'ya tam uygunluk açısından durumları tartışmalıdır.

Yeni düzenlemelere göre; Ajans'ın bu Kanun'da belirtilen görevlerine ilişkin mal ve hizmet alımları 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi olmayacaktır.

Ceza ve ihalelere katılmaktan yasaklama hükümleri ile Ajansın bu Kanunda belirtilen faaliyetleri içinde olmayan, idari ihtiyaçları ile ilgili mal ve hizmet alımları Kamu İhale Kanunu'na tabi olacaktır.

Mal ve hizmet alımında; saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, gizlilik, fırsat eşitliği, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkelerine uyulacaktır.

Usul ve esasları, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü alarak Kültür ve Turizm Bakanlığı, yönetmelikle belirleyecektir.

Bu düzenlemelerle; Ajans, Kamu İhale Kanunu'ndan istisna tutmuş ve fakat sadece ceza ve ihalelere katılmaktan yasaklama hükümleri, Kamu İhale Kanunu'na tabi kılınmış. Kamu İhale Kanunu'nun yalnız 5'nci maddesindeki temel ilkeler, tekrar edilmiş ve tüm hususların düzenlenmesi, Bakanlığın uhdesine bırakılmış. Anayasa Mahkemesi kararındaki usuli güvenceler, tam anlamıyla temin edilmemiş görünmektedir.

Madde metninde atama ve personel alımı ile ilgili düzenlemeler aşağıda özetlenmiştir.

Ajans'ta, kamu kurum ve kuruluşlarına personel istihdam edilmesine dair mevzuat hükümlerine tabi olmadan İş Kanunu'na tabi personel istihdam edilecektir.

Personel sayısı: 200 olarak tespit edilmiş, bu miktar Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 4 kat arttırılabilecektir.

Yönetim Kurulu; ücret ve mali hakları, görev yapılan unvan, eğitim, tecrübe, dil bilgisi, alanında uzmanlığına göre belirleyecektir.

Yıllık personel giderleri toplamı en fazla: gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin %10'u.nu geçemeyecektir.

Boş pozisyona atanma şartı: Ajans'ın yapacağı ya da yükseköğretim kurumlarına yaptıracağı yazılı ve/veya sözlü sınavda başarılı olmak. (Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılığı hariç) şeklinde düzenlenmiştir.

Sınav konusu: Ajansın görev alanına ilişkin konular ile pozisyonun gerektirdiği niteliklere ilişkin olarak belirlenen konulardan oluşacaktır.

Bakanlığın yönetmelik ile belirleyeceği hususlar: işe alınma, sınav, görev, yetki, yükümlülükler, istihdamlarına dair diğer hususlardan oluşmaktadır.

Sözlü sınav şartı ve yönetmelikle düzenlenecek hususlarda verilen yetkini Anayasaya tam uygunluk açısından durumu yine tartışmalı bulunmaktadır.

Söz konusu madde düzenlemesinde yer alan ajans tarafından yapılan personel alımında sözlü sınav uygulaması ile ilgili hükmün metinden çıkartılması konusunda verdiğimiz önerge de kabul görmemiştir.

Sonuç olarak; genel değerlendirme bölümünde açıklanan sakıncaları ve eksiklikleri içermesi, I'nci bölümde açıklanan genel nedenlerle torba yasa teklifi kimliği, II'nci bölümde belirtilen nedenlerle bazı maddelerinin Anayasaya aykırılık taşıması, III'üncü bölümünde açıklanan nedenlerle olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarında yeteri kadar tartışılmadan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığını, genel demokratik ilkelere ve

TBMM geleneklerine aykırı bulduğumuzdan teklifin bütününe; IV'üncü bölümde ayrı ayrı açıklanan nedenlerle de 2/1669 esas numaralı “Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi”nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir

Veli Ağbaba
Malatya

Cavit Arı
Antalya

Ahmet Vehbi Bakırhoğlu
Manisa

Cevdet Akay
Karabük

Mustafa Erdem
Antalya

Tahsin Ocaklı
Rize

MUHALEFET ŞERHİ

Genel Değerlendirme

AKP-MHP İktidarı Torba Yasa Tekniğinde Seviye Atladı

Torba yasa tekniğini bir gelenek haline getiren iktidar, 28. Dönem’e de hızlı bir giriş yapmış yeni yasama döneminde kısa sürede iki tane torba yasa getirmiştir. Her defasında ısrarla belirttiğimiz gibi bu durum yasama etiğini ve Roma Hukuku’ndan gelen evrensel hukuk ilkelerini ihlal etmektedir. Hatır Roma Hukuku’nun önemli yasalarından birisi olan *Lex Caecilia Didia* M.Ö. 98 yılında yürürlüğe sokulmuştur. İki maddeden oluşan yasanın ikinci maddesi hiçbir tartışmaya yer vermeyecek kadar açık ifadeler taşımaktadır. İkinci madde “İnsanlar tek bir karmaşık yasada toplanmış farklı konular hakkında bir sonuca varmaya zorlanamazlar” demektedir. Ancak ne var ki iktidar pek çok farklı alanda düzenleme getiren hükümleri bir torba içerisine doldurmaktadır. Halkın temsilcilerini de tüm bu farklı hususlarla ilgili tek bir görüş bildirmeye zorlamaktadır.

Farklı alanlarda düzenlemeler getiren 2/1669 sayılı bu torba yasa teklifi esas komisyon ya da en azından tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu’nda görüşülebilirdi. Böylelikle tartışmalar ve yasama çalışmaları daha sağlıklı olur, yasama kalitesi yükselir, yasama etiğinin gereği yapılmış olurdu. Çünkü maddelerin önemli bir kısmı turizm alanına ilişkin düzenlemeler getirmektedir. Ancak ne yazık ki bırakalım Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu’nun esas komisyon olarak çalışmasını, tali komisyon olarak dahi toplanıp çalışmamıştır. Turizmi ilgilendiren pek çok madde

ilgili ihtisas komisyonlarında görüşülmesi gerekirken bir torba içerisinde atılarak Plan ve Bütçe Komisyonu’nun gündemine getirilmiş, yaptık-oldu anlayışıyla hızla geçirilmiştir.

Öte yandan AKP-MHP iktidarının bu torba yasayla torba yasa tekniğinde de seviye atladığını görmekteyiz. Bu torba yasanın Geçici Madde 1 dâhil ilk 7 maddesi “konutların gerçek ve tüzel kişilere turizm amaçlı kiralanmasına ilişkin usul ve esaslar” ile ilgilidir. Pekâlâ sadece bu hususa ilişkin düzenleme bir “kod yasa” olarak Meclis’e sunulabilirdi. Çünkü hem yazım tekniği hem de içerik bakımından bu 7 madde başlı başına bir yasa teklifi mahiyetindedir. Ancak kod yasa olarak getirilebilecek bir yasa teklifinin arkasına peşi sıra ek çok hususu düzenleyen maddeler eklenmiştir. Bir kod yasanın peşi sıra birbiriyle alakasız alanlardaki düzenlemeyi içeren maddelerin sıralanarak bir torba yasaya eklenmesi AKP-MHP iktidarının torba yasa tekniğinde geldiği boyutu gözler önüne sermektedir.

Emekliler Sadaka Değil İnsanca Yaşamak İstiyor

Birbiriyle alakasız pek çok hususu düzenleyen bu torba yasaya Plan ve Bütçe Komisyonu aşamasında iktidar tarafından verilen bir önergeyle toplumun büyük bir kesimini ilgilendiren önemli bir madde eklenmiştir. Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Erdoğan’ın Bakanlar Kurulu toplantısı sonrası büyük bir müjdeymişçesine sunduğu çalışmayan emeklilere bir defaya mahsus 5.000 lira ikramiye verilmesini getiren düzenleme bu torba yasa teklifinde yer almıştır. Emeklilerin talebi hükümetin gönlünden kopan birkaç bin liralık bir defaya mahsus bir ikramiye, bahşış ya da sadaka değil, insanca yaşamaktır. Yıllarca emek vererek emeklilik hakkı elde eden yurttaşlar insan onuruna yaraşır bir yaşam standardı istemektedir.

Son dönemin en büyük sorunlarından birisi, yüksek enflasyon, hayat pahalılığı, düşük zam oranları ve emeğiyle geçinenler için alım gücünün giderek

düşmüş olmasıdır. 2018’de yaşanan döviz krizi sonrası iyiden iyiye bozulan ekonomik dengeler sonrası ekonomide “rasyonellikten uzak” kararlar alınmaya başlanmış, 2021’de yüksek enflasyon ortamında politika faizinde yaşanan düşüşler sermaye sınıfı için yeni kar olanakları ortaya çıkarmıştır. 2021 yılında başlayan bu süreç, sermayeye sağlanan düşük kredi olanakları, yüksek enflasyonun da etkisiyle sermaye kesimine önemli kazanç kapıları açarken bu ekonomi yaklaşımının fatura ise emekçi sınıflara kesilmiştir.

Özellikle TÜİK’in 2018 yılından sonraki enflasyon verileri konusunda yaptığı gerçeklikten uzak açıklamalar milyonlarca emekçi ve emekliyi zor durumda bırakmış yıllar geçtikçe bu kesimlerin alım gücünde ciddi düşüşler yaşanmış ve yoksullaşma ortaya çıkmıştır. Temel tüketim maddelerinde vergi oranlarının artırılması gelirinin büyük bir kısmını gıda gibi temel tüketim kalemlerine ayırmak zorunda kalan alt gelir grupları için yaşamayı daha zorlu hale getirmiştir. Sermayenin çıkarlarını savunan bir ekonomi politikasının çözüm adına geldiği son nokta yükü halkın sırtına bindiren, zaten giderek yoksullaşan emekçi halka sabretme ve fedakârlık yapmayı salık vermek olmuştur. Bu süreçte en çok mağdur olanların başında ise 7.500 lira sefalet ücretine mahkûm edilen emekliler olmuştur.

Özellikle temmuz ayında maaşlara yapılan zamlar sonrası emeklilerin büyük bir kısmı bundan faydalanamamış milyonlarca emekli iktidar tarafından mağdur edilmiştir. 15 Temmuz’da yapılan maaş zammıyla memur emekli aylıkları için yüzde 17,55 olarak belirlenen zam oranı çıkan ek kararla yüzde 25’e tamamlanmış, SSK ve BAĞ-KUR emeklilerine yüzde 5,23 memur emeklilerine ise yüzde 7,45 refah zammı yapılmıştı. Böylelikle en düşük memur emeklisi maaşı 9.877 liraya çıkmış ancak bu durum yalnızca kök aylığı 7.500 liranın üstünde olan emekliler için geçerli olmuştu. Kök aylıkları yetersiz kaldığı için 15 milyon emekli, yapılan düşük zamlar nedeniyle büyük hayal kırıklığına uğramış, kök ücretleri 7.500 TL’nin altında kalan milyonlarca emekli yapılan yüzde 25’lik

sembolik zamdan dahi faydalanmamışlardır. Yapılan bu düzenlemeyle kök aylığı 6.000 liranın altında kalan emekliler maaşlarını yılsonuna kadar 7.500 lira olarak almaya devam etmek zorunda kalmışlardır. Ayrıca aynı karara göre, tüm kamu personeline bir de eşit miktarda olacak şekilde, yani seyyanen 8.077 liralık ilave ödeme yapılması kararlaştırılmış, ancak alınan bu zamdan emekliler faydalanamamıştır. Bu düzenlemeyle emekliler yoğun hak kaybına uğramışlardır. Bu süreçte asgari insani yaşam koşullarından mahrum bırakılan emeklilerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi yerine sadece sabretmeleri istenmiştir. Belli ki hükümet bu yüksek enflasyon ve hayat pahalılığı koşullarında açlığa ve sefaletle mahkûm ettiği emeklileri gözden çıkarmıştır.

Uygulanan Ekonomi Politikaları Nedeniyle Emekliler Hak Kayıpları Yaşıyor

AKP hükümetleri döneminde uygulanan yanlış politikalar ve sermaye yanlısı ekonomi politik tercihler nedeniyle emeğiyle geçinenler ve emekliler hem yoksullaşmış hem de hak kayıplarına uğramıştır. Emeklilerin yaşadıkları hak kaybını şu verilerden daha net bir biçimde görebilmekteyiz. 2009 yılında 9 milyon 174 bin emekli yılda 68,6 milyar lira maaş alırken bir emeklinin aylık ortalama maaşı 623 liraya denk gelmekteydi. 2009 yılında asgari ücret ise 527 liraydı. Yani 2009 yılında bir emekli, ortalama olarak asgari ücretten yüzde 18,2 daha yüksek maaş alıyordu. Mayıs 2023'te ise 14 milyon 726 bin emekli 5 ayda 491,8 milyar lira maaş alırken bir emeklinin aylık maaş ortalaması 6.680 liraya denk gelmektedir. Mayıs 2023'te asgari ücret ise 8.506 liraydı. Yani 2009 yılında asgari ücretten yüzde 18,2 daha fazla ücret alan bir emekli 2023 yılında asgari ücretten yüzde 27,3 daha düşük maaş alır duruma gelmiştir. Buna göre bir emeklinin en azından 2009 yılının şartlarında yaşayabilmesi için maaşının asgari ücretin yüzde 18,2 üzerinde yani 10.056 TL olması gerekirdi. Ancak günümüzde bu rakamın

çok daha altında 7.500 lira maaşla yaşamak zorunda bırakılan milyonlarca emekli söz konusudur.

Emekliler 2000’li yılların başından itibaren hak kayıplarını yaşamaya devam etmektedirler. Bu mağduriyetlerin temel kaynağı ise 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’dur. 2008 yılında yürürlüğe giren 5510 sayılı yasa ile emekliliğe erişim hakkı zorlaşmış, emeklilik yaşı yükseltilmiş, emekli aylığı elde etme koşulları değişmiş ve emekli aylıkları düşmeye başlamıştır. Çalışan ve iş arayan emekli sayısı 2003 yılında 1,5 milyonken 2017 yılı verilerine göre 4 milyonu aşmıştır. Günümüzde yaşanan ekonomik krizin ve emekli maaşlarının açlık sınırının dahi altında olması dolayısıyla bu sayının çok daha vahim boyutlara ulaştığı hesaplanmaktadır. Emeklilerin yaşadıkları bu sorunların yanı sıra hak arama mücadeleleri de engellenmekte, kurdukları sendikalar ise valilikler tarafından açılan kapatma davalarıyla muhatap olmak zorunda kalmaktadır.

Turizm Sektöründeki Emek Sömürüsü Had Safhada

Komisyon görüşmelerinde emeklilere 5.000 liralık ikramiye verilmesini öngören bir maddenin eklendiği bu torba yasa teklifinin içeriğinde turizm sektörünü ilgilendiren çok sayıda madde bulunmaktadır. Bu nedenle yasa teklifinin genel gerekçesinde ısrarla turizm sektörünün ülke ekonomisi için hayati öneminden bahsedilmektedir. Buna göre “Turizm sektörü sürekli istihdam yaratan ve teknolojinin istihdam üzerindeki olumsuz etkisinin en az olduğu sektördür. Bu açıdan Orta Vadeli Planda (OVP) da turizm gelirlerinin cari açığın azaltılmasındaki önemi özellikle vurgulanmıştır. Görüldüğü üzere turizm, ekonomimizin en önemli lokomotiflerinden biri olup ekonomimize ürettiği katma değer oldukça dikkate değerdir.”

Kuşkusuz turizm sektörü ülke ekonomisi için önemlidir. Ancak Türkiye’nin yüksek cari açığı göz önünde bulundurulduğunda turizmle cari açık

kapatmanın çok da mümkün olmadığı daha net anlaşılacaktır. Cari açığın yaklaşık 50 milyar doları bulunduğu günümüzde ilk altı ayda elde edilen turizm geliri sadece 21 milyar 734 milyon dolardır. Bu rakam bile bize turizmin açığı kapatmak adına lokomotif olamayacağını göstermektedir. Kaldı ki turizm sektörü çok hassas ve kırılgan bir sektördür. Savaşlar, salgın hastalıklar, diplomatik krizler, iklim koşulları ve ekonomik krizler sektörü direkt etkilemektedir. Dolayısıyla turizm gelirlerine dayalı stratejik bir plan yapılamaz. Turizm gelirleri zaten adı üzerinde turiste bağlı gelirlerdir. Turizm gelirini arttırmak önemli bir amaç olabilir ancak hiçbir zaman Orta Vadeli Program, stratejik kalkınma ve büyüme hedefleri turizm gelirlerine bağlanamaz. Ülkelerin ekonomik kalkınmasının yükü turizme yüklenemez. Dünyada da turizmle kalkınmış bir ülke ekonomisi bulunmamaktadır.

Kaldı ki hükümetin öve öve bitiremediği turizm gelirleri de turizm sektöründeki ciddi emek sömürüsü ve ekolojik yıkımla birlikte değerlendirilmelidir. Turizmden ve turizm sektöründen söz edip mevcut turizm anlayışının yarattığı yüksek emek sömürüsünden ve ekolojik yıkımdan söz etmemek meseleye salt kar yaklaşımıyla sermayenin gözlüğüyle bakmaktan başka bir anlam ifade etmeyecektir.

Bilindiği üzere turizm sektöründe güvencesiz ve kayıt dışı çalışma oldukça yaygındır. Güvencesiz ve kayıt dışı çalış(tır)manın en yoğun olarak görüldüğü sektörlerin başında turizm gelmektedir. Turizm sektöründe bir milyondan fazla sigortalı çalışan olduğundan söz edilmektedir. Ancak buna karşılık sektörde sayısı yüz binlerle ifade edilen sigortasız ve güvencesiz çalışan olduğu bilinmektedir. Özellikle yaz turizmi yapılan bölgelerde 14-16 saati bulan uzun çalışma süreleriyle oldukça zor şartlarda çalışan turizm emekçilerinin emeği sömürülmektedir. Sektördeki bu muazzam sömürüye karşın turizmde sendikalaşma oranı da oldukça düşüktür. Turizm sektöründeki kârlılığın esas kaynağı bu vahşi emek sömürüsüdür. Yine bu kârlılığın nedenlerinden biri de

ormanlar, koylar ve kıyılar başta olmak üzere halkın olan alanların “turizme açılma” adı altında büyük sermayeye peşkeş çekilerek talan edilmesidir. Rantçı anlayış temelinde doğa katliamları yani ekolojik kırım uygulanmasıdır. Karadeniz’in, Akdeniz’in, Ege’nin doğası oteller yapılarak rant uğruna talan edilmektedir.

Türkiye’de Ciddi Bir Barınma, Kira ve Konaklama Sorunu Yaşanıyor

Bu torba yasa teklifinin turizmle bağlantılı diğer temel gerekçelerinden biri de “konutların gerçek ve tüzel kişilere turizm amaçlı kiralananması” meselesidir. Yani günümüzde giderek artan ve kamuoyunda “günlük kiralık daire” olarak da adlandırılan kiralık meskenlere ilişkindir. Yasa teklifinin gerekçesine göre bu düzenlemeyle turizm amaçlı kiralanan konutların belgelendirilmesi, kiralama gelirlerinin kayıt altına alınması ve kayıt dışı kazancın engellenmesi amaçlanmaktadır. Yani hükümet yaygınlaşan bir kiralama biçimini hem yasal düzenleme altına almak hem de buradan da gelir elde etmek istediği için bu yasa teklifini getirdiğini iddia etmektedir.

Ancak “konutların gerçek ve tüzel kişilere turizm amaçlı kiralananması” hususunda getirilen şartlara bakıldığında yapılmak istenenin bir düzenlemeden ziyade büyük şirketler lehine bir yasaklama olduğundan söz etmek mümkün görünmektedir. Ruhsat alabilmek için turizm amaçlı kiralama yapılan konutun bağlı bulunduğu yapıdaki kat maliklerinin tümünün onayının alınması zorunluluğunun yani oybirliği şartının getirilmesi, yangın merdiveni olmayan konutların ruhsat alamaması gibi şartların yerine getirilebilmesi oldukça zordur. Halihazırda 30 bin civarında olduğu tahmin edilen gerçek ve tüzel kişilere turizm amaçlı kiralanan konutun çok az bir kısmının bu şartları sağlayabileceğini tahmin etmek güç değildir. Yine bu kanun teklifinde yer alan ve izin belgesinin iptalinde getirilen “genel ahlaka aykırılık” kriterinin içerdiği muğlaklık nedeniyle yaşam tarzına müdahale anlamına gelecek uygulamalara sebebiyet vereceği de açıktır.

“Konutların gerçek ve tüzel kişilere turizm amaçlı kiralanması” hususunda gündeme getirilmesi gereken esas mesele, yurttaşların niçin konutlarının bir kısmını ya da tamamını belirli sürelerle kiraya verdiği ve kiraya verilen bu konutlara yüksek talep olduğu meselesidir. Yurttaşlar niçin evlerinin bir bölümünü veya tümünü kiraya vermek yoluna gitmektedirler? Çünkü Türkiye’de ciddi manada barınma, kira ve konaklama sorunu vardır. Türkiye’de emekçi sınıflar yoksullaşmakta, emeğin milli gelirden aldığı pay düşmektedir. Artık bu ülkede “yoksulluk ekonomisi” vardır. Yurttaşlar zaten kısıtlı olan gelirlerini artan hayat pahalılığı nedeniyle arttırmanın ve aynı şekilde ihtiyaçlarını daha düşük maliyetle gidermenin yollarını aramaktadır. Yüksek enflasyon ve her geçen gün gelen zamlar karşısında “hayatta kalma stratejileri” geliştirmektedir. Bunu doğuran ise iktidarın yanlış politikalarıdır. Bu yasa teklifi vesilesiyle bu sorun daha da net bir biçimde açığa çıkmaktadır. Özellikle büyükşehirlerdeki barınma ve fahiş kira sorununa gerçek bir çözüm getirilmesi aciliyet taşımaktadır.

Kira ve kiralık ev sorunu yüksek enflasyon ve düşük ücretler ortamında son zamanların en can yakıcı sorunlarından birisi haline gelmiştir. İktidar birçok alanda olduğu gibi bu alanda da başarısız politikalarıyla sorunu kangren hale getirmiştir. AKP-MHP iktidarın yanlış ekonomi politik tercihleri ve kararları nedeniyle özellikle büyük kentlerde en temel insan haklarından biri olan barınma, ciddi bir sorun haline gelmiştir. Türkiye’de barınma sorunu çığ gibi büyümektedir. Özellikle son yıllarda yaşanan yüksek enflasyon, göçler ve depremin de etkisiyle kira artışları yurttaşlarımızı ciddi anlamda zorlamaya başlamış, kiracılar gelirlerinin büyük bir kısmını buraya ayırmak zorunda bırakılmışlardır. Toplumun büyük bir kısmını oluşturan asgari ücretliler kiralarnı ödeyecek gelirden mahrum hale gelmişlerdir.

Buna karşılık AKP-MHP iktidarı, 2022 yılının Haziran ayında Türk Borçlar Kanunu’na eklenen geçici maddeyle artışın bir önceki kira yılına ait kira bedelinin yüzde 25’ini geçmeyeceğini hüküm altına almıştır. Ancak kira artışlarında yapılan

bu düzenlemenin sembolik olmaktan öteye gitmeyeceği düzenlemeyi yapanlar dahil herkesin malumudur. Yapılan bu düzenleme şekil şartından öteye bir anlam taşımamaktadır. Özellikle deprem sonrası yaşanan yoğun göç ve onun ortaya çıkardığı yüksek konut talebi, kira artışlarının kimi yerlerde yüzde 200’ün üzerinde artmasına sebep olmuş, yurttaşlar da bu duruma razı olmak durumunda kalmışlardır. Konut fiyatlarında ve kiralarda meydana gelen fahiş artışlar sonrası kiracılar ev bulamama kaygısıyla ev sahibinin dayatmalarına rıza göstermek zorunda kalmışlardır. Özellikle son zamanlarda kiracılara yönelik tahliye davalarında da ciddi bir artışlar olmuştur. Ev sahiplerinin balyozla kapıya dayanmaları, yaralamalar ve hatta cinayetlere kadar ulaşan ev sahibi-kiracı sorunları ciddi bir problem olarak karşımıza çıkmaya başlamıştır. AKP-MHP iktidarı, yüzde 25’lik kira artışı düzenlemesiyle kurnazlık yaparak sorumluluğu üzerinden atmaktadır. Bu şekilde ev sahipleri ile kiracıları karşı karşıya getirmektedir. Kendi sorumluluğu olan yüksek kiralardan dolayı uyanıklık yaparak tabiri caizse “aradan çekilmektedir”. Ancak bu düzenleme Türkiye’de yaşanan kira, barınma ve konaklama sorununa asla çare olmamış ve olamayacaktır.

Muhalefetimiz Haklı Çıktı, Anayasa Mahkemesi İptal Etti

Bu torba yasa teklifinin düzenleme getirdiği bir diğer husus da Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı’na ilişkindir. Henüz 4 sene önce Plan ve Bütçe Komisyonu’nda görüşülerek yasalaşan 7183 sayılı yasaya ilişkin hem komisyon hem de Meclis Genel Kurulu’nda muhalefetimizi yapmıştık. İtirazlarımızı dile getirmiştik. Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı’nın hukuk devleti kurallarının hiçe sayılarak ihdas edildiğini ifade etmiştik. Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı’nın, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu’na ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na tabi olmamasını, denetim dışında tutulmasını hukuka aykırı bulmuştuk. Ajansın iş ve işlemlerinin Sayıştay denetiminden ve

Kamu İhale Kanunu’ndan muaf tutulmuş olmasına muhalefet etmiştik. Anayasa Mahkemesi de muhalefetimizle uyumlu bir karar vererek Ajans’ın Sayıştay denetimine tabi olmaması hususunu iptal etmiştir. Bu torba yasa teklifinin 28. Maddesi Anayasa Mahkemesi bu kararının gereği olarak getirilmiştir.

Öte yandan yine bu torba yasa teklifinin 23, 24, 25, 26, 28 ve 29. Maddeleri de Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı’na ilişkin Anayasa Mahkemesi’nin verdiği kararlar nedeniyle getirilmektedir. Buna göre torba yasa teklifinin 23. Maddesi suçta ve cezada kanunilik, 24. Maddesi Cumhurbaşkan Kararnamesi ile düzenlenemeyecek alan, 25. Maddesi yasama yetkisinin devredilemezliği ilkesi, 26. Maddesi hukuki belirlilik, 28. Maddesi Sayıştay denetiminden muafiyet ve 29. Maddesi de hukuki belirlilik ilkesinin ihlal edildiğine ilişkin Anayasa Mahkemesi kararları nedeniyle düzenlenmiştir. Bu durum hem muhalefetimizin haklılığını göstermiş hem de yasama kalitesizliğinin ve Anayasa’ya aykırılığın geldiği boyutu gözler önüne sermiştir.

Madde Değerlendirmeleri

Teklifin ilk altı maddesi ile geçici birinci maddesi kanun teklifine ismini de veren “konutların turizm amaçlı kiralanması”na ilişkin hükümleri düzenleyen bölümdür. Öncelikle içinde vekalet akdi, ariyet akdi, saklama sözleşmesi gibi farklı unsurları barındıran kendine özgü bu sözleşmelerin “kira sözleşmesi” olarak adlandırılması hukuk tekniği bakımından hatalı olduğu gibi uygulamada da ciddi problemlere yol açacaktır. Eğer bu *sui generis* sözleşmeler kira sözleşmesi olarak addedilirse şüphesiz ki bu teklif yasalaştığında Türk Borçlar Kanunu’nun 299 ve devamı, 339 ve devamı maddeleri ile Kat Mülkiyeti Kanunu’na ihtilaf oluşturacak; tanımlardan uyuşmazlık çözümünde yetkili ve görevli makamların tespitine kadar her durumda sorunlar yaşanacaktır.

Yine her ne kadar teklifin gerekçesi “lkemizin turizm sektöründe gösterdiği büyük ilerlemenin turistik konutların da dahil olduğu bir sistemle artarak devam etmesi, ülkemizin turizm sektöründeki değişmekte olan turizm trendlerine uyum sağlaması, ülkemizin turizm sektöründe gösterdiği büyük ilerlemenin turistik konutların da dahil olduğu bir sistemle artarak devam etmesi...” şeklinde açıklanmışsa da öngörülen düzenlemeler ile son yılların en yaygın alternatif konaklama biçimi olan konutların turizm amaçlı kullanımı neredeyse imkansız kılınmıştır.

Madde 3: Turizm amaçlı kullanılacak konutlar için alınması zorunlu hale gelecek izin belgesini vermeye Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın yetkili olduğu, Bakanlığın bu yetkiyi valilik vasıtasıyla da kullanabileceği, izin belgesi alabilmek için kiralamaya konu konutun yer aldığı binadaki tüm kat maliklerinin oybirliğinin gerektiği, izin belgesi alma yükümlülüğünün kiraya verene ait olduğu ve kiraya verenin ölümü halinde mirasçılar tarafından başvuruda bulunulmaması durumunda izin belgesinin geçersiz olacağı, izin belgesi sahibinden kiralanan konutun kullanıcılar tarafından başka kişilere turizm amacıyla kiralananmasının yasak olduğu düzenlenmiştir. Maddeye göre; üçten fazla bağımsız bölümden oluşan binalarda bir kişi binanın en fazla yüzde yirmi beşi için izin belgesi alabilecektir. Eğer aynı kişinin kiraladığı bağımsız bölüm sayısı beşi geçiyorsa burada artık izin belgesi değil işyeri açma ve alıştırma ruhsatı aranacaktır. Komisyon aşamasında bu maddeye eklenen bir fıkra ile:

“Yönetim planında kısa süreli kiralama faaliyetine izin verildiğine dair hüküm bulunan; resepsiyon, güvenlik ve günlük temizlik servisi mekânlarının bulunduğu; sağlık hizmetleri, kuru temizleme, amaşırhane, taşıma, yemek ve alışveriş servisi hizmetleri ile spor salonu ve yüzme havuzu gibi hizmetlerin verilebildiği birden fazla bağımsız bölümü ihtiva eden yüksek nitelikli konutlar” olarak nitelendirilen binalar açısından diğer kat maliklerinin oybirliğinin

aranmayacağı ve aynı kiraya veren adına kiralanacak konut sayısında herhangi bir sınırlamaya gidilmeyeceği hususları düzenlenmiştir.

Bir kişinin mülkünü kiraya vermesinin binadaki diğer tüm kat maliklerinin muvafakatine bağlanması, Türk Borçlar Kanunu ve Kat Mülkiyeti Kanununa aykırı olduğu gibi Anayasa'nın 35. maddesi ile güvence altına alınmış olan mülkiyet hakkının açıkça ihlalidir. Ayrıca müstakil yapıdaki villa tipi lüks ve Komisyon aşamasında sonradan eklenen plaza tipi yüksek nitelikli konutlar için oybirliği şartının aranmaması teklifin doğrudan küçük girişimciler ile geçimine katkı sağlamak amacıyla konutunu kısa süreli olarak üçüncü kişilere kullandıran yurttaşları hedef aldığını ve amiyane tabirle halihazırda turizm pastasından büyük payı alanların paylarını korumayı amaç edindiğini göstererek eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Yine teklifte yer alan “sahibinden kiralanın konutun kullanıcılar tarafından başka kişilere turizm amacıyla kiralanmasının yasak olduğu” düzenlemesi bir yandan Türk Borçlar Kanunu'nun “Alt kira ve kullanım hakkının devri” başlıklı 322. maddesine aykırılık teşkil ederken öbür yandan da Anayasa'nın 48. maddesiyle hüküm altına alınmış sözleşme hürriyetini ihlal etmektedir.

Madde 4: İzin belgesi olmaksızın kiralama yapılması halinde 100 bin ila 1milyon TL arasında, izin belgesi olmasına rağmen konut kiralamasında gerekli şartların yerine getirilmemesi, eksik ve/veya yanıltıcı belge verilmesi ve sözleşmeye aykırı kiralama yapılması durumunda ise 50 bin ila 500 bin arasında idari para cezası öngörülmüştür.

Milyona varan idari para cezalarının alt ve üst limitlerinin hangi kriterler baz alınarak hesaplandığı ne genel gerekçede ne de madde gerekçesinde yer almış, Komisyon görüşmeleri sırasında da teklif sahipleri tarafından bu konuya ilişkin sağlıklı, somut herhangi bir istatistiki bilgi ve veri sunulamamıştır. 2023 Genel Seçimlerinin akabinde alelacele Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilen kanun

teklifleri birlikte düşünöldüğünde ölkenin içinde bulunduğu derin ekonomik kriz ve yüksek enflasyon batağından ayrıntılı ve bütöncöl bir değerdendirmeye gerek görölmeden teklif sahiplerinin kendince “uygun bulunduğu” orantısız, ölçösüz meblağlarla çıkılmaya çalışıldığı izlenimi doğmaktadır.

Madde 5: İzin belgesinin iptalini gerektirecek durumlar düzenlenmiştir. İzin belgesi sahibinin kendi isteğı, turizm amaçlı kiralama faaliyetine son verildiğinin tespit edilmesi veya konutun el değıştirmesinden sonra yeni malikin başvuru yapmamasına ek olarak yetkili kurum ve kuruluşlarca kiraya verilen konutun kamu düzeni, kamu güvenliğı ve genel ahlaka aykırı kullanıldığının bildirilmesi durumunda belgenin iptal edilmesi öngörölmüştür.

Kamu düzeni ve güvenliğı ile genel ahlak ifadeleri nevi itibariyle sübjektif tanımlamalardır. Teklifin maddesindeki başat sorun, özellikle genel ahlak gibi çerçevesi çizilmemiş, soyut, tamamen kişisel kanı ve değerdendirmelerle yapılabilecek bir çıkarım üzerine bir hak ve/veya kazanımın sonlandırılabilir olmasıdır. Teklifin genel gerekçesi de madde gerekçesi de madde metni de “hangi davranışlar genel ahlaka aykırıdır, söz konusu genel ahlaka aykırılıkları bildirmesi öngörölen kurum ve kuruluşlar hangileridir, bu kurum ve kuruluşlar söz konusu aykırılıkları nasıl tespit edecektir” sorularına cevap verememektedir. Komisyon görüşmeleri sırasında teklif sahipleri Türk Ceza Kanunu’nun Yedinci Bölümündeki “Genel ahlaka mugayir suçlar” başlığını işaret etmişse de teklif maddesinin ne lafzı ne de amaçsal yorumundan bunu çıkarmak mümkündür. Zira teklif metninde izin belgesinin iptali için yetkili kurum ve kuruluşların bildirimini yeterli görölmüştür. Oysa bir fiilin suç olarak nitelendirilebilmesi için mahkeme kararı şarttır ve kullananın çok kısa süreli aralıklarla değıştiğı şimdilik en az 30 bin konut için bu tespitın yapılabilmesi, yargılama sürecinin yürütölmesi ve tamamlanabilmesi mümkün değildir.

Madde 8: Kültür Bakanlığı döner sermaye miktarı ve sermaye artırım limiti güncellenmiş, Bakanlığın sermayesi beş katına çıkarılmıştır. Bütçenin toplam büyüklüğünün yaklaşık yüzde 10’una ulaşan Döner Sermayelerin hazine birliğini bozduğu, bir çeşit paralel bütçe haline geldiği tartışmaları yıllardır devam etmektedir. Daha önce bu konuda düzenlemeler yapılmışsa da uygulamaya geçirilememiştir. Son olarak 2021 yılının Mart ayında duyurulan Ekonomi Reform Eylem Planında da dönemin Hazine ve Maliye bakanı Lütfi Elvan da “31.12.2021 tarihinden itibaren döner sermayelerin 2022 yılı bütçesinden başlamak üzere aşamalı olarak merkezi yönetim bütçesine dahil edileceğini” ifade etmiştir. Döner sermayelerin aşamalı olarak kapatılması İktidarın ekonomi eylem planında dahi kendine yer edinmişken Teklifte döner sermaye ve Cumhurbaşkanının artırım yetkisinin beş katına kadar artırılmasının kabul  mümkün değildir.

Madde 9: Bakanlık döner sermayesinin kullanım alanına atık su arıtma tesisi ve katı atık bertaraf tesisi gibi alt yapı tesislerini yapmak veya yaptırmak eklenmiştir.

Döner sermayelerin kapatılmasına dönük eylem planları açıklanırken sermaye miktarının artırımına ek olarak bir de döner sermayenin görev ve yetkilerinin genişletilmesinin ne hukuken ne de siyaseten izahı mümkündür. Kaldı ki atık su arıtma ve katı atık bertaraf tesisleri belediyelerin görev ve yetki alanı içerisindedir. Halihazırda Belediyelerin  alışma alanında bulunan iş ve işlemlerin Bakanlığın döner sermayesi tarafından işletilebilir/işlettirilebilir hale getirilmesi, son yıllarda sistematik olarak merkezi yönetimin yerel yönetimler üzerinde Anayasa’da belirlenmiş vesayet denetimini açarak katı hiyerarşik bir ilişki kurmaya çalışmasından bağımsız düşünülemeyecektir.

Madde 10: 2252 Sayılı Kanun’un 5. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğin amacı Kültür Turizm Bakanlığı’nın döner sermayesine kaynak oluşturmaktır. Bu özellikle küçük turizm işletmecileri için maddi bir yük anlamına gelmektedir. Halihazırda küçük turizm işletmecilerinin kazancı büyük otellerin kazancıyla kıyaslanamayacak kadar düşüktür. Zira Türkiye’ye satışları döviz üzerinden olan işletmeler çoğunlukla 5 yıldızlı otellerdir ve bu oteller yabancı turistlere hizmet vermektedir. Ancak küçük işletmeler daha çok yerli turistlere hizmet verdikleri ve satışlar da doğal olarak Türk Lirası üzerinden yapıldığı için kar oranları da oldukça düşüktür. Dolayısıyla madde ile Kültür Turizm Bakanlığı’nın kart, belge ve plaket, kokart gelirleri ve benzeri her çeşit gelirler, atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerinden elde edilen her türlü ücret, bu tesislerin işletme ve kira gelirleri ile diğer tesislerden elde edilen ücret ve gelirler elde ederek döner sermayeye kaynak oluşturması adil değildir.

Öte taraftan döner sermaye sürekli tartışılan ve mali disiplini bozan bir konu olmuştur. Döner sermayeler genel bütçe içinde yüzde 10’luk bir paya sahip olmasına rağmen şeffaf olmayan ve denetimden uzak bir nevi paralel bütçe haline gelmiştir. Cumhurbaşkanlığı döner sermayesi bilindiği üzere Sayıştay tarafından dahi denetlenememektedir.

2021 yılının Mart ayında kamuoyuna duyurulan Ekonomi Reform Eylem Planı’nda zamanın Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan bu konuda şöyle bir açıklama yapmıştı: “Döner Sermayeler 2022 yılı bütçesinden başlamak üzere aşamalı olarak merkezi yönetim bütçesine dâhil edilerek bütçe hakkının kapsamı genişletilecektir.” Ancak bu açıklamanın aksine bu düzenlemeyle döner sermayelerin görev tanımları, kapsamı ve yetkileri genişletilmektedir.

Madde 11: Bu düzenlemeyle atık su arıtma tesisi ve katı atık bertaraf tesisi gibi alt yapı tesislerinin bakanlıkça yapılabilmesi ve yaptırılabilmesi gibi

işletilebileceği ve işlettirilebileceği de öngörülmektedir. Atık su arıtma tesisi ve katı atık bertaraf tesisi gibi alt yapı tesislerinin bütün kentlerde temel bir ihtiyaç olduğu su götürmez bir gerçektir. İhtiyaç duyulan tüm kentlerde tesislerin yapılmasını desteklemekle birlikte uygulamada yaşanan sorunlara ilişkin sıkı bir takibin ve denetiminin yapılmasını savunuyoruz.

Canlıların vazgeçilmez hayat kaynağı olan içme sularının, insan ve endüstriyel kaynaklı atıkların biriktirilmesi, toplanması, taşınması ve bertaraf edilmesi ciddi bir çevresel sorundur. Türkiye’de birçok kentte su arıtma tesisleri, katı atık tesisleri bulunmaktadır. Ancak bu tesislerde sıkı bir denetim yapılmadığı için tesislerin çevreye verdiği zararlar daha fazladır. Örneğin Giresun/Görece Çavuşlu beldesinde 13 yıl önce faaliyete geçen Çavuşlu Katı Atık Tesisi’nin yaşam alanları ve su kaynaklarına zarar verdiği tespit edilmiş ve insan sağlığına zarar verdiği gerekçesiyle mahkeme tarafından kapatılmasına karar verilmiştir.

Bunun yanı sıra bazı yerlerde belediyeler bünyesinde kurulan tesisler yüksek maliyetli olduğu gerekçesiyle kullanılmamakta çöpler ve endüstriyel maddeler denizlere, göllere, nehirlere dökülmekte, doğaya bırakılmaktadır. Örneğin Van’da toplanan çöpler yaklaşık iki yıldır, Entegre Katı Atık Bertaraf Tesisi’ne taşınmak yerine Van Gölü’ne ve Botan Çayı’nın kenarına dökülmektedir. Tesis sayesinde kent sınırları içerisindeki çöplerin dönüştürülmesi amaçlanırken, kayyım atanan belediyeler çöpleri tesise taşımak yerine maliyeti düşürme gerekçesiyle en yakın alanlara dökmetedir.

Yine, katı atık toplama ve bertaraf işlemlerinin ücretini vatandaşların su faturasına yansıtan AKP’li belediye başkanları olduğunu da hatırlamak gerekir. 2021 yılında basına yansıyan haberde Trabzon Büyükşehir Belediyesi’nin, meclis kararıyla katı atık toplanması ve bertaraf edilmesi bedelinin su faturalarına yansıtacağını açıklanmıştı.

Madde 12: Bu düzenlemeyle konaklama tesislerinde görev yapmakta olan personellerin konaklama ihtiyaçlarının karşılanması öngörülmektedir. Turizm emekçilerinin barınma ve konaklama ihtiyaçları temel bir haktır. Ancak bu alanda yaşanan sorunlara bütünlüklü politikalar üretilmelidir. Özellikle sezonluk olarak ağır şartlarda çalışan turizm emekçilerinin de konaklama sorunu insan onuruna yaraşır bir biçimde çözümlenmelidir.

Türkiye’de turizm emekçilerinin çoğu, özellikle Ege ve Akdeniz gibi yaz turizminin yoğun olduğu bölgelerde çalışanlardır. Bu emekçiler esasen mevsimlik işçi kategorisinde yer almaktadır. Turizm emekçileri 12-14 saat çalışmak zorunda bırakılmaları, çoğu zaman ücretlerini alamamaları, güvencesiz çalışmanın dayatılması, sezon bitiminde işsiz kalmaları, keyfi olarak işten atılmaları, taşeron olarak çalıştırılmaları, sigorta primlerinin düşük gösterilmesi, mobbinge maruz kalmaları, iş güvenliği önlemlerinin yetersiz olması ve meslek hastalıklarına yol açan tedbirsizlikler gibi çoklu hak ihlallerine maruz kalmaktadırlar. Sezonluk çalışanlar da dahil tüm turizm emekçilerinin sağlıklı, güvenli, kaliteli barınma ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir.

Madde 13: 2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu’nda değişiklik yapılması öngörülmektedir. Yeniden işyeri açma ve çalışma ruhsatının düzenlemesinin bakanlık uygun görüşüne bağlanmasını ve denetim mekanizması getirilmesini düzenlemektedir. “Bakanlığın uygun görüşü” ifadesi açık uçlu, soyut bir ifadedir. Bu tür ifadeler yoruma açık olduğundan muğlaklık taşır. Bu nedenle de suiistimale açıktır. Söz konusu ifadenin tekrar ele alınarak detaylandırılıp netleştirilmesi gerekmektedir.

Madde 14: Söz konusu madde ile milli parklar ile tabiat parklarının konaklama içeren tesis gerçekleştirilmesi amacıyla tahsis yapma yetkisi münhasıran Kültür Turizm Bakanlığı’na verilmekte, tesisten elde edilen gelirlerin bakanlığın döner

sermayesine aktarılması düzenlenmektedir. Bungalov içermeyen sadece çadır ve karavan ünitelerinden oluşan kamp alanlarını kiralama konusunda istisna getirilmektedir.

Tabiat parkları, doğal yapılar ve ekosistemlerle bütünleşik halde yaşayan özgün tarihi ve kültürel dokunun bulunduğu, aynı zamanda çok çeşitli eko-turizm faaliyetlerine olanak sağlayan sahalardır. Milli parkların ve tabiat parklarının yapılaşmaya açılması asla kabul edilemez. Buraları rant alanına dönüştürmek doğa katliamı olacaktır.

Madde 15: Madde ile ormanlık alanlar üzerinde sadece çadır ve karavan alanından oluşan kamp alanları hariç tüm konaklama amaçlı tesisleri tahsis etme konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığı tek yetkili kılınmaktadır.

Türkiye’de demokrasi ve insan hakları kültürü gelişmediği gibi, kültür ve tabiat varlıklarını koruma kültürü de gelişmemiş, AKP’li yıllarda eko-kırım zirve yapmıştır. Öyle ki ormanlık alanlar dahi “kamu yararı” adı altında, turizme ve yapılaşmaya açılmıştır. Ormandan, ekolojiden “ağaç fidesi ve çiçek dikmeyi” anlayan AKP zihniyeti, 21 yıllık iktidarı döneminde doğa tahribatı yaratmaktan, ekolojiyi altüst eden politikaları uygulamaktan geri durmamıştır. Ne yazık ki Türkiye’de rant uğruna hayata geçirilen projelerin salt ekonomiye yapacağı “katkılar” hesaba katılırken, doğaya ve çevreye yapacağı tahribatlar göz ardı edilmekte, ormanları, suları, doğayı ve genel olarak canlıların tüm yaşam alanlarını yok eden proje ve uygulamalar hız kesmeden devam etmektedir. Hal böyleyken ormanlık alanlar üzerinde konaklama amaçlı tesisleri tahsis etme konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın tek yetkili kılınmak istenmesi, hükümetin doğaya ve ormanlık alanlara rant üzerinden baktığı hesaba katıldığında ormanlık alanların imara açılması ve buralarda tesisler kurulması anlamına geleceğinden bu düzenleme kabul edilemez bir düzenlemedir.

Madde 16: Madde ile Tarım ve Orman Bakanlığınca konaklama ve kış turizm merkezlerindeki günübirlik ile mekanik tesis hattı amaçlı yapılan kiralama sözleşmeleri ile ön izin ve kesin izin verilen, bu izne bağlı olarak Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca irtifak hakkı tesis edilen veya kullanma izni verilen yatırımcı ve işletmecilerin sözleşmelerinin 2634 sayılı Kanunun 8 inci maddesine uyarlanması için verilen başvuru süresinin uzatılması böylece, süresi içerisinde başvuruda bulunamayan yatırımcıların yeniden başvuruda bulunması imkânı getirilmektedir. Ayrıca 8 inci maddenin (A) Fıkrasının (4) numaralı bendi ile 2873 sayılı Kanun kapsamında kalan yerlerde Kültür ve Turizm Bakanlığına verilen konaklama tesisi tahsis yetkisi dikkate alınarak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Tarım ve Orman Bakanlığınca ilgili mevzuatı kapsamında yapılmış olan ihalelerin ve sözleşmelerin akıbeti konusunda hukuki boşluk oluşmasını önlemeye yönelik düzenleme yapılmaktadır.

2634 sayılı Kanunun 8. Maddesinin A bendine göre, Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerinde bulunan, Bakanlık tarafından turizm amaçlı değerlendirilmesinde yarar görülen ve ilgili Bakanlığa bildirilen taşınmazlardan; Kamu hizmetlerinde kullanılanlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilenler hariç, Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca uygun görülenler üç ay içerisinde tahsis edilir, bu süre içinde tahsisin yapılmaması veya olumsuz görüş bildirilmemesi halinde tahsis yapılmış sayılır. Tapuya tescili mümkün olan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki tescil harici yerler ile kapanan yollar ve yol fazlaları ise talep tarihinden başlayarak en geç bir ay içinde Hazine adına tescil edilir ve tescili müteakip Bakanlığa aynı usulle tahsis yapılır. Mera, yaylak ve kışlaklar; ot bedeli taşınmazın yatırımcıya tahsisi aşamasında yatırımcı tarafından karşılanmak kaydıyla, 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümlerine göre tahsis amacı değiştirilerek, sadece turizm amaçlı kullanılacağına ilişkin şerhli olarak Hazine adına tapuya tescil edilir ve tescili müteakip Bakanlığa tahsis edilir.

İlgili madde ile AKP iktidarı rant uğruna meralar, otlak alanlar, yaylak ve kışlakları ‘turizm amacıyla’ rantta açarak doğa talanının yolunu açmaktadır. İktidar son zamanlarda zeytinlik alanlar başta olmak üzere doğada pek çok alanı rantta konu etmiş, doğa yıkımı ve betonlaşma AKP döneminde hızla artmıştır. Özellikle bölgede yaşanan orman yangınları, maden alanlarının açılarak doğanın talan edilmesi, kısa vadeli ekonomi kazanım gerekçesiyle Hasankeyf gibi 12 bin yıllık bir tarihin yok edilmesine sebep olmuştur. AKP’nin doğayı hiçe sayan politikaları dolayısıyla yerel ekosistemler yok olma tehlikesi ile karşı karşıya bırakılmıştır. Ayrıca doğada meydana getirilen plansız ve kontrolsüz dönüşümler paralelinde sel, heyelan ve su kirliliği gibi doğal afetlere sebep olmuştur.

Millî parklarda, tabiat parklarında ve diğer alanlarda konaklama tesislerine ilişkin tahsis yetkisi Tarım ve Orman Bakanlığı’ndan Kültür ve Turizm Bakanlığı’na devredilmektedir. Turizm yatırımları ekolojik yıkıma sebep olacak yatırımlara konu olmamalıdır. Aksine tarihi ve doğallıkları korunarak turizm yatırımları tesis edilmeli ve bu yönlü yatırım planlanması yapılmalıdır. Ayrıca daha önce döner sermaye gelirlerinin dönemin Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan tarafından merkezi yönetim bütçesi içerisine alınacağı ifade edilmiş olsa da bu benzeri düzenlemelerle döner sermaye gelirlerinin devamı sağlanmakta bu da döner sermaye gelinine sahip kurumlarda zaman zaman ortaya çıkan usulsüzlükler, yolsuzluklar, varlıkların kötüye kullanılması ve israfın önlenmesini zorlaştırmaktadır.

Madde 17: Madde ile 2634 sayılı kanuna geçici madde eklenerek, daha önce işyeri açma ve çalışma ruhsatı almış olmakla birlikte henüz Bakanlıktan turizm işletmesi belgesi almamış olan tesisler için geçici nitelikte düzenlemeler yapılmaktadır.

Belgelendirme sürecindeki denetimlerin yeterliliği ve kalitesi konusunda daha fazla ayrıntıya ihtiyaç duyulabilir. Ayrıca, sürecin adil ve şeffaf bir şekilde

yönetilmesi, tesis sahiplerinin eşit muamele görmesi önemli bir husustur. Belgelendirme sürecinin güvenilirliği, turizm sektöründeki kalite standardını sağlamak için kritik öneme sahiptir.

Bu tür düzenlemeler yapılırken, yerel işletmelerin ve turizm endüstrisinde faaliyet gösteren diğer paydaşların görüşleri alınmalı, şeffaflık ve adalet ilkelerine uygun bir şekilde yönetilmelidir. Belgelendirme sürecindeki denetim mekanizmalarının etkin bir şekilde çalışması ve standartların sürekli olarak gözetilmesi ayrıca gerekmektedir. Bu husus özellikle turistlerin güvenliği için önemlidir.

2634 Sayılı Kanun'da turizm amaçlı kiralama yetkisinin bölgesel ve tesis bazlı olmak üzere farklı kurumlara tanınmış olması turizm sektörünün tek elden bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesi ve konaklama tesislerinin standart birliğini sağlanması açısından sorun teşkil etmektedir.

Madde 18: 5393 sayılı Belediye Kanunu ile birlikte 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 2nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin uygulama kabiliyeti kalmamıştır. Madde ile uygulama kabiliyeti kalmayan bu bentte değişiklik yapılarak bu maddeyi ihdas eden Kanun kapsamında iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alma yükümlülüğü getirenler hariç olmak üzere turizm amaçlı kiralama izin belgesi verilen konutlarda işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmayacağı hüküm altına alınmaktadır.

Turizm amaçlı kiralama izin belgesi alan işletmelerin, ayrıca iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almak zorunda olmamaları, bürokratik süreçleri azaltabilir.

Bu düzenlemenin etkili bir denetim mekanizması olup olmadığı, turizm işletmelerinin güvenlik, hijyen ve hizmet kalitesi gibi standartlara uygunluğunu nasıl sağlayacağı önemli bir sorundur. Denetim ve standartlar konusundaki

eksiklikler, turistlerin memnuniyetini ve güvenliğini tehlikeye atabilir. Ayrıca, bu tür işletmelerin çevresel etkileri ve komşularla uyumu gibi konular da dikkate alınmalıdır.

Bu tür düzenlemeler; yerel yönetimler, turizm sektörünün bütün paydaşları ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşleri dikkate alınarak hazırlanmalıdır. Ayrıca, düzenlemeler yapılırken uzun vadeli etkilerinin neler olacağı da hassasiyetle değerlendirilmelidir.

1. Denetim Eksikliği: Turizm amaçlı kiralama izin belgesi verilen konutlarda iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alınmaması, denetim mekanizmalarının zayıflayabileceği endişesini doğurabilir. Bu durum, işletmelerin güvenlik, hijyen ve hizmet kalitesi standartlarına uyumunu sağlama konusunda sorunlar yaratabilir.

2. Çevresel Etkiler: Konut alanlarında turizm amaçlı işletmelerin artması, çevresel etkileri beraberinde getirebilir. Artan gürültü, trafik ve çöp sorunları gibi faktörler, mahalle sakinleri için rahatsızlık kaynağı olabilir.

3. Adil Rekabet: Belirli işletmelerin iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almadan faaliyet göstermesi, diğer işletmeler arasında adil olmayan bir rekabet ortamı yaratabilir. Ruhsat sahibi olan işletmeler, daha fazla düzenlemeye tabi tutulurken, belge almak zorunda olmayan işletmeler avantaj elde edebilir.

4. Tüketici Hakları: Tüketicilerin hakları ve güvenliği, belirli standartlara uymayan işletmeler nedeniyle tehlikeye girebilir. Bu durum, tüketicilerin kötü deneyimler yaşamasına ve seyahatleri sırasında mağduriyete uğramalarına yol açabilir.

Madde 20: Emeklilik hem çalışmaya bağlı bir hak hem de çalışma hakkının devamı niteliğindedir. Tam da bu sebeple emeklilerin sorunları çalışma hayatı ve sorunlarının önemli bir parçasıdır. Ömürlerinin en verimli zamanlarını çalışarak

geçirmiş olan yurttaşların emekliliklerini huzur ve refah içinde geçirmeleri sağlamak ülkeyi yönetenlerin en temel yükümlülüklerindendir. Ancak günümüzde emeklilerin büyük bir kısmı asgari ücretin dahi çok altında bir ücretle hatta büyük çoğunluğu açlık sınırının yaklaşık yarısına denk gelen bir maaşla yaşamaya mahkûm edilmişlerdir. Emekli maaşlarına yapılan sembolik zamlar yüksek enflasyon ve derinleşen ekonomik kriz karşısında anlamsız hâle gelmiştir. “Emeklileri enflasyona ezdirmeyeceğiz” diyen iktidar emekliyi semirdikçe semiren enflasyon canavarına yem etmiştir. Emekliler en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz bir noktada yaşam mücadelesi vermektedirler. Açlık sınırının 15.500 lira, yoksulluk sınırının 47.000 lira olduğu, resmi enflasyon dahi yüzde 61,50’ye dayandığı günümüzde emeklilere reva görülen bu ücret vicdansızlıktır.

Tüm bunlar ortadayken, emekli hem yıllardır hak kaybına uğruyor hem de sefalet ücretlerine mahkûm ediliyorken Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Erdoğan’ın kabine toplantısı sonrasında emeklilere sadece bir defaya mahsus olmak üzere 5.000 lira verileceği ‘müjdesini’ ilan etmiştir. Bu ağır yaşam koşullarında 5.000 liralık ikramiyeyi emeklilere müjde olarak sunmak emeklilerle alay etmekten başka bir anlam taşımamaktadır.

Üstelik çalışan emekliler de bu 5.000 liralık ikramiyenin dışında tutulmuşlardır. Şatafata, israfa, sermayeye ve yandaşa her zaman kaynak bulan iktidar, emeklilere tek sefer verdiği sadaka mahiyetindeki ikramiyenin 61 milyar lirayı geçen maliyetini her fırsatta dile getirmiş, bu sebeple çalışan emeklileri kapsam dışında tuttuğunu ima etmiştir. Bu düzenleme eşitlik ilkesine aykırıdır ve ayrımcıdır. Çünkü Türkiye şartlarında emekliler gönüllü bir tercihe bağlı olarak değil, geçinemedikleri için bir çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Bu sebeple, emeklilerin kusur işlemişçesine, keyiften çalışıyormuşçasına 5.000 lira ikramiyeden bile yoksun bırakılması kabul edilebilir değildir. Öte yandan mevzuatın koşullarına, kurallarına uymadan istihdam edilen, çalışan, çalıştırılan çok sayıda emekli olduğu da herkesin bildiği sırken, böyle bir durum yokmuş gibi

davranılması ayrıca bir garabet oluşturmaktadır. Bu yönüyle bakıldığında düzenleme hem sorunu çözmekten uzaktır hem de kayıtlı çalışanların cezalandırılması anlamına gelmektedir.

Taban aylıkları iyileştirilmeden ve aylık hesaplama sistemleri değiştirilmeden yüzdeli zamlarla, ikramiyelerle emeklilerin refahını artırmak mümkün değildir. Bu sebeple emeklilerin mağduriyetinin bir an önce giderilmesi için palyatif düzenlemeler yerine yapısal düzenlemeler yapılmalıdır. Yeşil Sol Parti olarak en azından, en düşük emekli aylığının sendikalar tarafından her ay açıklanan açlık ve yoksulluk rakamları baz alınarak yoksulluk sınırının yarısına denk gelecek şekilde yeniden düzenlenmesi gerektiğini savunuyoruz.

Madde 21, 22: Daha önce yapılan bu düzenlemelerde anayasaya aykırılık gerekçesiyle muhalefet tarafından itirazlar yapılmış ancak o dönemin iktidar milletvekilleri tarafından dikkate alınmamıştır. Gelineen noktada ise anayasaya aykırılık gerekçesiyle yeniden düzenlemeler yapılmaktadır. Bu da hem yasama sürecinin iktidar tarafından ciddiyetsiz bir şekilde ele alındığını hem de ekonomik ve toplumsal sorunların bu kadar büyük olduğu günümüz koşullarında gereksiz iş yüküne sebep olmaktadır. Bu sebeple kanun yapma süreçlerinde gerekli hassasiyetlerin gösterilmesi, etki analizlerinin ciddiyetle yapılması büyük önem taşımaktadır.

Madde 23, 24: Madde 23 ile Kapadokya alanında tarihî ve kültürel değerleri ile jeolojik/jeomorfolojik dokusunun ve doğal kaynak değerlerinin korunmasına ve yaşatılmasına yönelik alınan tedbirlere aykırı davranılması hâlinde uygulanacak cezalar, Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasanın 38. Maddesine aykırı görülmesi nedeni ile alınan iptal kararı gereğince yeniden düzenlenmektedir. 7174 sayılı Kanunun “Cezalar” başlıklı 8 inci maddesine eklemeler yapılarak; 50 bin TL’den 250 bin TL’ye kadar olan idari para cezaları 152 bin TL’den 608 bin

TL’ye çıkartılmaktadır. Kapadokya bölgesinin mevcut durumunu bozmayan aykırılıkların ise 500 TL’den 5 bin TL’ye kadar olan cezaları ise yapılan düzenleme ile 1600’den 16 bin TL’ye kadar kategorilere ayrıştırılarak düzenlenmektedir.

Madde 24 ile Anayasa Mahkemesince “İdarenin Kapadokya Alanındaki korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarının tespitini ve ihtiyaç duyulması halinde Kapadokya Alanında kamulaştırma işlemlerini yapmakta yetkili olduğuna dair hükümlerin...” mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içermesi ve Anayasa’nın 104. maddesinin 17. fıkrası uyarınca Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenemeyecek yasak alan içerisinde kalması gerekçesiyle iptal edilmesi nedeniyle ilgili madde yeniden düzenlenmektedir. Maddeye “İdare, Kapadokya Alanındaki korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarının tespitini yapar.” ve “İdare, Kapadokya Alanında ihtiyaç duyulması halinde kamulaştırma işlemlerini yapmakta yetkilidir.” eklenmektedir.

Madde 23 ve 24 ile Kapadokya Alanı Hakkında Kanunun 8. Maddesinin üçüncü fıkrası ve Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4, 5, 9 ve 10. Maddelerinin bazı fıkralarının iptaline ilişkin Anayasa Mahkemesinin 13/12/2022 tarihli kararları doğrultusunda düzenlemeler yapılmaktadır.

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) dünya mirasında yer alan ve yılda 3 milyondan fazla turistin ziyaret ettiği binlerce yıllık tarihi olan Kapadokya’nın doğal ve kültürel özellikleri elbette korunmalıdır. Söz konusu kanun ilgili komisyonda ve Genel Kurul’da görüşülürken ifade ettiğimiz üzere ülke genelinde farklı koruma statülerine sahip kültürel varlıklar/değerler için de uygulanabilir, mevcut mevzuattaki eksikliklerin giderileceği genel ve kapsayıcı bir kanun yapılması daha doğru olacaktır. Farklı koruma statüsüne sahip alanlar için ayrı kanun yapmak usulen ve esasen doğru değildir. İlgili kanunla ve

değişiklik yapılan maddelerle Kapadokya'nın tarihi, kültürel ve doğal dokusu korunmak, farklı kurumlara ait planlama yetkilerini tek bir kurumda toplamak, yetki karmaşasını ortadan kaldırmak amaçlansa da AKP iktidarının bu zamana kadarki pratiği bize idarenin tek bir kurumda/elde toplanacak olmasının sakıncaları olduğunu göstermektedir. 12 bin yıllık Hasankeyf kentini sular altında bırakan bu iktidarın, Kapadokya'nın doğal ve tarihi yapısını koruma ve geliştirmeyi yürütebilmesi namümkündür.

Arkeolojik ve doğal SİT alanı olan Kapadokya bölgesinin tek elden yönetilmesi kabul edilemez ve madde 24 ile kamulaştırma yetkisinin idareye verilmesi endişe vericidir. Madde 23 ile sıralanan Kapadokya alanında kültürel varlıklara yönelik kabul edilemez uygulamaların cezaları ise ne kadar artırılmaya çalışılsa da yetersiz/karşılığı verilemez kalacaktır.

Bahsi geçen komisyonun UNESCO'nun Dünya Miras Alanları için öngördüğü “ortak akıl” ilkesi gereği alanında uzman bilim insanları ile belediyeler, ilgili odalar ve sivil toplum kuruluşlarından oluşması gerekirken, yapılan düzenleme ile bu yönde bir değişiklik yapılmadığını görmekteyiz.

Madde 25: Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı hakkında Anayasa Mahkemesi'nin verdiği iptal kararı gerekçesi ile ajansa dair düzenlemeler içermektedir. Ajansın kamu kaynağı kullanılmasını gerektiren görev ve yetkilerin belirlenmediği, Danışma Kurulu'nun doğal üyeleri dışındaki üyelerine ilişkin herhangi bir hükmün öngörülmediği, Ajansın organlarının görev ve yetkileri ile çalışma usulü, toplantı ve karar yeter sayılarına ilişkin temel ilkelerin kanunla belirlenmeksizin Bakanlığa yetki tanındığı, Ajans yöneticisinin atanmasına ilişkin temel ilkeleri ve çerçeveyi belirleyen herhangi bir hüküm bulunmadığı, yasama yetkisinin devredilemezliği ilkesinin ihlal edildiği gerekçesi ile iptal edilme kararı alınmıştır. Bu nedenle madde ile 7183 sayılı Kanunun 3. maddesi değiştirilerek Anayasa Mahkemesi kararına uygun düzenlemeler yapılmaktadır.

Ajansın hizmet birimlerinde değişiklik yapmaya ilişkin karar alma sürecinde yönetim kuruluna yetki verilmiş, Ajansa atanacak genel müdürün niteliklerine yer verilerek atanmasına ilişkin esaslar düzenlenmiş, danışma kurulunun başkanı olarak bakan belirlenmiş, danışma kurulu üyelerinin belirlenmesi kanun koyucunun iradesiyle sınırlandırılmış, danışma kurulu başkanı ve danışma kurulunun görev ve yetkileri ile toplantı ve karar alma süreçleri detaylandırılmış; yönetim kurulu, icra kurulu ve danışma kurulu üyelerinin kanunda tanımlanan görev ve yetkileri düzenlenmiş, genel müdür yardımcılarının sayısı, görevleri tanımlanmıştır.

Madde 26: Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının hangi ilkelere bağlı olarak kaynak sağlayacağına ilişkin net ve açık hükümlerin olmaması nedeni ile Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararı gereğince düzenleme yapılmaktadır. Madde ile 7183 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrası değiştirilmekte ve “Yönetim Kurulu; eşitlik ve rekabet ilkeleri, işletmelerin taşıdığı turizm potansiyeli ile ülke imajı ve tanıtımına sağlayacağı katkıyı etkinlik ve verimlilik bakımından dikkate alıp, ortak projeler gerçekleştirerek destek sağlayabilir.” eklenmektedir.

Madde 27: Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı’nın kuruluş amaçlarının gerçekleştirilmesi ve faaliyetlerin finansmanında kullanılmak üzere turizm amaçlı kiralama yapılan konutlardan turizm payı almak üzere düzenleme yapılmaktadır.

Bileşik tesisler ve konaklama tesislerinin yanı sıra “turizm amaçlı kiralama izin belgesi düzenlenen yerler” de maddeye eklenerek binde yedi buçuk oranında turizm payı alınmak amaçlanmaktadır.

Aynı kanun teklifinin ilk 6 maddesi ile günü birlik kiralama yapan konutlara turizm ruhsatı getirilmekte ve 27. Madde ile bu bahsi geçen konutlardan turizm payı alınmak istenmektedir. İktidar içinde bulunduğu ekonomik darboğazdan çıkış için, dar gelirlinin barınma sorununa çare olarak gördüğü odasını kiraya verme formülüne dahi gözünü dikmiştir. Fahiş oranlarda artan kiralalar ile baş edemeyen, barınma sorununu ancak evinin odasını kiraya vererek çözebilen yurttaşların omzuna bu madde ile bir yük daha bindirilmek istenmektedir. Esasen yapılması gereken asıl şey yurttaşların barınma sorununa çözüm getirecek düzenlemeler yapmaktır.

Madde 28: Ajans için kamu kaynaklarının kamu yararına uygun kullanmasını güvence altına alan bir yöntem olmaması nedeniyle Anayasa Mahkemesi’nce iptal edilen fıkrada değişiklik yapılmaktadır. Anayasa’ya aykırı olarak Sayıştay denetiminden muaf tutulmak istenen Ajansın, söz konusu değişiklikle Sayıştay denetimine tabi kılınması gerektiğine dair itirazlara uygun şekilde düzenlenmektedir.

7183 sayılı Kanunun 7. maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapılarak, Sayıştay’ın Ajans üzerindeki denetim yetkisinin kapsamı yeniden düzenlenmektedir. Fıkra, Sayıştay’ın “bağımsız denetim raporunu, Ajansın mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğu bakımından ve Ajansın kontrol sistemleri, yöntem ve süreçleri ile birlikte inceleyeceği” ifadeleri eklenerek hazırlanacak raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunacağı yer almaktadır.

Buradaki temel sorun, bu düzenleme ilk yapıldığında ajansın TBMM adına denetim yapan Sayıştay denetiminin dışında tutulmasıdır. AKP kamu kaynaklarını denetim dışında tutmayı alışkanlık haline getirmiştir. Bunun en önemli örneği Türkiye’nin en büyük kurumlarını bünyesinde barındıran Türkiye Varlık Fonu’dur. Gelir ve giderlerini halktan toplanan vergilerle finanse eden

kurumların denetim dışına çıkarılması hem demokrasi hem şeffaflık hem de hesap verilebilirlik ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Anayasa Mahkemesi'nin uygunsuz bulması sonrası bu değişikliğe gerek görmek iktidarın demokrasi kültürünü yeterince özümsemediğini yasal bir mecburiyetten yaptığını bize göstermektedir.

Madde 29: Ajansın mal ve hizmet alımlarında hangi usul ve esasların uygulanacağını belirli olmaması ve personel alımında ilgili mevzuatın ajans tarafından uygulanmaması hükmünün hukuki belirlilik ilkesine aykırılığı nedeniyle Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen düzenlemede gerekli değişiklik yapılmaktadır.

7183 sayılı Kanunun 8. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları değiştirilerek, Ajansın mal ve hizmet alımlarına ilişkin olarak 4734 sayılı Kanundan muaf kılınacağı ve söz konusu mal ve hizmet alımlarını hangi temel ilkeler doğrultusunda yapılacağı hususları ve Ajans personelinin istihdamına ilişkin usul ve esaslara dair hukuki belirliliği sağlayacak düzenleme yapılmaktadır. Anayasaya aykırı olarak Kamu İhale Kanunu'ndan muaf tutulmak istenen Ajansın, söz konusu değişiklikle idare işlemlerinin şeffaf, denetime açık ve hesap verilebilirlik ilkelerine aykırı olmasına dair yapılan itirazlara uygun şekilde düzenlenmektedir.

AKP iktidarı halkın kaynaklarını kanun tanımaz ve şeffaflıktan uzak bir şekilde heba etmektedir. Geçmişte yapılan bu düzenleme bunun en iyi örneklerinden birisidir. Mal ve hizmet alımlarının Kamu İhale Kanunu'ndan muaf tutulması hem kamu kaynaklarını keyfi kullanıma açık hale getirmekte hem de denetimden uzak tutarak bu konudaki şaibelerin artmasına sebep olmaktadır. Vergiyle finanse edilen bütün ihaleler şeffaf, denetime açık ve hesap verilebilir olmak durumundadır.

Madde 30: Madde, 7183 sayılı Kanuna geçici madde olarak eklenmektedir. Kanunun 3. maddesinde Ajansın Yönetim Kurulunda görev alması amacıyla seyahat acentası işletme belgesi sahiplerinin temsilcisinin seçimine ilişkin usulde değişiklik yapıldığından, uygulamada hukuki boşluk oluşması önlenmek istenmektedir ve halihazırda seçilmiş üyenin görevinin yeni üye seçilinceye kadar devam edeceğine açıklık getirilmektedir.

Madde 25, 26, 28, 29, 30 ile 11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun’un bazı hükümlerinin iptali ve yürürlüklerinin durdurulması istemiyle açılan davada Anayasa Mahkemesinin 4/5/2023 tarihli kararı ile Kanunun bazı hükümlerinin Anayasaya aykırı olması gerekçesi ile iptaline verilen kararlar nedeni ile düzenlemeler yapılmaktadır. Söz konusu kanun teklifi komisyon aşamasındayken ifade ettiğimiz üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı halihazırda çalışmalarını yürütürken özerk bir ajansın kurulması, Bakanlığın işlevini tartışmaya açmaktadır. Bürokrasi eleştirisini sürekli yapan siyasi iktidarın mevcut bürokratik hacmi iki katına çıkardığı görülmektedir. Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Kanun Teklifine dair kaleme aldığımız muhalefet şerhi metnimizde denetimden ve yasadan bağımsız bir turizm ajansı kurulmak istediğinin altı çizilmiştik. Sıraladığımız hukuksuzlukların Anayasa Mahkemesince iptal kararı ile önü kesilmiştir. Toplamda 9 madde ve yürürlük ile yürütme maddesinden oluşan Kanun Teklifinin 3., 4., 6., 7. ve 8. maddesi Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir.

Kamu yararına kurulmuş gibi görülen bu ajans, devleti şirket gibi yönetme zihniyetinin bir yansımasıdır. Söz konusu ajans ile şirket-devlet anlayışının bir kez daha yasal hale getirilmek istendiğini görüyoruz. Ajansın yönetim kurullarında özel sektör temsilcilerinin bulunması bunun göstergesidir. 18 kişiden oluşan yönetim kurulunun sadece 3’ü kamu çalışanı iken 15’i özel sektör

temsilcisidir. Bu kapsamda halkın-hakkın-hukukun- askıya alınmak istendiği bir kez daha apaçık ortaya çıkmaktadır.

Ekonomik krizden çıkış yolu olarak AKP iktidarı, üretim ekonomisini görmek yerine turizm firmalarının ve kiralama yapan tüm konutların gelirlerine “turizm payı” adı altında göz koymaktadır. 2019 yılında kanun teklifi görüşülürken ifade ettiğimiz gibi Türkiye’deki ekonomik krizin yapısal boyutları oldukça derindir. Bu yapısal boyutları görmezden gelerek turizmde geliri artırıp arttırmayacağı dahi belirsiz olan ajans kuruluşlarını gündeme getirmek abesle iştirgaldir. Ayrıca Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı’nın gerekçelerinde sıralanan tüm görevler, Kültür ve Turizm Bakanlığı’na bağlı Tanıtma Genel Müdürlüğü’nün de görevleri iken yeni bir kuruluşa ihtiyaç duyulması da dikkat çekicidir.

Sezai Temelli

Muş

Mehmet Rüştü Tiryaki

Batman

MUHALEFET ŞERHİ

10/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve aynı gün Komisyon vekillerine ulaştırılan 2/1669 Esas Numaralı “Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklif komisyona 28 madde, 1 geçici madde, yürürlük ve yürütme maddeleri olmak üzere 31 madde şeklinde havale edilmiştir. Komisyon görüşmeleri sonucunda teklife 2 madde eklenmiş ve teklif komisyon aşamasını 30 madde, 1 geçici madde, yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte 33 madde olarak tamamlamıştır. Teklif;

- 14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu
- 19/6/1979 tarihli ve 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu
- 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu
- 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun
- 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu
- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- 23/5/2019 tarihli ve 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanunu
- 11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun

olmak üzere 8 farklı kanunda düzenleme öngörmektedir. Oldukça kısa bir süre içinde birbirinden farklı sekiz kanunda düzenleme yapmayı öngören bir torba kanun teklifinin yol açacağı sorunlar göz ardı edilmektedir. Bu durum, İktidar Partisinin kanun yapma konusunda niteliğe önem verilmediğini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Usul Üzerine Değerlendirme

İktidar Partisi, Gazi Meclisimizin yasama sorumluluğunu adeta hiçe sayma noktasına gelmiştir. Üzerinde yoğun bir çalışma gerektiren oldukça spesifik bir konunun, tali komisyonda görüşülmeden bir torba haline getirilip, tabiri caizse apar topar Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilmesi kanun yapım sürecine olan ciddiyetsizliği açıkça ortaya koymaktadır. Konunun

münhasır yapısı esas komisyon seçiminin de doğru yapılmadığına işaret etmektedir. Bayındırlık, İmar, Ulaştırma Ve Turizm Komisyonunda hassasiyetle çalışılması gereken bu teklifin, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüyor olması, etkin ve kaliteli bir yasama süreciyle bağdaşmamaktadır. Bu usul, bütüncül bir yaklaşımla kanun yapmayı engelleyen bir uygulamadır. Öte yandan bu uygulamanın devamı parlamentomuzun diğer ihtisas komisyonlarının etkinliğini azaltarak nitelikli ve kaliteli kanunlar yapılmasını da engelleyecektir. Ne yazık ki benimsenen bu özensiz teklif hazırlama ve komisyonlarda görüşme yöntemiyle, bünyesinde pek çok tutarsızlık barındıran, sürekli değişikliklere uğrayan, güncelliğini yitiren ve ana odak noktasını kaybeden bir mevzuat sistemi oluşturulmaktadır.

Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ilk 6 maddesi ve hemen sonrasına eklenen Geçici 1 inci maddesi müstakil bir kanun olup doğrudan teklifin adında yer alan “Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına” ibaresi ile ilintilidir ve oldukça spesifik bir konudur. Ancak teklifin diğer maddeleri sekiz farklı kanunda düzenleme içermektedir ve konudan bağımsız birçok madde bu münhasır konunun sonuna eklenerek teklif “torba” haline getirilmiştir. Öyle ki, üzerinde özenle çalışılması gereken bir konu olan; emeklilerimize bir defaya mahsus verilmesi planlanan “Cumhuriyet Bayramı İkramesine” ilişkin bir madde de işbu kanun teklifine eklenerek Gazi Meclisimizin kanun yapma sistematiği basite indirgenmiştir. AKP iktidarının tabiri caizse metazori usulü oluşturduğu bu sistem ile milletimizin kaliteli ve nitelikli kanun yapmaları için yetki verdiği 600 milletvekillerimizin yasama sorumluluğu hiçe sayılmaktadır.

Öte yandan yasama süreci, şeffaflık, katılımcılık ve hesap verilebilirlik gibi temel ilkeleri içermeliyken Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, bu temel ilkeleri de ihlal etmektedir. Teklifin hazırlık aşamasında ilgili paydaşların, sivil toplum kuruluşlarının ve halkın yeterli katılımı sağlanmamış, böylece demokratik bir karar alma süreci gerçekleştirilmemiştir. Torba kanun teklifi, içerdiği birçok farklı düzenleme nedeniyle ayrıntılı bir şekilde değerlendirme yapılmasını gerektirmektedir. Ancak teklifin sunulduğu süreçte yeterli zaman ve kaynak ayrılmamış, dolayısıyla teklifin tüm yönleriyle kapsamlı bir değerlendirmeye tabi tutulması mümkün olmamıştır. Bu da etkili bir yasama sürecinin gerçekleştirilememesine ve kanunların potansiyel hatalarının gözden kaçmasına yol açmaktadır.

Kuşkusuz, Meclise sunulan kanun teklifleri, konusu ve kapsamına bağlı olarak esas ve tali komisyonlara havale edilmelidir. TBMM İçtüzüğü'nün 23 üncü maddesi, tali komisyonların ilgili konular üzerine görüş bildiren komisyonlar olduğunu açıkça belirtmektedir. Ancak

iktidarın alelacele bir yolla hızla kanunlaştırma uygulaması ısrarı nedeniyle tali komisyonlarda görüşme süreci ortadan kalkmaktadır. Bu durum, uzman milletvekillerinin görüşlerini ve katkılarını sunamamasına, mevzuatın ayrıntılı bir şekilde incelenememesine ve etkili bir müzakere ortamının oluşturulamamasına neden olmaktadır.

Bu Teklif sadece Plan ve Bütçe Komisyonuna alınarak tali komisyonlara ait madde tekliflerini incelemek ve analiz etmek için uzman milletvekillerine fırsat tanımamaktadır. Benimsenen bu sistemde özel uzmanlık alanlarına giren düzenlemeleri içeren kanun tekliflerinin ilgili komisyonlarda incelenmemesi, tekliflerin etkin ve verimli bir müzakere ortamında ele alınmasını engellemektedir. Nitekim yukarıda da bahsettiğimiz üzere bu teklifte oldukça spesifik bir konu yer aldığından Plan ve Bütçe Komisyonu yerine Bayındırlık, İmar, Ulaştırma Ve Turizm Komisyonunun tali komisyondan da ziyade esas komisyon olarak belirlenmesi gerekmektedir.

Etki analizi, kanun tekliflerinin olası etkilerini değerlendirerek karar verme sürecine bilimsel bir temel sağlamalıdır. Ancak bu teklifte yapılan etki analizi de özensizlikle yapıldığından, teklifin ne tür sonuçlara yol açabileceği konusunda şeffaf ve objektif bir değerlendirmenin yapılamamasına yol açmaktadır. Kanun tekliflerinin etkilerinin değerlendirilmesi için kapsayıcı ve sistemli bir etki analizi yönteminin olmaması, kanun yapım sürecinin kalitesini düşürmekte ve tekliflerin beklenen amaçlarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Gelişmiş ülkelerdeki parlamentolar, ekonomik etkinliğin ve toplumsal refahın gelişimine katkıda bulunacak bir aşama olarak gördükleri etki analizlerine önem veren bir yasama sürecini benimsemektedir. Dolayısıyla, bir kanun teklifinin komisyon görüşmelerine alındığı andan itibaren usule uygun etki analizi yapılmaması, o teklifin ileriki aşamalarda sorunlu ve etkisiz hale gelmesine neden olacaktır.

Teklifle birlikte sunulan etki analizi belgesine bakıldığında, günlük ortalama kira ücretinin Türkiye genelinde 3.586 lira olduğu belirtilmiştir. Ancak daha ayrıntılı bir inceleme yapıldığında, bu ücretin yalnızca 3 ilde (Trabzon, Rize ve Muğla) daha yüksek olduğu görülmüştür. Muğla'daki yüksek ücret, Bodrum ilçesinin turizm hareketliliği etkisiyle ilişkilendirilmekte, Trabzon ve Rize'deki yüksek ücretler ise yayla turizminin etkisiyle ilişkilendirilmektedir.

Etki analizinde tüm evler kayıt altına alınarak 51 milyar lira gelirin vergilendirileceği ifade edilmektedir. Bu durumda iki temel sorun bulunmaktadır. İlk olarak, bu gelirin büyük bir kısmının kayıt dışına çıkacağı açıktır; bu ekonomik bir gerçektir. İkincisi, etki analizinde istatistiksel bir özensizlik mevcuttur. Analizde yalnızca 81 ilin içindeki üç ilin yüksek kira ücretleri göz önüne alınmış gibi görünmektedir. Bu, analiz eksik ve yanıltıcı kılmaktadır.

Özetle torba kanun teklifi yöntemi, hızlı ve özensiz bir şekilde kanunlaştırma pratiğini sürdürmektedir. Bu durum, kanunların doğru ve detaylı bir şekilde incelenmesini, halkın temsilcilerinin görüş ve önerilerini sunmasını engellemektedir. Yasama sürecinin gerektirdiği özen, titizlik ve katılımcılık prensipleri göz ardı edilmekte ve sonuçta ortaya çıkan kanunların kalitesi ve etkinliği olumsuz etkilenmektedir.

Yukarıdaki sebeplerle, bu torba kanun teklifini usulen sorunlu buluyor, katılımcı, istişareye açık, toplumun sorunlarını hedefleyen, geçici değil kalıcı düzenlemeler içeren demokratik bir yasama sürecine uygun olmadığı için kabul etmiyoruz. Parlamentomuzun yasama kalitesini ve sorumluluğunu gözeten bir anlayışın benimsenmesini ve bu tarz torba yasa tekliflerinden bir an önce vazgeçilmesini talep ediyoruz.

Geneli Üzerine Değerlendirmeler

Kanun teklifi, 30.000'den fazla evi kiralayan veya kısa dönem kiraya veren kişilere etki etmektedir. Sadece bu haliyle dahi düşünüldüğünde bu sektörün oldukça önemli bir sektör olduğu ortadadır. Burada önemli olan ise görüşülen Teklif ile sektörün gelişmesi ve denetlenmesi amaçlanması gerekirken maalesef sektörün birçok açıdan önünü tıkayan, küçük işletmeler ile aile işletmelerini sektör dışına iten, kayıt dışılığı arttıran bir teklifin sunulduğunu görmekteyiz. Öyle ki sektör turizm açısından toplam konaklama sayısının %20'ye yakınına sahip olmakla birlikte bu payın önemli bir bölümü bu Tekliften olumsuz etkilenecek küçük ve aile işletmeleri tarafından üstlenilmektedir. Teklifin ilk üç bölümü sözü geçen sektörü düzenlediğini, iyileştirdiğini ve geliştirdiğini dile getirse de esasen sektördeki sadece büyük işletmeleri korur gözükmektedir.

Teklif, gerektiği şekilde belgelerin alınmasını öngörmekte, ancak aynı zamanda apartmanlarda kısa dönem kiralama yapmak isteyenlerden tüm daire sahiplerinin onayını talep etmektedir. Bu, örneğin 40 daireli 10 veya 20 katlı bir apartman düşünüldüğünde, kiralamak isteyen kişinin 39 diğer daire sahibinden onay alması gerektiği anlamına gelmektedir. Bu durum da sektörü yok etme noktasına getirmektedir. Oybirliği şartı, 30.000 girişimcinin %80'ini veya

%85'ini sektör dışına itecektir. Bunun aynı zamanda adil bir uygulama olmayacağı da açıktır. Çünkü bir sitedeki müstakil bir villayı kiralamak için herhangi birisinin onayına ihtiyaç duymazken, apartmanda bir daire kiralamak için oybirliği gerekliliği, küçük işletmeler ile büyük işletmeler arasında adaletsiz bir ayırım yaratacaktır. Başka bir deyişle, AK Parti Hükümeti yine mali gücü yüksek işletmeler lehine bir düzenleme getirmiştir. Teklifin görüşmeleri esnasında AK Parti Grubuna mensup üyeler tarafından yapılan bir değişiklikle rezidanslardaki dairelerin sahiplerinin söz konusu izin belgesini almaları için gerekli oy birliği şartı kaldırılmıştır. Bu da belirttiğimiz adaletsiz yaklaşımın AK Parti tarafından bilinçli şekilde uygulandığının kanıtı olmuştur.

Öte yandan Teklif hem hukuki hem de ekonomik açıdan sorunlu bir nitelik taşımaktadır. Sorunlar özellikle yeni gelişen turizm sektörünün yeterince dikkate alınmamış olmasından kaynaklanmaktadır. Bu kanun teklifi, kiracılar ile ev sahipleri arasında doğabilecek ihtilafların düzenlenmesini amaçlamaktadır. Ancak bu teklif, mevcut Borçlar Kanunu ile uyumsuzdur. Bu nedenle, Teklifin kabul edilmesi durumunda, bir kişi bir evi kısa süreliğine kiraladığında, hukuki açıdan kiracı ve ev sahibi arasında bir ihtilaf yaşanmış gibi ele alınacaktır. Özellikle "bir anlaşmazlık çıkması durumunda tüketici mahkemeleri sorumlu olacak" ifadesi, kira sözleşmeleri ve borçlar hukuku bağlamında belirsizlik yaratma tehlikesi barındırmaktadır. Bu durum, yargıda artan dava sayısına neden olacak ve bu davalara da hukuki bir çözüm bulunmasını gerektirecektir.

Bu tür sorunları çözmek için öncelikle tanımlamaların netleştirilmesi gerekmektedir. Teklifte kira sözleşmeleri ve kiralama terimleri karmaşık bir hale gelmiştir. Kira sözleşmeleri ve kiralama terimleri yerine daha uygun bir terim kullanılabilir. Örneğin "turizm amaçlı konut kullanımı" gibi bir tanım getirilebilir. Bu, hukuki açıdan bazı sorunların çözülmesine yardımcı olabilir.

Ayrıca, intifa hakkı meselesi üzerinde durulmalıdır. Dünya genelinde, bir kişi birkaç aylığına başka bir yere giderse ve ev sahibi izin verirse, kiracılar evlerini bu süre zarfında başkalarına kiralayabilmektedir ancak bu Teklifte böyle bir esneklik bulunmamaktadır. Sonuç olarak, bu sektörün düzenlenmesi amaçlanıyorsa, daha iyi bir kanun teklifi sunulması gerekmektedir. Öyle ki, yalnızca turizm sektörüne değil, aynı zamanda doğal ve ev turizmi gibi kritik sektörler de dokunan geniş kapsamlı bir mevzuatı içermesi gerekmektedir. Bu mevzuatların da küresel eğilimlere uygun ve özellikle küçük işletmeleri ve aile işletmelerini destekleyici bir yaklaşımla geliştirilmesi önem taşımaktadır. Dünya genelinde "paylaşım

ekonomisi" gibi bir kavram giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Paylaşım ekonomisi, hem ev sahipleri hem de kiracılar için kazançlı bir ekonomik model sunmaktadır. Ancak Türkiye, son on yılda bu paylaşım ekonomisi ve platform modelleri konusunda geri kalmıştır.

“Paylaşım Ekonomisi” kavramını bu noktada daha detaylı şekilde incelemek gerekmektedir. Ülkemizin mevcut potansiyelinin açığa çıkarılması açısından bu modeli hayata geçirilecek düzenlemelere acil ihtiyaç duyulmaktadır.

Paylaşım Ekonomisi: Günümüz dünyasında hem ülke ekonomileri hem de dolayısıyla dünya ekonomileri ciddi ekonomik sınamalardan geçmekte ve ivedilikli bir değişim görülmektedir. Bu değişimin ana sebebi de teknolojiadaki hızlı gelişme olarak karşımıza çıkmaktadır. Öyle ki bu gelişmenin hem hâlihazırdaki iş kollarını hem de meslekleri bile değiştireceği öngörülmekte ve bununla ilgili çeşitli planlamalar, raporlamalar yapılmaktadır. Ekonomik konjonktürün hızla dönüştüğü durumlarda Türkiye gibi ekonomik altyapısı derinleşmemiş ülkeler olumsuz yönde etkilenmektedir.

Hâlihazırda da hepimizin bildiği gibi, ciddi bir ekonomik buhran içinde bulunan ülkemizde ekonomik olarak hızlı bir şekilde nasıl rahat nefes alınabilir, nasıl nefes alacak ortam ya da uygulamalar yapabilir diye düşünüldüğünde İYİ Parti olarak bunun en kolay yolunun paylaşım ekonomisi üzerinde çalışmak, ona önem vermek, onu desteklemek ve büyütmek olduğunu görmekte ve bunun üzerinde çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Paylaşım ekonomisi; teknolojiyi kullanarak varlıkların, hizmetlerin ve bilginin bireyler arası paylaşımını sağlamak ve bu yolla ekonomik etkinlik, hareketlilik ve büyüme elde etmek olarak tanımlanabilir. Bu yolla ülke içinde bulunan kaynaklar en etkin ve aktif biçimde değerlendirilmiş olacak, atıl kapasitenin önüne geçilecektir. Daha açık bir ifadeyle boşta bekleyen her türlü kaynak değerlendirilmiş olacaktır. Bununla birlikte paylaşım ekonomisinin içselleştirildiği bir piyasa modeli, çağımızın en önemli maliyetlerinden biri olan işlem maliyetlerinin de azalmasında önemli rol oynayacaktır. Bilginin ve somut varlıkların paylaşımı ve bunların paylaşılmasını sağlayacak internet araçları piyasalardaki eksik bilginin ve işlem maliyetlerinin azalmasına katkı sunacaktır.

Paylaşım ekonomisi aynı zamanda Türk toplumunda, Türk kültüründe yer edinmiş imece usulünün, ekonomik modele çevrilmiş halidir. Bu, imece usulünü, ekonomik etkinliği önceleyen bir ekonomik modele çevrilmesi olarak düşünülebilir. İYİ Parti olarak "Bu sistemi devlet kontrolünde bir ekonomik model hâline getirmek nasıl olur?" sorusuna cevap olarak

“Uyuyan Kapasiteyi Paylaşım Ekonomisi” doktrini adı altında bir çalışmayı tamamlamış bulunuyoruz. Kısaca: Ekonomik büyüme, geniş tabanlı toplumsal katılımcılık ve kalkınmacılığı teşvik ederek temel prensibi kullanılmayan veya uyuyan varlıkların kullanımını arttırmak için paylaşmak, böylece katma değer yaratıp etkinliği ve ekonomik büyümeyi sağlamak olan devlet kontrolünde -bu, altını çizilecek bir konu, devletin muhakkak dâhil olması gerektiği- bir ekonomik yaklaşımdır.

Bu ana bilgi ışığında paylaşım ekonomisinin ekonomik canlılığa ve büyümeye ne kadar önemli ve hızlı etki ettiğini şu örneklerle göstermek mümkündür. Herkes tarafından bilinen BMW markası 1916 yılında kurulmuş ve şu andaki piyasa değeri 64 milyar dolara tekabül etmektedir. Bunun yanı sıra 2009 yılında kurulan Uber adlı firmanın ise piyasa değeri 100 milyar dolara yaklaşmıştır. Türkiye içinde örnek vermek gerekirse hepimizin gurur duyduğu BAYKAR adlı şirketimiz 1984 yılında kurulmuş ve mevcut piyasa değeri 10-15 milyar dolar arasındadır. 2015 yılında kurulan GETİR adlı şirketimizin piyasa değeri ise 12 milyar dolar civarındadır. Bu örneklerden anlaşılacağı üzere teknoloji ile iç içe büyüyen ve paylaşım ekonomisi modeline uygun bu firmalar çok hızlı şekilde büyüyerek ekonominin her alanına hızlı ve güçlü şekilde pozitif şekilde etki edebilmektedir.

Kısa süreli turizm amaçlı konut sağlamayı da bu başlık altında değerlendirmek doğru olacaktır. Çünkü burada yapılacak düzenlemeler paylaşım ekonomisinin diğer alanlarını da etkileyebilecektir. Yirmi birinci yüzyılda turizm ve konaklama sektöründe iş performansının yaratılmasında paylaşım ekonomisinin, dijital platformların ve internet bağlantılı teknolojilerin önemi ve etkisi yadsınamaz durumdadır.

Geleceğin piyasa aktörleri olan genç nesiller dijital teknolojileri hızla benimsemektedir. Bu, her piyasa düzenleyicisinin, yöneticinin ve şirketin yeni teknolojilerden ve ekonomik kavramlardan ne beklediğini veya istendiğini yeniden düşünmesini, akıllı teknolojileri iş konseptlerine dahil etmesini gerektirmektedir. Paylaşım ekonomisinde ortaya çıkan dijital medya platformları, turizm pazarlama stratejilerinde genişleyen web ve sosyal medya teknolojileri ile turizm tedarik zincirindeki değişiklikler üzerinde önemli bir etkiye sahiptir.

Aynı zamanda, çevrimiçi işletmelerin getirdiği risklerin de farkında olmak gerekmektedir. Bunun için e-ticarete yüksek güvenlik sağlamalı, online ekosistemdeki konaklama ve ulaşım hizmetleri izlenmeli ve olumsuz raporlara hızlı tepki verilmelidir. Önümüzdeki süreçte kanun koyucular; konaklama ve turizm sektöründe paylaşım ekonomisini bir zorunluluk olarak kabul etmek zorunda kalacaktır.

Başka bir önemli konu ise denetim meselesidir. Güvenlik ve denetim açısından her iki tarafın da denetlenmesi gerekmektedir. Ancak, beşinci maddenin (ç) fıkrasında "yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından denetlenecek" denilmiştir. Bu noktada, kimin bu denetimleri yapacağı ve nasıl yapacağı konusu belirsizdir. Ayrıca, "genel ahlaka aykırı durumlar" ifadesi kullanılmıştır ve bu ifade tam olarak neyi ifade etmektedir? Genel ahlaka aykırı bir durumu tanımlamak ve denetlemek için kim sorumlu olacaktır? Bu belirsizlik, çözülmesi gereken bir sorundur. Bunun yerine, "suç teşkil eden durumlar" gibi daha açık ve tanımlanabilir bir ifade kullanmak daha iyi bir yaklaşım olabilir. Ayrıca teklifte, "genel ahlaka aykırı durumlar" tespit edilmesi durumunda ev sahibine ceza uygulanacağı ifade edilmektedir. Bu durumda, ev sahibinin suçu nedir? Örneğin, bir kişi bir evini bir haftalığına kiraladığında, evde meydana gelen bir genel ahlaka aykırı durumu ev sahibi nasıl tespit edebilir? Ev sahibinin bu tür bir durumu denetlemesi veya önlemesi nasıl beklenebilir? Bu nedenle, bu tür düzenlemelerin uygulanabilirliği ve mantığı sorgulanmalıdır. Diğer türlü sektör küçülecek ve kayıt dışılığa itilecektir.

7. Madde ele alındığında bu madde, 6 Aralık 2019 tarihli 7194 sayılı Kanun ile Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nın kurulduğunu ve yönetim kurulu belirleme yönteminin kabul edildiğini belirtmektedir. Ancak, sonraki bir gelişme olarak, 3 Kasım 2022 tarihli 7420 sayılı kanunla bu ajansın yönetim kurulu belirleme yöntemi değiştirilmiştir. Yani ajansın yönetim kurulu belirleme yöntemi, eski kanunda belirlenen yöntemin dışında farklı bir şekilde değiştirilmiştir. 2022 yılında kabul edilen 7420 sayılı Kanun'un, 2019'da kabul edilen ajansın yönetim kurulu belirleme yöntemine aykırı olduğu anlaşılmaktadır. AK Parti, maalesef kanun yapım sürecini ciddiye almamaktadır. Her teklifin görüşmelerinde bu hususlara dikkat çekiyor olsak da Hükümet, geliş güzel teklifler sunmaya ve muhalefetin yapıcı eleştirilerini dikkate almadan hareket etmeye devam etmektedir. Sonuç olarak Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Yönetim Kurulu üyeliği seçimi ilgili değişiklikler sebebiyle yapılamaz hale getirilmiştir. Şimdi ise yanlıştan dönülmek için yeni düzenleme getirilmektedir.

İYİ Parti Grubu olarak Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nın desteklemekte ve yeteri kadar istihdam sağlanmasını olumlu bulmaktayız. Ancak, 29'uncu madde ile personel alımı için getirilen düzenleme, yani "Yazılı ve/veya sözlü sınavda başarılı olmak şarttır" ifadesi dikkat çekmektedir. Bu, toplumun hassasiyetlerinden biri olan mülakat süreçleriyle çelişmektedir. AK Parti ile Sayın Cumhurbaşkanı tarafından seçim beyannamesinde mülakatların kaldırılacağı taahhüt edilmiştir. Bu madde, mülakatlarla yapılan işe alımları teşvik

etme potansiyeline sahiptir. Bu nedenle, bu maddenin, “işe alımlar için sadece yazılı sınavda başarılı olma şartı aranacak” şeklinde değiştirilmesi gerekmektedir. Diğer türlü, mülakat uygulamalarına açık kapı bırakılmaktadır.

Teklifteki ile villalara sahip kişilerden muvafakatname alınmaması gibi durumlar, toplumun farklı kesimlerini farklı şekillerde etkileyecektir. Özellikle, ekonomik zorluklar içinde yaşayan ve evlerini paylaşmak zorunda olan kişilerin yaşadığı zorluklar göz önüne alındığında, bu tür düzenlemelerin uygulanabilirliği soru işaretleri yaratmaktadır. Bu noktada kayıt dışı ekonominin kesinlikle göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Kanun teklifi bu haliyle sektörün çıkarlarını korumanın ötesinde, toplumun genel çıkarlarına hizmet etmemekte ve kayıt dışı ekonomiyi artırma potansiyeli taşımaktadır.

Birçok insanın erken yaşta emekli olmasının sonucunda emeklilerimizin sayısı 16 milyona çıkmış ve demografik fırsat penceresinin büyük ölçüde kaçırılmıştır. Türkiye'nin sosyal güvenlik sistemi temelde 1990'lı yıllardan bu yana büyük sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. İnsanların erken yaşta emekli edilmesi ve bu insanların uzun bir süre emekli maaşı almaya devam etmesi sosyal güvenlik sistemini zamanla çökertebilecek güce sahiptir. Bu nedenle, mevcut sorunları çözebilmek için daha etkili ve yapısal çözümlere ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca, emeklilerin sorunları ve sosyal güvenlik sisteminin problemleri detaylı bir şekilde ele alınmalıdır. Bu sistem gerçekten iyileştirilmek isteniyorsa iktidarın sadece sorunları konuşmakla kalmayıp çözümler sunması gerekmektedir.

Teklif'e Komisyon görüşmeleri esnasında madde eklenerek Cumhurbaşkanı tarafından duyurulan ve emekliler için 5.000 TL ikramiyeyi içeren düzenleme getirilmiştir. Emeklilerimiz mevcut aylıklarıyla çok ciddi geçim sıkıntısı içerisinde olup seyyanen her ay ödenecek bir iyileştirmeyi beklerken tek seferlik planlanan bu düzenleme adeta hayal kırıklığı yaratmıştır. Ayrıca geçim sıkıntısı yaşadığı için çalışmak zorunda olan emekli vatandaşların bu ikramiyenin dışında tutmak adil değildir. Kur koruma mevduat sistemi maliyetinin yalnızca onda biri kadar bir maliyetle herkesi kapsamak mümkünken bu tercih edilmemiştir. Kayıt dışı çalışan emekli vatandaşlar bu ikramiyeden yararlanabilirken kayıt altında olanların yararlanamayacak olması Hükümet tarafından açıkça kayıt dışının ödüllendirilmesi, kayıtlı olmanın ise cezalandırılması anlamına gelmektedir. Öte yandan geliri yüksek ve kira geliri elde eden emekli vatandaşların bu ikramiyeden yararlanabilirken çalışmak zorunda olan emeklilerin yararlanamaması hem Anayasal hem de vicdani açıdan adaletsiz bir tablo ortaya çıkarmaktadır.

Emekliler ve diğer tüm vatandaşlarımızın refah seviyesinin yeniden artırılması için enflasyonun düşürülmesi gerekmektedir. Ücretlerin baskılanması, enflasyonla mücadele etmek için etkili bir yol değildir. Ücretleri baskılamak yoluyla alım gücünü düşürmek, talebi daraltarak enflasyonu azaltmaya yardımcı olsa da insanlarımızı daha da fakirleştirmektedir. Enflasyonun düşürülmesi için verimliliği artırmak gibi daha etkili yöntemler bulunmaktadır. Ayrıca, bugün enflasyonun üzerinde kâr elde eden firmalara dikkat etmek gerekmektedir.

Sosyal güvenlik sisteminin sorunlarının çözülmesi için yenilikçi yaklaşımlar ve nitelikli istihdam oluşturulması gerekmektedir. Ne yazık ki, mevcut durumda kayıt dışı istihdamın teşvik edildiği bir dönemden geçmekteyiz. Özellikle nitelik gerektirmeyen işlerde kayıt dışılığın teşvik edilmesi, düzensiz göçün oluşturduğu en büyük millî güvenlik sorunlarından biri olarak görülmelidir. Bu sorunun üstesinden gelinmediği takdirde, Türkiye'nin sosyal güvenlik sistemi gelecekte daha da kötü bir duruma düşecektir. Bu bağlamda, enflasyonun düşürülmesi ve bunu ücretlere dokunmadan yapmanın yollarının araştırılması gerekmektedir. Önümüzdeki bütçe dönemi bu açıdan büyük bir fırsat olarak görülmeli ve Türkiye'nin kayıtlı, yeni ve nitelikli istihdamı artırma konusundaki temel sorununu ele almak için kullanılmalıdır.

Maddeler Üzerine Değerlendirmeler

Madde 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 ve Geçici Madde 1

Teklifin bu maddeleri konutların turizm amaçlı kiralınması hakkında bazı düzenlemeler içermektedir. Turizm amaçlı konut kiralınmasının birtakım normlara bağlanması yerinde ve gereklidir. Yeni nesil kiralama yöntemi olan bu sektörde gerekli kodifikasyon çalışmalarının yapılması ve desteklenmesi bir ihtiyaçtır. Bu nedenle de konunun Türk Borçlar Kanunu kapsamından çıkarılarak özel bir kanunda düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak teklifte yapılan düzenlemeler sektörün ihtiyaç duyduğu sorunlara çözüm içermemektedir. Tam aksine yapılan düzenlemeler küçük girişimcileri ve aile işletmelerini zorlamakta ve sektörün dışına itmektedir. Paylaşım ekonomisine örmek teşkil eden kiracı ve kiralayan zarar görmektedir.

İhtiyaç duyulan düzenlemelerin bu kadar az maddede düzenlenmesi genel olarak Türk Borçlar Kanunu'nun halen bu kiralamalarda uygulanmasını engellemeyecektir. Bu durumda bir otel mantığı ile yapılan kısa süreli kullandırmalar nihayetinde bir kira sözleşmesine dayanacaktır. Örneğin tahliye işlemi Türk Borçlar Kanunu ve İcra ve İflas Kanunu hükümlerine tabi olarak yapılacaktır. Bu durum kiralayanın ve kiracının haklarını son derece zedeleyebilecektir. Yapılmak istenen düzenlemeler daha detaylandırılmalı ve yapılan sözleşme

kira akdi dışına çıkarılarak ayrı bir usule dağlanmalıdır. Yeni doğan bu sektörün turizm sektöründe değerdendirilmeyerek kira sözleşmesi olarak değerdendirilmesi hukuki açıdan yargıya da ciddi bir yük oluşturacaktır. Örneğın bir haftalığına tutulan bir daireyi sözleşme süresi sonunda tahliye etmeyen kullanıcılar için genel hükümlere göre tahliye davası açılması gerekecektir. Açılacak bu dava yıllarca sürebileceğı için ev sahipleri de mağdur edilecektir. Kullanıcıların tahliyesi başta olmak üzere önemli hususlar mutlaka özel kanunla düzenlenmeli ve Türk Borçlar Kanunu kapsamından çıkarılmalıdır.

Teklifin devamındaki maddelerde torba kanun yöntemiyle başka konularda düzenlemeler yapılmaktadır. Ayrıca teklifin görüşüldüğü komisyon da ilgili ihtisas komisyonu değildir. İktidar bu konuda yapılacak düzenlemeleri acilen ve özensiz biçimde kanunlaştırmaya çalışmaktadır. Yeni ve böylesine büyük bir sektörün düzenlemesinin bu denli kalitesiz biçimde kanunlaştırılması uygulamada ciddi sorunlara neden olabilecektir. Teklifin adının da değıştirilerek yapılan kullandırmanın kira sözleşmesi kapsamından çıkarılması ve gerekli düzenlemelerin de detaylı ve müstakil bir kanunda düzenlenmesi en uygun olanıdır.

Teklifin 3'üncü maddesinde turizm amaçlı konut kiralalanabilmesi için izin belgesi alınması zorunluluğı düzenlenmektedir. İzin belgesinin alınması ise belirli şartlara bağlanmıştır. Özellikle 3 ve 4 numaralı fıkralarda belirlenen şartlar sektördeki aile işletmelerini ve küçük girişimciler için adaletsizlikler doğuracaktır. 3'üncü fıkrada izin belgesi başvurularında tüm kat maliklerinin oy birliğı ile turizm amaçlı kiralama faaliyeti yürütülmesinin uygun bulunduğuna ilişkin kararının eklenmesi zorunlu tutulmaktadır. Belirtilen şart uygulamada çokça soruna neden olacaktır. Bunun yanında maddenin 10'uncu fıkrası ile bu iznin alınması rezidanslar için zorunlu tutulmamaktadır. Belirtilen oy birliğinin sağlanması normal durumlarda dahi büyük bir zorluktan elbirliğı mülkiyetiyle ve paylı mülkiyette malik olunan taşınmazlar için bu şart neredeyse imkansızdır. Bu sayede küçük yatırımcılar sektörün dışına itilerek büyük yatırımcılar olan müstakil daire ve villa sahiplerine iltimas sağlanmaktadır. Maddenin beşinci fıkrasında kiralama faaliyetlerinin kiraya veren dışında yalnızca A grubu seyahat acenteleri aracılığıyla yapılabileceğı düzenlenmektedir. A grubu acenteler tüm seyahat hizmetlerini sağlayabilen en kapsamlı acentelerdir. Bir başka deyişle sektör yalnızca büyük yatırımcıların dahil olabileceğı bir hale sokulmaktadır. Bu tür konutların kiraya verilmesinde aracılık eden emlakçılar ve ofisler bu düzenleme ile sektörün dışında itilmektedir.

Yine 3'üncü maddenin yedinci fıkrasında izin belgesi alınacak taşınmazlarla ilgili intifa hakkı ve alt kira yasaklanmaktadır. Bu husus paylaşım ekonomisine zarar vermektedir. Uygulamada sektöre de ciddi zararlar vermesi muhtemeldir.

Teklifin 5'inci maddesinde izin belgesinin iptali düzenlenmektedir. Bu maddenin birinci fıkrasının  bendinde ise kamu düzeni, kamu güvenliği ve genel ahlaka aykırı olarak kullanımın yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca bildirilmesi iptal sebebi olarak sayılmıştır. Komisyonunda belirtildiği üzere bu şekilde kullandırılan 30 binin üzerinde daire mevcuttur. Bu dairelerin belirtilen kapsamda fiilen denetlenebilmesi uygulamada mümkün görünmemektedir. Ayrıca genel ahlaka aykırılık ifadesi muğlak bir terimdir. Genel ahlaka aykırı olan fiillerin belirtilmemesi uygulamada belirsizliklere neden olabilecektir. Teklifte yer alan ifade yerine “konusu suç tekil eden fiiller” denilmesi belirsizliği ortadan kaldıracaktır. Bununla birlikte tespiti ve bildirimi yapacak kurumun açıkça kanuna yazılmaması da yetki gasplarına neden olacaktır. Bu bildirimi ve denetimi yapacak kurum veya kurumlar da kanunda açıkça gösterilmelidir. Maddede belirtilen durumların kullanıcı tarafından işlenmesi yani kiralama yapılan konutun bu amaçlarla kullanılması durumunda iznin iptali düzenlenmektedir. Ancak kiracının işlemiş olduğu fiillerin kiraya veren tarafında denetlenebilmesi özel hayatın gizliği ilkesi gereği mümkün değildir. Bu sebeple de kiracını fiillerinden konutun ne amaçla kullanıldığını bilemeyecek durumda olan ev sahibinin sorumlu tutularak izin belgesinin iptal edilmesi hakkaniyete uygun değildir.

Kanunlaşması teklif edilen düzenleme sektörü kayıt dışılığa itecek ve sektörün küçölmesine neden olacaktır. Turizm sektörünün önemli bir paydaşı olan bu konuda düzenleme yapılması ve kayıt dışı olan bu ekonominin kayıt altına alınması bir ihtiyaçtır. Ancak komisyona getirilen bu düzenlemeler yetersiz kalmakta ve muğlaklıklar içermektedir.

Madde 7

Madde ile daha önce yürürlükte unutularak başka bir düzenleme yapılmış olan madde yürürlükten kaldırılmak istenmektedir. 5/12/2019 tarihli 7194 sayılı kanununla Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı kurulmuş ve Yönetim Kurulunu'nun belirleme yöntemi mevzuata girmiştir. Ancak sonrasında çıkarılan 3/11/2022 tarihli 7420 sayılı kanunun ile Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Yönetim Kurulunu belirleme yöntemi eski kanun maddesi yürürlükten kaldırılmadan başka bir kanun maddesi ile yeniden düzenlenmiştir. Yani Ajans'ın Yönetim Kurulunun belirlenmesi için aynı anda mevzuatta farklı yöntemler yürürlükte kalmıştır. 2022 yılında kabul edilen 7420 sayılı kanunun yapım sürecinde, 2019 yılında kabul

edilen Ajans'ın Yönetim Kurulunun belirlenmesi için gösterilen yöntemin yürürlükte unutulması AK Parti'nin kanun tekliflerini gereken özen ve ciddiyetle hazırlamadığını göstermektedir.

Madde 20

Madde ile çalışmayan emeklilere bir defaya mahsus olmak üzere 5.000 TL ödeme yapılması öngörülmektedir. Teklifte yer alan düzenlemeye göre Ekim ayı içerisinde 1 gün dahi çalışması olan emeklilerimize bu ücret ödenmeyecektir.

Toplamda 15,5 milyon vatandaşımız emekli aylığı almakta, bunlardan yaklaşık 10 milyonu ise en düşük emekli aylığı olarak belirlenen 7.500 TL gelire sahiptir. Ortalama emekli aylığının ise 8.500- 9.000 lira arasında olduğu tahmin edilmektedir. Son açıklanan verilere göre ülkemizde açlık sınırı 13.334 TL, yoksulluk sınırı ise 43.433 TL'ye yükselmiştir. Başka bir deyişle emeklilerimizin büyük bir bölümü açlık sınırının altında yaşamak zorunda kalmıştır.

Cumhurbaşkanı ve iktidar yetkilileri yaptıkları açıklamalarda, emeklilerin maaşlarının yetersiz olduğunu ve onları memnun edecek adımları atacaklarını defalarca belirtmelerine rağmen tek seferlik 5.000 TL'lik bir ödeme beklentiyi karşılamamıştır.

5.000 TL miktar olarak az olduğu gibi bu miktarın bir defaya mahsus veriliyor olması da ekonomik olarak zor durumda olan emekliler için hayal kırıklığı oluşturmaktadır. Ayrıca maddi güçlük çekmesi nedeniyle emekli olduğu halde çalışmak zorunda kalan emeklilere bu ücretin verilmemesi de büyük bir adaletsizliktir. Bunun yanında ekim ayı içerisinde işten çıkarılmış ya da işi bırakmış olan emeklilerin de bu uygulamadan mahrum bırakılması kabul edilebilir değildir.

Madde 29

Bir ulusun gelişimindeki en önemli faktörlerden biri, kamu hizmetlerinde çalışanların nitelikleri ve yetenekleridir. Ancak ülkemizde devlet memuru alımlarında uygulanan mülakat sistemi, uzun bir süredir halkımızın vicdanını sızlatmaktadır. Devlet memuru alımlarında liyakat, adalet ve şeffaflık, toplumumuzun temel beklentileridir. Maalesef son yıllarda mülakat sistemi, liyakatin önüne geçen ve halkımızın güvenini sarsan bir uygulama haline gelmiştir.

Liyakat sahibi olan her bireyin, eşit fırsatlarla kamu hizmetine giremiyor oluşu, toplumun her kesiminden gelen yeteneklerin, bilginin ve deneyimlerin devlet hizmetine katkı sağlayamamasına neden olmaktadır. Ülkemizin en değerli kaynağı olan insan gücünün adil bir

şekilde seçilmesi, toplumsal kalkınmanın önemli bir adımıdır. Ancak mülakat sistemi, bu adil seçim ilkesine zarar vermektedir.

Türkiye'nin yetenekli gençlerine, eğitimli insanlarına ihtiyacı vardır. Fakat yüksek puan alan ve gerçek anlamda liyakat sahibi olan bireylerin, mülakatlar sonucunda hüsrana uğraması, ülkemizin geleceği açısından büyük bir kayıptır.

Teklifte yer alan bu düzenlemeye göre yalnızca mülakat yapılarak Ajans'a personel alınabilir anlamını çıkarmaktadır. Bu durum kurumda çalışacak personelin değerlendirilmesinde kayırmacılık ve torpil iddialarına yol açabileceği gibi hakkıyla görevde bulunan liyakatli personeli de zan altında bırakacaktır. Mülakat sisteminin kaldırılması AK Parti'nin seçim beyannamesinde ve Cumhurbaşkanı'nın vaatlerinde belirtilmiş olmasına rağmen yeni yasama yılının ilk kanun teklifinde Ajans'a personel alımında da mülakat uygulamasının getirilmesi büyük bir siyasi çelişkidir.

İYİ Parti Grubu olarak Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'nın desteklemekte ve istihdam artışını olumlu bulmaktayız. Ancak, söz konusu maddede personel alımı için getirilen “yazılı ve/veya sözlü sınavda başarılı olmak şarttır” ifadesi toplumun hassasiyetlerinden biri olan mülakat süreçleriyle çelişmektedir. Bu madde, mülakatlarla yapılan işe alımları teşvik etme potansiyeline sahiptir. Madde metninde bulunan ibarenin, “işe alımlar için sadece yazılı sınavda başarılı olma şartı aranacak” şeklinde değiştirilmesi gerekmektedir.

Sonuç itibarıyla;

2/1669 Esas Numaralı “Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne; komisyonumuza geliş şekli, içerik itibarıyla yetersizliği, tutarsızlığı gerekçeleriyle ve yine emeklilerimiz başta olmak üzere toplumumuzun büyük bir kesimine adalet ve refah getirmeyecek bir düzenleme olduğu kanaatiyle yukarıda dile getirdiğimiz hususlar özelinde karşı oy kullanmaktayız.

Mehmet Mustafa Gürban
Gaziantep

Ümit Özlale
İzmir

MUHALEFET ŞERHİ

KONUTLARIN TURİZM AMAÇLI KİRALANMASINA VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ HAKKINDA

Küresel boyutta turizm alanında iş yapma trendlerinde önemli değişimler yaşanmaktadır. Dijital mecralar başta olmak üzere günü birlik konut kiralalamaları da bu kapsamda yeni bir konaklama biçimi olarak turizm sektörünün bir alt kolu olarak ortaya çıkmıştır. Yurtdışında da benzer yasal uygulamalarla birlikte yapılan düzenlemeler özellikle güvenlik ve sağlık koşulları başta olmak üzere kontrol ve denetimin kamu tarafından sağlanması ve bu tür konaklama alanlarının vergilendirilmesini de sağlamıştır. Bu çerçevede, kanun teklifi özü itibariyle gerekli ancak içerik konusunda daha ciddi tartışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bunların başında konuyla ilgili ulusal ve yerel tüm paydaşların sürece dahil edilerek Türkiye için en iyi yasal uygulamayı ortak bir akılla çıkarmanın yerinde olacağı açıktır.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda müzakereleri tamamlanan “Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ‘ne (2/1669) dair görüş ve önerilerimiz aşağıda ifade edilmektedir:

- 1- Yapılan düzenlemeyle birçok kanunda değişiklik yapılması ve konuyla ilgisi olmayan alanlarda da düzenleme içerdiği için torba bir kanun niteliği taşımaktadır. TBMM’nin torba kanun uygulamasından vazgeçmesi herhangi bir kanun teklifinin daha detaylı ve eksiksiz olarak hazırlanmasına zemin hazırlayacaktır.
- 2- Turizm’le doğrudan ilgili bir konunun esas komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm komisyonunda görüşülmesi gerektiği halde, Plan Bütçe’de görüşülmesi Parlamento’nun çalışma usulüne uygun bir yöntem değildir. Bu yanlışın düzeltilmesi için İç Tüzük kurallarına uygun olarak bu teklifin gerekçeleri ifade edilerek Esas Komisyonu’na gönderilmesi yerinde bir karar olacaktır.
- 3- Kanun teklifinde turizm amaçlı kiralamalarda Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın yetkili olduğu ve gerekli gördüğü durumda bu yetkiyi valilikler aracılığıyla kullanacağı ifade edilmektedir. Turizm İl Müdürlüklerinin de sürece dahil edilmesi ve izin başvurularının e-devlet üzerinden de yapılabilmesinin yolu açılmalıdır.
- 4- Kanun teklifinde eşit rekabetin sağlanması bir gerekçe olarak sunulsa da Türkiye’de eşit rekabeti bozan ve tekelleşen büyük turizm şirketi, tur operatörlerinin ve ajansların durumu göz ardı edilmiştir. Bu çerçevede devlet desteğini de alarak tekelleşen turizm yatırımları ve tur şirketlerinin korunmasına hizmet edecek bir kanuni düzenleme turizmde rekabeti yok etme potansiyeline sahiptir. Tur operatörleri ve büyük otel zincirleri arasında oluşan/oluşturulan ticari ağ gerçek anlamda turizmde rekabeti engelleyen en önemli faktördür.
- 5- Kanun teklifinde şayet bir apartman dairesi kiraya verilecekse, turizm amaçlı kiraya vermek isteyen kişi bütün apartman sakinlerinin onayını alması isteniyor. Bu durum

turizm amaçlı konut kiralamalarını minimum düzeye indirecek ve bahsi geçen turizm şirketleri ve tur operatörlerine doğru sektör sürüklenmiş olacaktır. İlginç olan kanun teklifinde müstakil ev yada villa site içerisinde ise site sakinlerinin tümünün onayı istenmiyor. Dolayısıyla dar gelirine katkı sağlamak için apartman dairesini kiraya veren kişilere karşı adil bir yaklaşım teklifte gözetilmemiştir.

- 6- Orta ve düşük gelir seviyesine sahip insanlarımızın beş yıldızlı otellerde tatil yapmasının günümüz koşullarında mümkün olamayacağı düşünüldüğünde, konut kiralama yöntemiyle farklı şehirleri gezme imkanı arayan insanlarımızın tatil yapması önemli ölçüde kısıtlanacaktır. Bu noktada konut kiralari dikkate alınarak bir vergilendirme yapılmasının daha uygun bir yaklaşım olacağı düşünülmektedir. Kaldı ki ülkemizdeki derin yoksullaşma Anadolu'muzun birçok yerinde ihtiyaç sahibi insanlarımızın evlerini geçici kiraya vermelerine yol açmıştır. Bu noktada kiraya verenin de gelirine bakılarak yapılacak bir vergilendirmenin daha adil bir yaklaşım olacağı açıktır. Ailelere, küçük girişimcilere vergilendirme anlamında pozitif bir ayrıcalık sağlanmalıdır.
- 7- Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu'nda öngörülen değişikliklerle döner sermayelere işletme kurma/yada kurdurma hakkı veriliyor. Kanunla toplanacak ilave vergilerin bir kısmının bu şirket/yada şirketlere aktarılması daha önceki olumsuz örnekleri akıllara getirmektedir. Bu şirketlere aktarılabacak paraların atık su arıtma tesisi ve katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerinin yapımında kullanılacağı kanun teklifinde yer almıştır. Bu konular mahalle idarelerce yerine getirilmesi gereken hizmetler olup, döner sermayenin fonladığı şirketlere böyle bir yetkinin verilmesi doğru değildir. İlgili konularda işler farklı şirketlere ihale edilerek belediyeler süreç dışında bırakılmaktadır.
- 8- Kanun teklifinde bütüncül bir bakış açısı denilerek Tarım Orman Bakanlığı'nın uhdesinde olan milli parklar ve tabiat parklarında konaklama içeren tesis yapımı ve işletilmesi amacıyla tahsis yapma yetkisi Kültür ve Turizm Bakanlığı'na veriliyor. Yetkiyi kanunla üzerine alan Kültür ve Turizm Bakanlığı, buradan elde edilecek gelirlerin yine kanun teklifinde Tarım ve Orman Bakanlığı'na ait olduğunu ifade ediyor. Orman alanlarımızın imara açılmasının daha önce çok fazla şaibeli imar uygulamalarına imza atanlara devredilmesi bu kanunun en ciddi eleştirilmesi gereken başlıklarından biridir.
- 9- Kapadokya Alanı hakkında kanun teklifinde öngörülen değişikliklerle yeni gelir kalemleri, yeni cezalar eklenmiştir. Alanda yapılacak her bir hamle alan başkanlığı iznine tabi tutulacaksa, bu alanlarda yapılacak başvurulara yetiyecek şekilde yeni bir personel alım sürecinin acil işletilmesi gerekir.
- 10- Türkiye'de mukim özel yada tüzel kişiler konutlarını turizm amaçlı kiraladıklarında vergilendirileceklerse, Türkiye'de şubesi bulunmayan Booking, Airbnb ve Expedia gibi aracı kurumların da Türkiye'de şube açması ve vergilendirilmesi bu kanun teklifinde yer almalıdır. Aksi halde bu durum Türkiye'de kiralama yapan şirketler için ciddi bir dezavantaj oluşturacaktır.
- 11- Bu kanun teklifinin en gizemli alanlarından biri hiç şüphesiz 2018 yılında 7183 sayılı kanunla kurulmuş Türkiye Turizm, Tanıtım ve Geliştirme Ajansı'dır. Kamu İhale Kanunu'ndan ve Sayıştay denetiminden muaf olan bu ajansın tüm gelir ve giderleri incelenmeden, bütçesinin ve personel yapısının genişletilmesi ciddi soru işaretlerini içerisinde barındırmaktadır. Kamu adına faaliyet gösteren bu ajans, kimlere hangi koşullarda iş yaptırmaktadır hususu önümüzdeki süreçte siyasetin en önemli tartışma

alanlarından biri olma potansiyelini taşımaktadır. Bu olumsuz algıyı ortadan kaldırmak için 7183 sayılı kanunda öncelikle bir değişikliğe giderek bu kurumun Sayıştay denetimine açılması ve Kamu İhale Kanunu'na tabi tutulması gerekmektedir. Aksi takdirde Anayasa Mahkemesi'nin konuyla ilgili daha önceki kararlarına muhalif bir düzenleme olacaktır.

- 12- Kanun teklifine yapılan son bir ilaveyle emeklilerimize ilave bir defaya mahsus olmak üzere 5.000 TL ödeme yapılması önerilmektedir. 2023 Ocak ayından itibaren 7.500 TL'yle geçinmeye çalışan emeklilerimiz düşünüldüğünde, 5.000 TL'nin 15.000 TL'ye yükseltilmesi acil bir zarurettir. Yine bu torba kanunda en düşük emekli maaşının önümüzdeki yıldan itibaren asgari ücretten az olmayacağı ibaresi yer alırsa özellikle düşük emekli maaşı alan emeklilerimiz bir nebze de olsa rahatlayacaklardır.

Yukarıda belirtilen hususlarda kanun teklifinde gerekli değişikliklerin ve ilavelerin yapılması temennisiyle muhalefet şerhimizi sunuyoruz.

Selim Temurci
İstanbul

ÇORUM MİLLETVEKİLİ OĞUZHAN KAYA VE
104 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**KONUTLARIN TURİZM AMAÇLI
KİRALANMASINA VE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; konutların gerçek ve tüzel kişilere, turizm amaçlı kiralalanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Kanun; konutların turizm amaçlı kiralalanmasına ilişkin genel esaslara, izin belgesi düzenlenmesine, idari yaptırımlara ve turizm amaçlı kiralanan konutların tabi olacağı mevzuata ilişkin hükümleri kapsar.

(3) Tek seferde yüz günden fazla süreli yapılan kiralamalar bu Kanun kapsamı dışındadır.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

- a) Bakan: Kültür ve Turizm Bakanını,
- b) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,
- c) İzin belgesi: Kiraya verenin konutunu gerçek veya tüzel kişilere en fazla yüz gün süreyle kiralamasına izin verilmesi amacıyla düzenlenen turizm amaçlı kiralama izin belgesini,
- ç) İzin belgesi sahibi: Adına izin belgesi düzenlenerek konutu kiraya veren kişiyi,
- d) Konut: Tapu siciline konut olarak kayıtlı olan veya üzerinde konut amaçlı kat irtifakı bulunan her türlü bağımsız bölümü,
- e) Kiraya veren: Konutun mülkiyetine sahip olan veya konutu intifa hakkı ya da üst hakkı tesis edilmek suretiyle tasarrufunda bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,
- f) Kullanıcı: Kiraya verenle turizm amaçlı kiralama sözleşmesi yapan gerçek veya tüzel kişileri,

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**KONUTLARIN TURİZM AMAÇLI
KİRALANMASINA VE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; konutların gerçek ve tüzel kişilere, turizm amaçlı kiralalanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Kanun; konutların turizm amaçlı kiralalanmasına ilişkin genel esaslara, izin belgesi düzenlenmesine, idari yaptırımlara ve turizm amaçlı kiralanan konutların tabi olacağı mevzuata ilişkin hükümleri kapsar.

(3) Tek seferde yüz günden fazla süreli yapılan kiralamalar bu Kanunun kapsamı dışındadır.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

- a) Bakan: Kültür ve Turizm Bakanını,
- b) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,
- c) İzin belgesi: Kiraya verenin konutunu gerçek veya tüzel kişilere en fazla yüz gün süreyle kiralamasına izin verilmesi amacıyla düzenlenen turizm amaçlı kiralama izin belgesini,
- ç) İzin belgesi sahibi: Adına izin belgesi düzenlenerek konutu kiraya veren kişiyi,
- d) Kiraya veren: Konutun mülkiyetine sahip olan veya konutu intifa hakkı ya da üst hakkı tesis edilmek suretiyle tasarrufunda bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,
- e) Konut: Tapu siciline konut amaçlı kayıtlı olan veya üzerinde konut amaçlı kat irtifakı ya da kat mülkiyeti bulunan her türlü bağımsız bölümü,
- f) Kullanıcı: Kiraya verenle turizm amaçlı kiralama sözleşmesi yapan gerçek veya tüzel kişileri,

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

g) Turizm amaçlı kiralama: Konutların kullanıcılara en fazla yüz gün süreyle her türlü amaçla kiralınmasını,

ğ) Valilik: Turizm amaçlı kiralanan konutun bulunduğu ilin valiliğini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İzin Belgesinin Niteliği ve Uygulanacak İdari Yaptırımlar

İzin belgesinin niteliği

MADDE 3- (1) Konutların turizm amaçlı kiralınabilmesi için, turizm amaçlı kiralama sözleşmesi yapılmadan önce izin belgesi alınması zorunludur. Ayrıca, Bakanlıkça nitelikleri belirlenen plaket, turizm amaçlı kiralama yapılan konutun girişine asılır.

(2) İzin belgesi vermeye Bakanlık yetkilidir. Bakanlık bu yetkisini valilik vasıtasıyla da kullanabilir. Belge ve plaket ücretleri Bakanlıkça belirlenir.

(3) İzin belgesi başvurularında, turizm amaçlı kiralama faaliyeti yürütülmesinin uygun görüldüğüne ilişkin izin belgesine konu bağımsız bölümün bulunduğu binanın tüm kat malikleri tarafından oy birliği ile alınan kararın ibrazı zorunludur. Birden fazla bağımsız bölüm içeren binalardan oluşan konut sitelerinde sadece turizm amaçlı kiralama yapılan konutun bulunduğu bina için bu fıkra hükümleri aranır, izin belgesi örneği site yönetimine iletilir.

(4) Üçten fazla bağımsız bölümden oluşan binalarda en fazla yüzde yirmi beşi için aynı kiraya veren adına izin belgesi düzenlenebilir. Aynı kiraya veren adına aynı binada belge düzenlemesine konu bağımsız bölüm sayısının beşi geçmesi durumunda, başvuruda;

a) İşyeri açma ve çalışma ruhsatının,

b) Başvuruya konu binanın, birden fazla bağımsız bölüm içeren binalardan oluşan konut sitelerinde yer alması durumunda, üçüncü fıkradaki hükme ilave olarak, tüm kat malikleri tarafından oy birliği ile alınan kararın, ibrazı zorunludur.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

g) Turizm amaçlı kiralama: Konutların kullanıcılara en fazla yüz gün süreyle her türlü amaçla kiralınmasını,

ğ) Valilik: Turizm amaçlı kiralanan konutun bulunduğu ilin valiliğini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İzin Belgesinin Niteliği ve Uygulanacak İdari Yaptırımlar

İzin belgesinin niteliği

MADDE 3- (1) Konutların turizm amaçlı kiralınabilmesi için, turizm amaçlı kiralama sözleşmesi yapılmadan önce izin belgesi alınması zorunludur. Ayrıca, Bakanlıkça nitelikleri belirlenen plaket, turizm amaçlı kiralama yapılan konutun girişine asılır.

(2) İzin belgesi vermeye Bakanlık yetkilidir. Bakanlık bu yetkisini valilik vasıtasıyla da kullanabilir. İzin belgesi ve plaket ücretleri Bakanlıkça belirlenir.

(3) İzin belgesi başvurularında, turizm amaçlı kiralama faaliyeti yürütülmesinin uygun görüldüğüne ilişkin izin belgesine konu bağımsız bölümün bulunduğu binanın tüm kat malikleri tarafından oy birliği ile alınan kararın ibrazı zorunludur. Birden fazla bağımsız bölüm içeren binalardan oluşan konut sitelerinde sadece turizm amaçlı kiralama yapılan konutun bulunduğu bina için bu fıkra hükümleri aranır, izin belgesi örneği site yönetimine iletilir.

(4) Üçten fazla bağımsız bölümden oluşan binalarda en fazla yüzde yirmi beşi için aynı kiraya veren adına izin belgesi düzenlenebilir. Aynı kiraya veren adına aynı binada izin belgesi düzenlemesine konu bağımsız bölüm sayısının beşi geçmesi durumunda, başvuruda;

a) İşyeri açma ve çalışma ruhsatının,

b) Başvuruya konu binanın, birden fazla bağımsız bölüm içeren binalardan oluşan konut sitelerinde yer alması durumunda, üçüncü fıkradaki hükme ilave olarak, tüm kat malikleri tarafından oy birliği ile alınan kararın, ibrazı zorunludur.

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

(5) İzin belgesini alma yükümlülüğü kiraya verene aittir. Kiraya veren haricinde turizm amaçlı kiralama faaliyetinin yürütülmesi halinde bu kiralamalar, münhasıran 14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu uyarınca belgelendirilmiş (A) grubu seyahat acentaları aracılığıyla yapılabilir.

(6) İzin belgesi sahibi, gerçek kişi ise ölüm tarihinden itibaren üç ay içerisinde mirasçılar tarafından başvuruda bulunulmaması veya tüzel kişi ise tüzel kişiliğinin sona ermesi durumunda izin belgesi geçersiz hale gelir. Ancak kullanıcıların hakları sözleşme süresi sonuna kadar devam eder.

(7) İzin belgesi sahibinden kiralanan konutun kullanıcılar tarafından kendi nam ve hesabına üçüncü kişilere kiralanması veya kendi adına mesken olarak kullanılmak amacıyla kiralanan konutun kiracısı tarafından kendi nam ve hesabına turizm amaçlı olarak üçüncü kişilere kiralanması yasaktır. Ancak kullanıcı tüzel kişilerin turizm amaçlı kiraladıkları konutu, kendi personeline kullandırması bu fıkra kapsamı dışındadır.

(8) Turizm amaçlı kiralama izin belgesi verilen konutlar hakkında 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu hükümleri uygulanır. 1774 sayılı Kanun kapsamında bildirim yükümlülüğü konusunda izin belgesi sahibi sorumlu kişi kabul edilir.

(9) İzin belgesi sahibi ile kullanıcı arasında yapılan sözleşme, sözleşmede belirtilen süre sonunda sona erer.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(5) İzin belgesini alma yükümlülüğü kiraya verene aittir. Kiraya veren haricinde turizm amaçlı kiralama faaliyetinin yürütülmesi halinde bu kiralamalar, münhasıran 14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu uyarınca belgelendirilmiş (A) grubu seyahat acentaları aracılığıyla yapılabilir.

(6) İzin belgesi sahibi, gerçek kişi ise ölüm tarihinden itibaren üç ay içerisinde mirasçılar tarafından başvuruda bulunulmaması veya tüzel kişi ise tüzel kişiliğinin sona ermesi durumunda izin belgesi geçersiz hale gelir. Ancak kullanıcıların hakları sözleşme süresi sonuna kadar devam eder.

(7) İzin belgesi sahibinden kiralanan konutun kullanıcılar tarafından kendi nam ve hesabına üçüncü kişilere kiralanması veya kendi adına mesken olarak kullanılmak amacıyla kiralanan konutun kiracısı tarafından kendi nam ve hesabına turizm amaçlı olarak üçüncü kişilere kiralanması yasaktır. Ancak kullanıcı tüzel kişilerin turizm amaçlı kiraladıkları konutu, kendi personeline kullandırması bu fıkra kapsamı dışındadır.

(8) Turizm amaçlı kiralama izin belgesi verilen konutlar hakkında 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu hükümleri uygulanır. 1774 sayılı Kanun kapsamında bildirim yükümlülüğü konusunda izin belgesi sahibi sorumlu kişi kabul edilir.

(9) İzin belgesi sahibi ile kullanıcı arasında yapılan sözleşme, sözleşmede belirtilen sürenin sonunda sona erer.

(10) 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 28 inci maddesi uyarınca düzenlenen yönetim planında kısa süreli kiralama faaliyetine izin verildiğine dair hüküm bulunan; resepsiyon, güvenlik ve günlük temizlik servisi mekânlarının bulunduğu; sağlık hizmetleri, kuru temizleme, çamaşırhane, taşıma, yemek ve alışveriş servisi hizmetleri ile spor salonu ve yüzme havuzu gibi hizmetlerin verilebildiği birden fazla bağımsız bölümü ihtiva eden yüksek nitelikli

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

Uygulanacak idari yaptırımlar

MADDE 4- (1) İzinsiz kiralama faaliyeti tespit edilmesi halinde uygulanacak idari yaptırımlar aşağıda belirlenmiştir:

a) İzin belgesi bulunmaksızın turizm amaçlı kiralanan konutları kiraya verenlere, kiralama yapılan her bir konut için yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır ve izin belgesi alarak faaliyette bulunabilmesi için on beş gün süre verilir.

b) Verilen on beş günlük süre sonunda izin belgesi alınmaksızın turizm amaçlı kiralama faaliyetine devam edenlere beş yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır ve izin belgesi alarak faaliyette bulunabilmesi için bir kez daha on beş gün süre verilir.

c) İzin belgesi sahibinden kiraladığı turizm amaçlı konutu kendi nam ve hesabına üçüncü kişilere kiraya verenler hakkında her bir sözleşme için yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

ç) Kendi adına mesken olarak kullanmak amacıyla kiraladığı konutu kendi nam ve hesabına turizm amaçlı kiraya verenler hakkında, her bir sözleşme için yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

d) İzin belgesi olmayan konutların turizm amaçlı kiralınmasına aracılık edenler hakkında, her bir sözleşme için yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

e) Bu fıkra kapsamına giren faaliyetlerin elektronik ticaretine ve tanıtımına imkân sağlayan, 23/10/2014 tarihli ve 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda tanımlanan aracı hizmet sağlayıcıları hakkında, her bir konut için yüz bin Türk lirası

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

konutlara, üçüncü ve dördüncü fıkralardaki şartlar aranmaksızın izin belgesi düzenlenebilir. Yüksek nitelikli konutların kiralama faaliyetleri konut işletmesi eliyle de yapılabilir. Bu durumda izin belgesi konut işletmesini yapan şirket adına düzenlenir. Bu şekilde yapılan kiralama faaliyeti, yedinci fıkranın kapsamı dışındadır.

Uygulanacak idari yaptırımlar

MADDE 4- (1) İzinsiz kiralama faaliyetinin tespit edilmesi halinde uygulanacak idari yaptırımlar aşağıda belirlenmiştir:

a) İzin belgesi bulunmaksızın turizm amaçlı kiralanan konutları kiraya verenlere, kiralama yapılan her bir konut için yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır ve izin belgesi alarak faaliyette bulunabilmesi için on beş gün süre verilir.

b) Verilen on beş günlük süre sonunda izin belgesi alınmaksızın turizm amaçlı kiralama faaliyetine devam edenlere beş yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır ve izin belgesi alarak faaliyette bulunabilmesi için bir kez daha on beş gün süre verilir.

c) İzin belgesi sahibinden kiraladığı turizm amaçlı konutu kendi nam ve hesabına üçüncü kişilere kiraya verenler hakkında her bir sözleşme için yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

ç) Kendi adına mesken olarak kullanmak amacıyla kiraladığı konutu kendi nam ve hesabına turizm amaçlı kiraya verenler hakkında, her bir sözleşme için yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

d) İzin belgesi olmayan konutların turizm amaçlı kiralınmasına aracılık edenler hakkında, her bir sözleşme için yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

e) Bu fıkra kapsamına giren faaliyetlerin elektronik ticaretine ve tanıtımına imkân sağlayan, 23/10/2014 tarihli ve 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda tanımlanan aracı hizmet sağlayıcıları hakkında, her bir konut için yüz bin Türk lirası

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

idari para cezası uygulanır. İhlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak içeriğin çıkarılmasına ve/veya erişimin engellenmesine karar verilir ve bu karar uygulanmak üzere Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilir. Ayrıca, bu karara uyulmaması halinde aracı hizmet sağlayıcılar hakkında her bir konut için yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır. İçeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararına karşı sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir. Sulh ceza hâkimliğince verilen karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir.

f) (a) ve (b) bentleri hükümlerinin uygulanmasına rağmen, izin belgesi bulunmaksızın turizm amaçlı kiralama faaliyetlerine devam edenler hakkında, bir milyon Türk lirası idari para cezası uygulanır.

g) Her defasında yüz günden fazla süreli kira sözleşmesi yapmasına rağmen, ilk sözleşme tarihinden itibaren bir yıl içerisinde aynı konutu dört defadan fazla kiraya verenler hakkında, bir milyon Türk lirası idari para cezası uygulanır.

(2) İzin belgesi sahiplerine uygulanacak idari yaptırımlar aşağıda belirlenmiştir:

a) Bakanlıkça istenilen bilgi ve belgelerin otuz gün içerisinde gönderilmemesi, eksik gönderilmesi, yanıltıcı bilgi veya belge verilmesi durumunda elli bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

b) Kiraya verenin miras dışında bir hukuki işlemle değişmesi ve bu değişikliğin tapu siciline tescil tarihinden itibaren otuz gün içerisinde bildirilmemesi durumunda elli bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

c) 11/7/2019 tarih ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun kapsamında turizm payının ödenmesine ilişkin belgenin Bakanlıkça belirlenen süre içerisinde ibraz edilmemesi veya yapılacak denetimlerde bu belgenin sunulmaması halinde elli bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

idari para cezası uygulanır. İhlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak içeriğin çıkarılmasına ve/veya erişimin engellenmesine karar verilir ve bu karar uygulanmak üzere Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilir. Ayrıca, bu karara uyulmaması halinde aracı hizmet sağlayıcılar hakkında her bir konut için yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır. İçeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararına karşı sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir. Sulh ceza hâkimliğince verilen karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir.

f) (a) ve (b) bentleri hükümlerinin uygulanmasına rağmen, izin belgesi bulunmaksızın turizm amaçlı kiralama faaliyetlerine devam edenler hakkında, bir milyon Türk lirası idari para cezası uygulanır.

g) Her defasında yüz günden fazla süreli kira sözleşmesi yapmasına rağmen, ilk sözleşme tarihinden itibaren bir yıl içerisinde aynı konutu dört defadan fazla kiraya verenler hakkında, bir milyon Türk lirası idari para cezası uygulanır.

(2) İzin belgesi sahiplerine uygulanacak idari yaptırımlar aşağıda belirlenmiştir:

a) Bakanlıkça istenilen bilgi ve belgelerin otuz gün içerisinde gönderilmemesi, eksik gönderilmesi, yanıltıcı bilgi veya belge verilmesi durumunda elli bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

b) Kiraya verenin miras dışında bir hukuki işlemle değişmesi ve bu değişikliğin tapu siciline tescil tarihinden itibaren otuz gün içerisinde bildirilmemesi durumunda elli bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

c) 11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun kapsamında turizm payının ödenmesine ilişkin belgenin Bakanlıkça belirlenen süre içerisinde ibraz edilmemesi veya yapılacak denetimlerde bu belgenin sunulmaması halinde elli bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

ç) Turizm amaçlı kiralama yapılan konutun konum, nitelik ve fiziksel özelliklerine ilişkin yazı, reklam, afiş, broşür, sosyal medya, web sayfası ve benzeri araçlarla kullanıcıya yanıltıcı şekilde tanıtılması veya taahhüt edilen koşulların sağlanmaması veya turizm amaçlı kiralama yapılan konutun sözleşmede belirtilen süreden daha kısa süreyle kullanıcıya tahsis edilmesi hallerinde yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

d) Turizm amaçlı kiralama yapılan konutun, sözleşmeye uygun olarak kullanıcıya teslim edilmemesi halinde yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

e) (d) bendinin uygulanmasını takiben verilen on beş günlük süre içinde alınan ödemenin iadesinin yapılmaması durumunda iki yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

f) Bakanlıkça düzenlenen plaketin turizm amaçlı kiralama yapılan konutların girişine asılmaması halinde yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır ve asılması için on beş gün süre tanınır.

g) (f) bendinin uygulanmasına rağmen plaketin onbeş gün içerisinde turizm amaçlı kiralama yapılan konutun girişine asılmaması durumunda, beş yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

ğ) Yapılan denetimde, konutun izin belgesi verilmesine esas nitelikleri taşımadığının tespit edilmesi durumunda yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır ve aykırılıkların giderilmesi için onbeş gün süre verilir.

(3) (e) bendi hariç olmak üzere birinci fıkrada belirtilen idari yaptırımlar konutun bulunduğu mahallin en büyük mülki idare amiri, birinci fıkranın (e) bendi ve ikinci fıkrada belirtilen idari yaptırımlar ise Bakanlık tarafından tayin edilir ve uygulanır.

İzin belgesinin iptali

MADDE 5- (1) İzin belgesi, aşağıdaki durumlarda iptal edilir:

a) İzin belgesi sahibinin izin belgesinin iptalini talep etmesi.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ç) Turizm amaçlı kiralama yapılan konutun konum, nitelik ve fiziksel özelliklerine ilişkin yazı, reklam, afiş, broşür, sosyal medya, web sayfası ve benzeri araçlarla kullanıcıya yanıltıcı şekilde tanıtılması veya taahhüt edilen koşulların sağlanmaması veya turizm amaçlı kiralama yapılan konutun sözleşmede belirtilen süreden daha kısa süreyle kullanıcıya tahsis edilmesi hallerinde yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

d) Turizm amaçlı kiralama yapılan konutun, sözleşmeye uygun olarak kullanıcıya teslim edilmemesi halinde yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

e) (d) bendinin uygulanmasını takiben verilen on beş günlük süre içinde alınan ödemenin iadesinin yapılmaması durumunda iki yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

f) Bakanlıkça düzenlenen plaketin turizm amaçlı kiralama yapılan konutların girişine asılmaması halinde yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır ve asılması için on beş gün süre tanınır.

g) (f) bendinin uygulanmasına rağmen plaketin on beş gün içerisinde turizm amaçlı kiralama yapılan konutun girişine asılmaması durumunda, beş yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır.

ğ) Yapılan denetimde, konutun izin belgesi verilmesine esas nitelikleri taşımadığının tespit edilmesi durumunda yüz bin Türk lirası idari para cezası uygulanır ve aykırılıkların giderilmesi için on beş gün süre verilir.

(3) (e) bendi hariç olmak üzere birinci fıkrada belirtilen idari yaptırımlar konutun bulunduğu mahallin en büyük mülki idare amiri, birinci fıkranın (e) bendi ve ikinci fıkrada belirtilen idari yaptırımlar ise Bakanlık tarafından tayin edilir ve uygulanır.

İzin belgesinin iptali

MADDE 5- (1) İzin belgesi, aşağıdaki durumlarda iptal edilir:

a) İzin belgesi sahibinin izin belgesinin iptalini talep etmesi.

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

b) Turizm amaçlı kiralama faaliyetine son verildiğinin tespit edilmesi.

c) 4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinin uygulanmasını takiben verilecek otuz günlük sürede izin belgesinin devri için turizm amaçlı kiralama yapılan konutun yeni kiraya vereni tarafından başvuru yapılmaması veya izin belgesi sahibi değişikliğinin uygun görülmesine rağmen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi.

ç) Turizm amaçlı kiralama yapılan konutun, kamu düzeni, kamu güvenliği ve genel ahlaka aykırı olarak kullanıldığının yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından bildirilmesi.

d) 4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (ğ) bendinin uygulanmasına rağmen aykırılıkların giderilmediğinin tespit edilmesi.

(2) İzin belgesi iptal edilen konutların kullanıcılarının hakları sözleşme süresi sonuna kadar devam eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Denetim ve düzenleme yetkisi

MADDE 6- (1) Bakanlık turizm amaçlı kiralamalarda denetim yapma yetkisini haiz olup, gerek görülmesi durumunda, denetim yetkisini valilik vasıtasıyla da kullanabilir.

(2) Bu Kanunun uygulanması sırasında doğacak tereddütleri ve uygulamaya ilişkin aksaklıkları gidermeye, uygulama birliğini sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapmaya, bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlık yetkilidir.

Daha önce yapılan turizm amaçlı kiralamalar

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte turizm amaçlı kiralama faaliyetinde bulunanlar tarafından, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde izin belgesi almak üzere Bakanlığa başvurulması zorunludur. Bu yükümlülüğe uymayanlar hakkında, 4 üncü madde hükümleri uygulanır. İzin belgesi düzenlenmesi işlemleri, başvuru

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

b) Turizm amaçlı kiralama faaliyetine son verildiğinin tespit edilmesi.

c) 4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinin uygulanmasını takiben verilecek otuz günlük sürede izin belgesinin devri için turizm amaçlı kiralama yapılan konutun yeni kiraya vereni tarafından başvuru yapılmaması veya izin belgesi sahibi değişikliğinin uygun görülmesine rağmen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi.

ç) Turizm amaçlı kiralama yapılan konutun, kamu düzeni, kamu güvenliği ve genel ahlaka aykırı olarak kullanıldığının yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından bildirilmesi.

d) 4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (ğ) bendinin uygulanmasına rağmen aykırılıkların giderilmediğinin tespit edilmesi.

(2) İzin belgesi iptal edilen konutların kullanıcılarının hakları sözleşme süresi sonuna kadar devam eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Denetim ve düzenleme yetkisi

MADDE 6- (1) Bakanlık turizm amaçlı kiralamalarda denetim yapma yetkisini haiz olup, gerek görülmesi durumunda, denetim yetkisini valilik vasıtasıyla da kullanabilir.

(2) Bu Kanunun uygulanması sırasında doğacak tereddütleri ve uygulamaya ilişkin aksaklıkları gidermeye, uygulama birliğini sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapmaya, bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlık yetkilidir.

Daha önce yapılan turizm amaçlı kiralamalar

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte turizm amaçlı kiralama faaliyetinde bulunanlar tarafından, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde izin belgesi almak üzere Bakanlığa başvurulması zorunludur. Bu yükümlülüğe uymayanlar hakkında, 4 üncü madde hükümleri uygulanır. İzin belgesi düzenlenmesi işlemleri, başvuru

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

tarihinden itibaren üç ay içinde sonuçlandırılır. Başvurusu kabul edilmeyenler faaliyette bulunamaz, ancak bu konutların kullanıcılarının hakları sözleşme süresi sonuna kadar devam eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Düzenlemeler

MADDE 7- 14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin üçüncü paragrafının (e) alt bendinde yer alan “üyeleri ile 11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun ile kurulan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Yönetim Kurulunun asıl ve yedek” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 8- 19/6/1979 tarihli ve 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “üçyüz trilyon lira” ibaresi “bir milyar beş yüz milyon Türk Lirası” şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde ve “yediyüz trilyon liraya” ibaresi “iki milyar Türk Lirasına” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- 2252 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasına “ortaklık kurmak,” ibaresinden sonra gelmek üzere “12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında Bakanlığın görev alanına giren atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerini yapmak veya yaptırmak,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 10- 2252 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına (e) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (f) bendi eklenmiş ve mevcut (f) bendi (g) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“f) Kart, belge ve plaket, kokart gelirleri ve benzeri her çeşit gelirler ile atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerinde

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

tarihinden itibaren üç ay içinde sonuçlandırılır. Başvurusu kabul edilmeyenler faaliyette bulunamaz, ancak bu konutların kullanıcılarının hakları sözleşme süresi sonuna kadar devam eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Düzenlemeler

MADDE 7- 14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin üçüncü paragrafının (e) alt bendinde yer alan “üyeleri ile 11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun ile kurulan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Yönetim Kurulunun asıl ve yedek” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 8- 19/6/1979 tarihli ve 2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “üçyüz trilyon lira” ibaresi “bir milyar beş yüz milyon Türk Lirası” şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde ve “yediyüz trilyon liraya” ibaresi “iki milyar Türk Lirasına” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- 2252 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasına “ortaklık kurmak,” ibaresinden sonra gelmek üzere “12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında Bakanlığın görev alanına giren atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerini yapmak veya yaptırmak,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 10- 2252 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına (e) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (f) bendi eklenmiş ve mevcut (f) bendi (g) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

“f) Kart, belge ve plaket, kokart gelirleri ve benzeri her çeşit gelirler ile atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı tesislerinde

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

elde edilen her türlü ücret ve bu tesislerin işletme ve kira gelirleri ile döner sermaye faaliyetleri kapsamında Bakanlığın görev alanına giren tesislerden elde edilen ücret ve gelirler,”

MADDE 11- 2252 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Döner Sermaye İşletmesi 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında Bakanlığın görev alanına giren atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisleri işletebilir, işlettirebilir.”

MADDE 12- 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (m) bendinde yer alan “Bakanlık tarafından turizm tesisi yapılmak amacıyla yatırımcılara tahsis edilen taşınmazların üzerinde yer alan” ibaresi “Bakanlıktan turizm işletmesi veya turizm yatırımı belgeli” şeklinde ve “turizm tesisi için tahsis edilen” ibaresi “turizm tesisi için belirlenen” şeklinde ve “ayrılan turizm tesis hizmet alanlarını” ibaresi “ayrılan yerleri” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13- 2634 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan “bir yıl” ibareleri “altı ay” şeklinde değiştirilmiş ve yedinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu fıkra kapsamında işyeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilen işletmelere yetkili idarece yeniden işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmesi için tesisin belge alma koşullarını sağladığına dair Bakanlıktan alınan uygun görüş yazısının yetkili idareye ibrazı zorunludur.”

MADDE 14- 2634 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (A) fıkrasının (4) numaralı bendi ile (M) fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde, aynı fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “ana tahsisten” ibaresi “tesisten” şeklinde ve son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) 9/8/1983 tarihli ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilân edilen yerlerde, ilgili Bakanlıkça belirlenen ve üzerinde

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

elde edilen her türlü ücret ve bu tesislerin işletme ve kira gelirleri ile döner sermaye faaliyetleri kapsamında Bakanlığın görev alanına giren tesislerden elde edilen ücret ve gelirler,”

MADDE 11- 2252 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir. “Döner Sermaye İşletmesi 2634 sayılı Kanun kapsamında Bakanlığın görev alanına giren atık su arıtma tesisi, katı atık bertaraf tesisleri işletebilir, işlettirebilir.”

MADDE 12- 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (m) bendinde yer alan “Bakanlık tarafından turizm tesisi yapılmak amacıyla yatırımcılara tahsis edilen taşınmazların üzerinde yer alan” ibaresi “Bakanlıktan turizm işletmesi veya turizm yatırımı belgeli” şeklinde, “turizm tesisi için tahsis edilen” ibaresi “turizm tesisi için belirlenen” şeklinde ve “ayrılan turizm tesis hizmet alanlarını” ibaresi “ayrılan yerleri” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13- 2634 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan “bir yıl” ibareleri “altı ay” şeklinde değiştirilmiş ve yedinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu fıkra kapsamında işyeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilen işletmelere yetkili idarece yeniden işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmesi için tesisin belge alma koşullarını sağladığına dair Bakanlıktan alınan uygun görüş yazısının yetkili idareye ibrazı zorunludur.”

MADDE 14- 2634 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (A) fıkrasının (4) numaralı bendi ile (M) fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde, aynı fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “ana tahsisten” ibaresi “tesisten” şeklinde ve son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) 9/8/1983 tarihli ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu gereğince tespit ve ilân edilen yerlerde, ilgili Bakanlıkça belirlenen ve üzerinde

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

turizm maksatlı konaklama tesisi bulunan veya konaklama tesisi yapılması uygun görülen alanları, uzun devreli gelişme planları ve gelişme planlarına uygun olarak, gelirleri Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesine ait olmak üzere yatırımcılara tahsis etmeye sadece Bakanlık yetkilidir. Bu fıkra da belirtilen yerlerde sadece çadır ve karavan içeren kamp alanları yapılması ve işletilmesi amacıyla ilgili mevzuatı uyarınca ilgili kurum tarafından kiralama yapılabilir, bu şekilde kiralanan taşınmazların tahsis amacı ve kullanım şekli değiştirilemez.”

“Turizm tesis hizmet alanları; tahsise ilişkin diğer hususların sağlanması şartı ile Bakanlık tarafından aynı bölgede adına turizm işletmesi belgesi veya turizm yatırımı belgesi düzenlenen yatırımcılara, ilgili Bakanlıklardan tahsisli tesisler için ana tahsisin süresiyle eş süreli olacak şekilde, diğer tesisler için ise kırkdokuz yıla kadar süreyle ilanlı olarak sosyal ve teknik altyapı hizmetlerine katılım payı alınması şartıyla tahsis edilebilir.”

“Herhangi bir sebeple tahsisi sona eren turizm tesis hizmet alanları üzerindeki irtifak hakkı Bakanlığın talebi üzerine re’sen tapudan terkin edilir.”

MADDE 15- 2634 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “fıkrası uyarınca” ibaresinden sonra gelmek üzere “turizm maksatlı izin verilen alanlarda” ibaresi eklenmiş, “olanlar ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde ve bu bölge ile merkezlerin dışında olmakla birlikte denize kıyısı olan ilçelerde, içerisinde” ibaresi “olan yerler ile” şeklinde, “konaklama tesisi bulunan” ibaresi “konaklama tesisi içeren” şeklinde değiştirilmiş ve cümleye “ait olmak üzere” ibaresinden sonra gelmek üzere “sadece” ibaresi eklenmiş, birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve fıkranın son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

turizm maksatlı konaklama tesisi bulunan veya konaklama tesisi yapılması uygun görülen alanları, uzun devreli gelişme planları ve gelişme planlarına uygun olarak, gelirleri Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesine ait olmak üzere yatırımcılara tahsis etmeye sadece Bakanlık yetkilidir. Bu fıkra da belirtilen yerlerde sadece çadır ve karavan içeren kamp alanları yapılması ve işletilmesi amacıyla ilgili mevzuatı uyarınca ilgili kurum tarafından kiralama yapılabilir, bu şekilde kiralanan taşınmazların tahsis amacı ve kullanım şekli değiştirilemez.”

“Personel lojman alanları; tahsise ilişkin diğer hususların sağlanması şartı ile Bakanlık tarafından aynı bölgede adına turizm işletmesi belgesi veya turizm yatırımı belgesi düzenlenen yatırımcılara, ilgili Bakanlıklardan tahsisli tesisler için ana tahsisin süresiyle eş süreli olacak şekilde, diğer tesisler için ise kırkdokuz yıla kadar süreyle ilanlı olarak sosyal ve teknik altyapı hizmetlerine katılım payı alınması şartıyla tahsis edilebilir.”

“Herhangi bir sebeple tahsisi sona eren personel lojman alanları üzerindeki irtifak hakkı Bakanlığın talebi üzerine re’sen tapudan terkin edilir.”

MADDE 15- 2634 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “fıkrası uyarınca” ibaresinden sonra gelmek üzere “turizm maksatlı izin verilen alanlarda” ibaresi eklenmiş, “olanlar ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri içinde ve bu bölge ile merkezlerin dışında olmakla birlikte denize kıyısı olan ilçelerde, içerisinde” ibaresi “olan yerler ile” şeklinde, “konaklama tesisi bulunan” ibaresi “konaklama tesisi içeren” şeklinde değiştirilmiş, cümleye “ait olmak üzere” ibaresinden sonra gelmek üzere “sadece” ibaresi eklenmiş, fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve fıkranın son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

“Orman sayılan alanlarda sadece çadır ve karavan içeren kamp alanları yapılması ve işletilmesi amacıyla ilgili mevzuatı uyarınca Orman Genel Müdürlüğü tarafından kiralama yapılabilir, bu şekilde kiralanan taşınmazların tahsis amacı ve kullanım şekli değiştirilemez.”

MADDE 16- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18- Bu Kanunun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki başvurular için 30/4/2024 tarihine kadar ek süre verilmiştir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 8 inci maddenin (A) fıkrasının (4) numaralı bendi ve ek 5 inci madde kapsamında düzenlenen sözleşmeler de aynı tarihe kadar Bakanlığa başvurulması halinde, geçici 12 nci maddede belirlenen koşullarla, bu Kanunun 8 inci maddesine uyarlanır. Bu şekilde uyarlanan sözleşmeler kapsamında tespit edilen yeni bedeller ilgili idareler tarafından tahsil edilmeye devam edilir.

8 inci maddenin (A) fıkrasının (4) numaralı bendi kapsamında bulunan yerlerden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Tarım ve Orman Bakanlığınca, üzerinde konaklama tesisi yapılması amacıyla ihalesi yapılmış veya sözleşmeye bağlanmış yerler hakkında, sözleşme süresi boyunca ilgili mevzuat hükümleri uygulanır. Bu kapsamda verilen izinler ve yapılan kiralamalar uyarınca Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesine gelir kaydedilen bedellerin tahsiline döner sermaye tarafından devam edilir. Gelirleri Tarım ve Orman Bakanlığı döner sermayesine kaydedilen bu yerlerin sözleşme süresi sonunda Bakanlıkça yeniden tahsis edilmesi durumunda da bedeller Tarım ve Orman Bakanlığınca döner sermayesi tarafından tahsil edilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, orman sayılan alanlarda; Bakanlıkça adına kesin tahsis yapılan yatırımcılar tarafından tesisin bütünleyicisi olarak fiilen turizm amaçlı kullanılan taşınmazlar ile 6831 sayılı Kanuna göre

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“Orman sayılan alanlarda sadece çadır ve karavan içeren kamp alanları yapılması ve işletilmesi amacıyla ilgili mevzuatı uyarınca Orman Genel Müdürlüğü tarafından kiralama yapılabilir, bu şekilde kiralanan taşınmazların tahsis amacı ve kullanım şekli değiştirilemez.”

MADDE 16- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18- Bu Kanunun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki başvurular için 30/4/2024 tarihine kadar ek süre verilmiştir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 8 inci maddenin (A) fıkrasının (4) numaralı bendi ve ek 5 inci madde kapsamında düzenlenen sözleşmeler de aynı tarihe kadar Bakanlığa başvurulması halinde, geçici 12 nci maddede belirlenen koşullarla, bu Kanunun 8 inci maddesine uyarlanır. Bu şekilde uyarlanan sözleşmeler kapsamında tespit edilen yeni bedeller ilgili idareler tarafından tahsil edilmeye devam edilir.

8 inci maddenin (A) fıkrasının (4) numaralı bendi kapsamında bulunan yerlerden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Tarım ve Orman Bakanlığınca, üzerinde konaklama tesisi yapılması amacıyla ihalesi yapılmış veya sözleşmeye bağlanmış yerler hakkında, sözleşme süresi boyunca ilgili mevzuat hükümleri uygulanır. Bu kapsamda verilen izinler ve yapılan kiralamalar uyarınca Tarım ve Orman Bakanlığınca döner sermayesine gelir kaydedilen bedellerin tahsiline döner sermaye tarafından devam edilir. Gelirleri Tarım ve Orman Bakanlığınca döner sermayesine kaydedilen bu yerlerin sözleşme süresi sonunda Bakanlıkça yeniden tahsis edilmesi durumunda da bedeller Tarım ve Orman Bakanlığınca döner sermayesi tarafından tahsil edilir.”

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

İlgili bakanlık tarafından turizm amaçlı kesin izin verilen yerlerden geçici 12 nci madde uyarınca sözleşmesi uyarlanan yatırımcılar tarafından fiilen turizm amaçlı kullanılan taşınmazlar, Bakanlık tarafından 8 inci maddenin (C) fıkrası uyarınca yürürlüğe konulan Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre adına kesin tahsis yapılan yatırımcılara kiralanabilir.”

MADDE 17- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 19- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmiş olan ve turizm işletmesi belgesi bulunmayan ancak, ruhsat tarihinden itibaren henüz bir yıllık turizm işletme belgesi alınması süresi dolmamış olan konaklama işletmelerinin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Bakanlığa başvurmaları, altı ay içerisinde de turizm işletmesi belgesi alması zorunludur. Üç ay içerisinde başvuruda bulunmayan veya altı ay içinde turizm işletmesi belgesi alamayan konaklama işletmeleri faaliyette bulunamaz. Bu işletmelerin işyeri açma ve çalışma ruhsatı Bakanlıkça yapılan bildirim üzerine yetkili idare tarafından bir ay içinde iptal edilir ve faaliyetlerine son verilir.”

MADDE 18- 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(c) Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında işyeri açma ve çalışma ruhsatı alma yükümlülüğü getirilenler hariç olmak üzere, turizm amaçlı kiralama izin belgesi verilen konutlara,”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 17- 2634 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 19- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmiş olan ve turizm işletmesi belgesi bulunmayan ancak, ruhsat tarihinden itibaren henüz bir yıllık turizm işletmesi belgesi alınması süresi dolmamış olan konaklama işletmelerinin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde Bakanlığa başvurmaları, altı ay içerisinde de turizm işletmesi belgesi alması zorunludur. Üç ay içerisinde başvuruda bulunmayan veya altı ay içinde turizm işletmesi belgesi alamayan konaklama işletmeleri faaliyette bulunamaz. Bu işletmelerin işyeri açma ve çalışma ruhsatı Bakanlıkça yapılan bildirim üzerine yetkili idare tarafından bir ay içinde iptal edilir ve faaliyetlerine son verilir.”

MADDE 18- 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(c) Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında işyeri açma ve çalışma ruhsatı alma yükümlülüğü getirilenler hariç olmak üzere, turizm amaçlı kiralama izin belgesi verilen konutlara,”

MADDE 19- 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 78 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Genel Kurul

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

kararıyla,” ibaresi madde metninden çıkarılmış, bentte yer alan “yüzde bir” ibaresi “yüzde üç” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfına ayrılacak payı yüzde altı oranına kadar artırmaya Birlik Genel Kurulu yetkilidir.”

MADDE 20- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 98- Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca 2023 yılı Ekim ödeme döneminde gelir veya aylık ödemesi yapılanlara dosya bazında 5.000 TL tutarında bir defaya mahsus olmak üzere ödeme yapılır.

Birinci fıkroda belirtilen ödemenin yapılmasında;

a) İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranı,

b) Hak sahiplerinin hisseleri oranı,

c) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %50 oranının altında kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerden, ölümü iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olmayanların hak sahiplerine, sigortalıya gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden hak sahiplerinin hisseleri oranı,

ç) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam prim ödeme gün sayısına olan oranı,

esas alınır.

Birden fazla dosyadan gelir ve aylık alanlara en fazla ödemeye imkân veren bir dosya üzerinden ödeme yapılır.

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Gelir veya aylık almakta iken 2023 yılı Ekim ayı içinde bu Kanun veya 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında sigortalı olarak çalışanlar ve Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamına girecek şekilde faaliyette bulunanlar ile sigortalı olup olmadıklarına bakılmaksızın 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında sayılan işyerlerinde aylıkları kesilmeksizin çalışanlara bu madde uyarınca ödeme yapılmaz. Ancak, ölüm geliri ve aylığı almakta olanlar hakkında bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

Bu madde kapsamında yapılan ödemelerden kesinti yapılamaz ve bu ödemeler haczedilemez.

Yersiz yapıldığı anlaşılan ödemeler, ilgilinin varsa almakta olduğu gelir veya aylıklarından %25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri alınır.

Bu madde kapsamında yapılacak ödemeleri karşılamak amacıyla gerekli olan tutar, yazılı talebe istinaden ayrıca fatura aranmaksızın Hazine tarafından Kuruma ödenir. Yapılacak ödemeler kapsamında ortaya çıkan ödenek ihtiyacını karşılamak amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin ilgili tertibine 2023 yılında ödenek eklemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile ödeme tarihini belirlemeye Kurum yetkilidir.”

MADDE 21- 23/5/2019 tarihli ve 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“ç) Genel bütçeden yapılacak hazine yardımları

d) İdareye kiralanan taşınmazlar ile İdarenin mülkiyetindeki taşınmazların kiralananmasından, işletilmesinden ve işlettilmesinden elde edilen gelirler

e) Marka ve patent gelirleri

f) Kapadokya Alanında İdareye yapılacak başvurular ve İdarece sunulacak hizmetler karşılığı alınacak ücretler

MADDE 19- 23/5/2019 tarihli ve 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir,

“ç) Genel bütçeden yapılacak hazine yardımları

d) İdareye kiralanan taşınmazlar ile İdarenin mülkiyetindeki taşınmazların kiralananmasından, işletilmesinden ve işlettilmesinden elde edilen gelirler

e) Marka ve patent gelirleri

f) Kapadokya Alanında İdareye yapılacak başvurular ve İdarece sunulacak hizmetler karşılığı alınacak ücretler

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

g) Kapadokya Alanındaki işletme ve faaliyet gelirleri

ğ) Her türlü tanıtım, basım ve yayın gelirleri, fikri mülkiyet haklarından kaynaklı gelirler

h) Yurtiçinden ve yurtdışından sağlanacak yardım, bağışlar ile sponsorluk gelirleri

ı) İdare gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler

i) Diğer gelirler”

MADDE 20- 7174 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Bu Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d), (e), (g) ve (ğ) bentleri hariç İdarenin bu Kanunda ve ilgili mevzuatında sayılan görevleriyle ilgili faaliyetlerinden elde ettiği gelirleri dolayısıyla iktisadi işletme oluşmuş sayılmaz.”

MADDE 21- 7174 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “elli bin Türk lirasından iki yüz bin Türk lirasına kadar idari para cezası” ibaresi “aşağıda belirtilen idari para cezaları” şeklinde değiştirilmiş, fıkra aşağıdaki bentler eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “ve” ibaresi “veya” şeklinde, “beş yüz Türk lirasından beş bin Türk lirasına kadar idari para cezası” ibaresi “aşağıda belirtilen idari para cezaları” şeklinde değiştirilmiş, fıkra aşağıdaki bentler, dördüncü fıkrasına “9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu,” ibaresinden sonra gelmek üzere “4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu,” ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“a) Fiziki ve inşai uygulamalarda yapısal uygulamalar yönünden;

1) Kapadokya Alanında izinsiz yeni yapı yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda üçyüzdörtbin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında beşyüzotuzikibin Türk Lirası, tescilli parsellerde altıyüzsekizbin Türk Lirası,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

g) Kapadokya Alanındaki işletme ve faaliyet gelirleri

ğ) Her türlü tanıtım, basım ve yayın gelirleri, fikri mülkiyet haklarından kaynaklı gelirler

h)Yurtiçinden ve yurtdışından sağlanacak yardım, bağışlar ile sponsorluk gelirleri

ı) İdare gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler

i) Diğer gelirler”

MADDE 22- 7174 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Bu Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d), (e), (g) ve (ğ) bentleri hariç İdarenin bu Kanunda ve ilgili mevzuatında sayılan görevleriyle ilgili faaliyetlerinden elde ettiği gelirleri dolayısıyla iktisadi işletme oluşmuş sayılmaz.”

MADDE 23- 7174 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “elli bin Türk lirasından iki yüz bin Türk lirasına kadar idari para cezası” ibaresi “aşağıda belirtilen idari para cezaları” şeklinde değiştirilmiş, fıkra aşağıdaki bentler eklenmiş, ikinci fıkrasında yer alan “ve” ibaresi “veya” şeklinde, “beş yüz Türk lirasından beş bin Türk lirasına kadar idari para cezası” ibaresi “aşağıda belirtilen idari para cezaları” şeklinde değiştirilmiş, fıkra aşağıdaki bentler, dördüncü fıkrasına “9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu,” ibaresinden sonra gelmek üzere “4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu,” ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“a) Fiziki ve inşai uygulamalarda yapısal uygulamalar yönünden;

1) Kapadokya Alanında izinsiz yeni yapı yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda üç yüz dört bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında beş yüz otuz iki bin Türk lirası, tescilli parsellerde altı yüz sekiz bin Türk lirası,

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

2) İzinsiz kaya oyma mekan yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda altıyüzsekizbin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında altıyüzsekizbin Türk Lirası, tescilli parsellerde altıyüzsekizbin Türk Lirası,

b) Mevcut yapılarda izinsiz ruhsata tabi uygulamalar yönünden; yapıda kütle, gabari özelliklerini değiştiren kat ilavesi, kat yüksekliği değişikliği, mekan ilavesi, teras kapatılması uygulamalarının yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda üçyüzdörtbin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında beşyüzotuzikibin Türk Lirası, tescilli parsellerde altıyüzsekizbin Türk Lirası,

c) Strüktürel özelliklerini değiştiren taşıyıcı öğelerin eklenip kaldırılması, çatı biçimi ve taşıyıcı sistemin değişikliği uygulamalarının yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda üçyüzdörtbin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında beşyüzotuzikibin Türk Lirası, tescilli parsellerde altıyüzsekizbin Türk Lirası,

ç) Planda mimari elemanların biçim, boyut ve malzeme özelliklerinde duvar ekleme, duvar çıkarma, plan şemasını değiştirmek, döşeme ve tavan malzemelerinin değişimi, mevcut kaya oyma mekanlarda her türlü fiziki ve inşai uygulamalar yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda ikiyüzyirmisekizbin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında dörtyüzellialtıbin Türk Lirası, tescilli parsellerde altıyüzsekizbin Türk Lirası,

d) Dış cephe malzeme özelliklerinde, kapı ve pencerede boyut ve/veya malzeme değişikliği, dış cephe kaplaması değişimi, sıva raspası, yeni sıva, sıva niteliği değiştirilmesi uygulamaları yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda üçyüzdörtbin

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

2) İzinsiz kaya oyma mekan yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda altı yüz sekiz bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında altı yüz sekiz bin Türk lirası, tescilli parsellerde altı yüz sekiz bin Türk lirası,

b) Mevcut yapılarda izinsiz ruhsata tabi uygulamalar yönünden; yapıda kütle, gabari özelliklerini değiştiren kat ilavesi, kat yüksekliği değişikliği, mekan ilavesi, teras kapatılması uygulamalarının yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda üç yüz dört bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında beş yüz otuz iki bin Türk lirası, tescilli parsellerde altı yüz sekiz bin Türk lirası,

c) Strüktürel özelliklerini değiştiren taşıyıcı öğelerin eklenip kaldırılması, çatı biçimi ve taşıyıcı sistemin değişikliği uygulamalarının yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda üç yüz dört bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında beş yüz otuz iki bin Türk lirası, tescilli parsellerde altı yüz sekiz bin Türk lirası,

ç) Planda mimari elemanların biçim, boyut ve malzeme özelliklerinde duvar ekleme, duvar çıkarma, plan şemasının değişimi, döşeme ve tavan malzemelerinin değişimi, mevcut kaya oyma mekanlarda her türlü fiziki ve inşai uygulamalar yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda iki yüz yirmi sekiz bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında dört yüz elli altı bin Türk lirası, tescilli parsellerde altı yüz sekiz bin Türk lirası,

d) Dış cephe malzeme özelliklerinde, kapı ve pencerede boyut ve/veya malzeme değişikliği, dış cephe kaplaması değişimi, sıva raspası, yeni sıva, sıva niteliği değiştirilmesi uygulamaları yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda üç yüz dört bin

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında beşyüzotuzikibin Türk Lirası, tescilli parsellerde altıyüzsekizbin Türk Lirası,

e) Yapı sahibinin komisyon kararında belirtilen süre içerisinde yapısını ruhsata uygun hale getirmemesi durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda üçyüzseksenbin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında beşyüzotuzikibin Türk Lirası, tescilli parsellerde altıyüzsekizbin Türk Lirası,

f) Peri bacalarına ve doğal peyzaj değeri olan jeolojik ve jeomorfolojik oluşumlara yapısal ve fiziksel nitelikte izinsiz müdahaleler yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda altıyüzsekizbin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında altıyüzsekizbin Türk Lirası, tescilli parsellerde altıyüzsekizbin Türk Lirası,

g) Doğal dokuyu bozacak şekilde 2872 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi kapsamı dışında kalan alanlardan izinsiz taş, toprak, kum alınması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yüzelliikibin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında altıyüzsekizbin Türk Lirası, tescilli parsellerde altıyüzsekizbin Türk Lirası,

ğ) İzinsiz dolgu, kazı, arazi tesviyesi uygulamaları yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda dörtyüzellialtıbin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında altıyüzsekizbin Türk Lirası, tescilli parsellerde altıyüzsekizbin Türk Lirası,

h) İzinsiz çevre ve peyzaj düzenlemeleri kapsamında kent mobilyaları, heykel, ikon, maket konulması, bitkilendirme, döşeme yapılması, bahçe duvarı veya çit yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yüzelliikibin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında beş yüz otuz iki bin Türk lirası, tescilli parsellerde altı yüz sekiz bin Türk lirası,

e) Yapı sahibinin komisyon kararında belirtilen süre içerisinde yapısını ruhsata uygun hale getirmemesi durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda üç yüz seksen bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında beş yüz otuz iki bin Türk lirası, tescilli parsellerde altı yüz sekiz bin Türk lirası,

f) Peri bacalarına ve doğal peyzaj değeri olan jeolojik ve jeomorfolojik oluşumlara yapısal ve fiziksel nitelikte izinsiz müdahaleler yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda altı yüz sekiz bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında altı yüz sekiz bin Türk lirası, tescilli parsellerde altı yüz sekiz bin Türk lirası,

g) Doğal dokuyu bozacak şekilde 2872 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi kapsamı dışında kalan alanlardan izinsiz taş, toprak, kum alınması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yüz elli iki bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında altı yüz sekiz bin Türk lirası, tescilli parsellerde altı yüz sekiz bin Türk lirası,

ğ) İzinsiz dolgu, kazı, arazi tesviyesi uygulamaları yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda dört yüz elli altı bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında altı yüz sekiz bin Türk lirası, tescilli parsellerde altı yüz sekiz bin Türk lirası,

h) İzinsiz çevre ve peyzaj düzenlemeleri kapsamında kent mobilyaları, heykel, ikon, maket konulması, bitkilendirme, döşeme yapılması, bahçe duvarı veya çit yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yüz elli iki bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında yüzseksenüçbin Türk Lirası, tescilli parsellerde ikiyüzonüçbin Türk Lirası,

ı) Yapının izinsiz yıkılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yüzelliikibin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında altıyüzsekizbin Türk Lirası, tescilli parsellerde altıyüzsekizbin Türk Lirası,

i) Tarım ve ormancılık faaliyetleri yönünden; 1. ve 2. derece arkeolojik ve doğal sit alanlarında izinsiz yeni tarımsal alanların açılması durumunda üçyüzdörtbin Türk Lirası; 1. ve 2. derece arkeolojik sit alanlarında ve höyük ve tümülüslerde izinsiz ağaç dikilmesi durumunda üçyüzdörtbin Türk Lirası,

j) Altyapı uygulamaları yönünden; her türlü altyapı uygulamalarının izinsiz yapılması durumunda elektronik haberleşme altyapıları bakımından 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu hükümleri saklı olmak üzere; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yüzelliikibin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında ikiyüzyirmisekizbin Türk Lirası, tescilli parsellerde üçyüzdörtbin Türk Lirası; su kuyusu, foseptik, su deposu, lpg deposu, enerji sistemleri uygulamalarının izinsiz yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yüzelliikibin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında ikiyüzyirmisekizbin Türk Lirası, tescilli parsellerde üçyüzdörtbin Türk Lirası,

k) Kamusal alanların plan koşulları ve amacı dışında kullanılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yüzelliikibin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında ikiyüzyirmisekizbin Türk Lirası, tescilli parsellerde üçyüzdörtbin Türk Lirası,

idari para cezası verilir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında yüz seksen üç bin Türk lirası, tescilli parsellerde iki yüz on üç bin Türk lirası,

ı) Yapının izinsiz yıkılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yüz elli iki bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında altı yüz sekiz bin Türk lirası, tescilli parsellerde altı yüz sekiz bin Türk lirası,

i) Tarım ve ormancılık faaliyetleri yönünden; 1. ve 2. derece arkeolojik ve doğal sit alanlarında izinsiz yeni tarımsal alanların açılması durumunda üç yüz dört bin Türk lirası; 1. ve 2. derece arkeolojik sit alanlarında ve höyük ve tümülüslerde izinsiz ağaç dikilmesi durumunda üç yüz dört bin Türk lirası,

j) Altyapı uygulamaları yönünden; her türlü altyapı uygulamalarının izinsiz yapılması durumunda elektronik haberleşme altyapıları bakımından 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu hükümleri saklı olmak üzere; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yüz elli iki bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında iki yüz yirmi sekiz bin Türk lirası, tescilli parsellerde üç yüz dört bin Türk lirası; su kuyusu, foseptik, su deposu, LPG deposu, enerji sistemleri uygulamalarının izinsiz yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yüz elli iki bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında iki yüz yirmi sekiz bin Türk lirası, tescilli parsellerde üç yüz dört bin Türk lirası,

k) Kamusal alanların plan koşulları ve amacı dışında kullanılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yüz elli iki bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında iki yüz yirmi sekiz bin Türk lirası, tescilli parsellerde üç yüz dört bin Türk lirası,

idari para cezası verilir.”

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

“a) Fiziki ve inşai uygulamalar yönünden; mevcut yapılarda ruhsata tabi olmayan basit onarım kapsamında ahşap, madeni, pişmiş toprak, taş gibi çürüyen ya da bozularak eksilen mimari öğelerinin, özgün biçimlerine uygun olmayan malzeme ile değiştirilmesi, bozulan iç ve dış sıvaların, kaplamaların, renk ve malzeme uyumu sağlanmaksızın, özgün biçimlerine uygun olmadan yenilenmesi durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda binaltıyüz Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında onbirbin Türk Lirası, tescilli parsellerde onaltıbin Türk Lirası,

b) Mevcut yapılarda ruhsata tabi uygulamalar yönünden; yapının kütle, gabari ve strüktürel özelliklerini değiştiren kat ilavesi, mekan ilavesi, teras kapatılması, taşıyıcı öğelerin eklenip kaldırılması, çatı biçimi ve taşıyıcı sisteminin değişikliği ile mevcut kaya oyma mekanlarda her türlü fiziki ve inşai uygulamalar veya planda mimari elemanların biçim, boyut ve malzeme özelliklerindeki yapılan uygulamalar ile dış cephe malzeme özelliklerini değiştiren duvar ekleme, duvar çıkarma, duvar malzeme değişikliği, plan şemasını değiştirmek, döşeme ve tavan malzemelerinin değişimi, kapı ve pencerede boyut ve/veya malzeme değişikliği, dış cephe kaplaması değişimi, sıva raspası, yeni sıva, sıva niteliği değiştirilmesi uygulamaları yapılması durumunda onaltıbin Türk Lirası,

c) Dış cephede tabela, klima motoru, tente, sundurma, reklam, ilan ve tanıtıma yönelik uygulamalar ve görüntü kirliliğine yol açan uygulamalar yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda binaltıyüz Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında onbirbin Türk Lirası, tescilli parsellerde onaltıbin Türk Lirası,

ç) Bina içinde veya dışında izinsiz tesisat uygulamaları yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda binaltıyüz Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“a) Fiziki ve inşai uygulamalar yönünden; mevcut yapılarda ruhsata tabi olmayan basit onarım kapsamında ahşap, madeni, pişmiş toprak, taş gibi çürüyen ya da bozularak eksilen mimari öğelerinin, özgün biçimlerine uygun olmayan malzeme ile değiştirilmesi, bozulan iç ve dış sıvaların, kaplamaların, renk ve malzeme uyumu sağlanmaksızın, özgün biçimlerine uygun olmadan yenilenmesi durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda bin altı yüz Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında on bir bin Türk lirası, tescilli parsellerde on altı bin Türk lirası,

b) Mevcut yapılarda ruhsata tabi uygulamalar yönünden; yapının kütle, gabari ve strüktürel özelliklerini değiştiren kat ilavesi, mekan ilavesi, teras kapatılması, taşıyıcı öğelerin eklenip kaldırılması, çatı biçimi ve taşıyıcı sisteminin değişikliği ile mevcut kaya oyma mekanlarda her türlü fiziki ve inşai uygulamalar veya planda mimari elemanların biçim, boyut ve malzeme özelliklerindeki yapılan uygulamalar ile dış cephe malzeme özelliklerini değiştiren duvar ekleme, duvar çıkarma, duvar malzeme değişikliği, plan şemasının değişimi, döşeme ve tavan malzemelerinin değişimi, kapı ve pencerede boyut ve/veya malzeme değişikliği, dış cephe kaplaması değişimi, sıva raspası, yeni sıva, sıva niteliği değiştirilmesi uygulamaları yapılması durumunda on altı bin Türk lirası,

c) Dış cephede tabela, klima motoru, tente, sundurma, reklam, ilan ve tanıtıma yönelik uygulamalar ve görüntü kirliliğine yol açan uygulamalar yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda bin altı yüz Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında on bir bin Türk lirası, tescilli parsellerde on altı bin Türk lirası,

ç) Bina içinde veya dışında izinsiz tesisat uygulamaları yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda bin altı yüz Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

alanları ve koruma alanlarında binaltıyüz Türk Lirası, tescilli parsellerde onaltıbin Türk Lirası,

d) Doğal dokuyu bozmayacak şekilde; müştemilat, kömürlük, kümes, garaj, depo, konteyner, vinç, karavan, çadır, bahçe duvarı veya çit yapılması, izinsiz bağımsız birim uygulamaları yapılması durumunda onaltıbin Türk Lirası,

e) Doğal dokuyu bozmayacak şekilde; 2872 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi kapsamı dışında kalan alanlardan taş, toprak, kum alınması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda onbirbin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında onaltıbin Türk Lirası, tescilli parsellerde onaltıbin Türk Lirası,

f) İzinsiz kadastral uygulamalar yapılması durumunda onaltıbin Türk Lirası,

g) Diğer izinsiz uygulamalar yönünden; film, dizi, belgesel, aktüel, reklam, drone çekimleri, haber reklamları, fotoğraf, video çekimleri ve gelir karşılığı yapılan izinsiz çekimler veya izinsiz materyal ile yapılan çekimlerde onaltıbin Türk Lirası; izinsiz etkinlik, festival, organizasyon faaliyetleri yapılması durumunda onaltıbin Türk Lirası; kamusal alanda izinsiz tabela, levhalar, çeşitli tür ve büyüklükte reklamlar, ilanlar ve görüntü kirliliğine sebep olan uygulamalar yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda beşbin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında onaltıbin Türk Lirası, tescilli parsellerde onaltıbin Türk Lirası,

ğ) Yapının yapı kullanma belgesi ve işletme ruhsat ve izninde belirtilen fonksiyona aykırı kullanımı durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yedibin Türk Lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında onaltıbin Türk Lirası, tescilli parsellerde onaltıbin Türk Lirası,

idari para cezası verilir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

sit alanları ve koruma alanlarında bin altı yüz Türk lirası, tescilli parsellerde on altı bin Türk lirası,

d) Doğal dokuyu bozmayacak şekilde; müştemilat, kömürlük, kümes, garaj, depo, konteyner, vinç, karavan, çadır, bahçe duvarı veya çit yapılması, izinsiz bağımsız birim uygulamaları yapılması durumunda on altı bin Türk lirası,

e) Doğal dokuyu bozmayacak şekilde; 2872 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi kapsamı dışında kalan alanlardan taş, toprak, kum alınması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda on bir bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında on altı bin Türk lirası, tescilli parsellerde on altı bin Türk lirası,

f) İzinsiz kadastral uygulamalar yapılması durumunda on altı bin Türk lirası,

g) Diğer izinsiz uygulamalar yönünden; film, dizi, belgesel, aktüel, reklam, drone çekimleri, haber reklamları, fotoğraf, video çekimleri ve gelir karşılığı yapılan izinsiz çekimler veya izinsiz materyal ile yapılan çekimlerde on altı bin Türk lirası; izinsiz etkinlik, festival, organizasyon faaliyetleri yapılması durumunda on altı bin Türk lirası; kamusal alanda izinsiz tabela, levhalar, çeşitli tür ve büyüklükte reklamlar, ilanlar ve görüntü kirliliğine sebep olan uygulamalar yapılması durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda beş bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında on altı bin Türk lirası, tescilli parsellerde on altı bin Türk lirası,

ğ) Yapının yapı kullanma belgesi ve işletme ruhsat ve izninde belirtilen fonksiyona aykırı kullanımı durumunda; 2863 sayılı Kanun kapsamı dışında kalan alanlarda yedi bin Türk lirası, 2863 sayılı Kanun kapsamındaki sit alanları ve koruma alanlarında on altı bin Türk lirası, tescilli parsellerde on altı bin Türk lirası,

idari para cezası verilir.”

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

“(6) Birinci, ikinci ve dördüncü fıkralar uyarınca idari para cezalarının uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İdarece çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.

(7) Komisyon, bu madde uyarınca aykırılık bulunduğu kararını vermesi halinde idari para cezası uygulanacak hükümleri belirler. İdare, bu madde çerçevesinde, Kapadokya Alanı içinde yasaklanan fiillerin ve bunlara verilecek idari para cezalarının tespitini yapmak ve uygulanmasına yönelik iş ve işlemleri yürütmekte yetkilidir.

(8) Başkan, turizm amaçlı sportif faaliyetlere aykırılık durumunda, 2634 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinde belirlenen tutar kadar idari para cezası vermeye yetkilidir.”

MADDE 22- 7174 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(7) İdare, Kapadokya Alanındaki korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarının tespitini yapar.

(8) İdare, Kapadokya Alanında ihtiyaç duyulması halinde kamulaştırma işlemlerini yapmakta yetkilidir.”

MADDE 23- 11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “ilgili mevzuatı uyarınca kendi aralarında yapacakları” ibaresi “temsiliyi sağlamak üzere ülke çapında yapılacak” şeklinde değiştirilmiş, fıkranın son cümlesi yürürlükten kaldırılmış, fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiş, maddeye üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki dördüncü ve beşinci fıkralar eklenmiş, mevcut dördüncü fıkra altıncı fıkra olarak teselsül ettirilmiş, maddeye altıncı fıkra olarak teselsül ettirilen mevcut dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki yedinci ve sekizinci fıkralar eklenmiş, mevcut beşinci fıkrasının ikinci cümlesine “Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı” ibaresinden önce gelmek üzere “Bakan,” ibaresi eklenmiş, aynı fıkroda yer alan

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“(6) Birinci, ikinci ve dördüncü fıkralar uyarınca idari para cezalarının uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İdarece çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.

(7) Komisyon, bu madde uyarınca aykırılık bulunduğu kararını vermesi halinde idari para cezası uygulanacak hükümleri belirler. İdare, bu madde çerçevesinde, Kapadokya Alanı içinde yasaklanan fiillerin ve bunlara verilecek idari para cezalarının tespitini yapmak ve uygulanmasına yönelik iş ve işlemleri yürütmekte yetkilidir.

(8) Başkan, turizm amaçlı sportif faaliyetlere aykırılık durumunda, 2634 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinde belirlenen tutar kadar idari para cezası vermeye yetkilidir.”

MADDE 24- 7174 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(7) İdare, Kapadokya Alanındaki korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarının tespitini yapar.

(8) İdare, Kapadokya Alanında ihtiyaç duyulması halinde kamulaştırma işlemlerini yapmakta yetkilidir.”

MADDE 25- 11/7/2019 tarihli ve 7183 sayılı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “ilgili mevzuatı uyarınca kendi aralarında yapacakları” ibaresi “temsiliyi sağlamak üzere ülke çapında yapılacak” şeklinde değiştirilmiş, fıkranın son cümlesi yürürlükten kaldırılmış, fıkraya aşağıdaki cümleler eklenmiş, maddeye üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki dördüncü ve beşinci fıkralar eklenmiş, mevcut dördüncü fıkra altıncı fıkra olarak teselsül ettirilmiş, maddeye altıncı fıkra olarak teselsül ettirilen mevcut dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki yedinci ve sekizinci fıkralar eklenmiş, mevcut beşinci fıkrasının ikinci cümlesine “Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı” ibaresinden önce gelmek üzere “Bakan,” ibaresi eklenmiş, aynı fıkroda yer alan

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

“doğal” ibaresi madde metninden çıkarılmış, mevcut beşinci fıkra dokuzuncu fıkra olarak teselsül ettirilmiş, mevcut altıncı fıkra onuncu fıkra olarak teselsül ettirilip aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mevcut yedinci fıkra onbirinci fıkra olarak teselsül ettirilmiş ve maddeye onbirinci fıkra olarak teselsül ettirilen mevcut yedinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Seçimlerin yapılmasına ilişkin iş ve işlemler ajans tarafından yürütülür. Buna ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

“(4) Yönetim Kurulu, Bakanlıkça belirlenen turizm strateji ve politikaları doğrultusunda aşağıdaki görevleri yerine getirir:

a) Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan Ajansın faaliyet alanları kapsamında tüm iş ve işlemlere yönelik kararlar almak.

b) Ajansın tüm gelir ve giderlerini gayri safi olarak bütçede göstererek bütçeyi yıllık olarak, plan ve programlarının gerekleri ile fayda ve maliyet unsurları göz önünde tutarak verimlilik, tutumluluk, ilkelerine ve hesap dönemine göre onaylamak.

c) Ajansın yıllık programına, yıllara sari harcama yapılacak proje ve diğer işlemler ile yapılacak mal ve hizmet alımlarında teminat alınıp alınmayacağına karar vermek, zorunlu durumlarda yüzde elliye kadar ön ödeme yapılmasına ilişkin proje ve işlemleri karara bağlamak, Ajans bütçesini Bakan onayına sunmak.

ç) Ajansın sorumlu olduğu hizmetlerin yürütülmesi ve bu hizmetlerle ilgili görevleri yerine getirmek üzere hizmet birimlerinin oluşturulmasında etkili bir idare, iş bölümü ve koordinasyonun sağlanması amacıyla Genel Müdüre bağlı Genel Müdür Yardımcılığı ile hizmetlerin gereklerine uygun diğer Genel Müdür Yardımcılıkları ve alt hizmet ve destek birimlerine ilişkin teşkilat yapısının kurulmasına, birleştirilmesine veya kaldırılmasına karar vermek,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“doğal” ibaresi madde metninden çıkarılmış, mevcut beşinci fıkra dokuzuncu fıkra olarak teselsül ettirilmiş, mevcut altıncı fıkra onuncu fıkra olarak teselsül ettirilip aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mevcut yedinci fıkra onbirinci fıkra olarak teselsül ettirilmiş ve maddeye onbirinci fıkra olarak teselsül ettirilen mevcut yedinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Seçimlerin yapılmasına ilişkin iş ve işlemler Ajans tarafından yürütülür. Buna ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

“(4) Yönetim Kurulu, Bakanlıkça belirlenen turizm strateji ve politikaları doğrultusunda aşağıdaki görevleri yerine getirir:

a) Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan Ajansın faaliyet alanları kapsamında tüm iş ve işlemlere yönelik kararlar almak.

b) Ajansın tüm gelir ve giderlerini gayri safi olarak bütçede göstererek bütçeyi yıllık olarak, plan ve programlarının gerekleri ile fayda ve maliyet unsurlarını göz önünde tutarak verimlilik, tutumluluk ilkelerine ve hesap dönemine göre onaylamak.

c) Ajansın yıllık programına, yıllara sari harcama yapılacak proje ve diğer işlemler ile yapılacak mal ve hizmet alımlarında teminat alınıp alınmayacağına karar vermek, zorunlu durumlarda yüzde elliye kadar ön ödeme yapılmasına ilişkin proje ve işlemleri karara bağlamak, Ajans bütçesini Bakan onayına sunmak.

ç) Ajansın sorumlu olduğu hizmetlerin yürütülmesi ve bu hizmetlerle ilgili görevleri yerine getirmek üzere hizmet birimlerinin oluşturulmasında etkili bir idare, iş bölümü ve koordinasyonun sağlanması amacıyla Genel Müdüre bağlı Genel Müdür Yardımcılığı ile hizmetlerin gereklerine uygun diğer Genel Müdür Yardımcılıkları ve alt hizmet ve destek birimlerine ilişkin teşkilat yapısının kurulmasına, birleştirilmesine veya kaldırılmasına karar vermek,

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

d) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup, Ajansın faaliyet konularına ilişkin alanlarda görev yapmış, bu konularda bilgi sahibi olan ve üst düzey yöneticilik tecrübesi olup, en az on yıl tecrübe sahibi olan, kırk yaşını doldurmuş, yükseköğrenim mezunu, kamu haklarından yasaklı olmayan ve Ajans tarafından yürütülecek işlere ilişkin aranan diğer şartları taşıyanlar arasından Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarını seçmek, atamak ve personel istihdamına ilişkin hususlar ile personelde aranacak şartlara ilişkin karar almak.

e) Genel Müdürün görev ve yetkileri ile harcama limitlerini belirlemek.

f) Ajansın faaliyetlerine ilişkin olarak hazırlanan altı aylık ara rapor ile yıllık faaliyet raporunu onaylamak ve bir örneğini Bakanlığa göndermek.

(5) Yönetim Kurulu, Başkanın çağrısı üzerine, en az üç ayda bir kez olmak üzere ve en az onbir üyenin katılımıyla toplanır ve kararlarını katılanların salt çoğunluğuyla alır. Yönetim Kurulu, Bakan Yardımcısının başkanlığında toplanır. Bakan Yardımcısının katılamadığı toplantılara Tanıtma Genel Müdürü başkanlık eder. Toplantı gündemi, yeri ve zamanı Başkan tarafından belirlenir ve toplantı tarihinden en az on beş gün öncesinde tüm üyelere bildirilir. En az beş üyenin teklifi ile toplantıya gündem maddesi ilave edilebilir. Oylamalarda çekimser kalinamaz. Oyların eşitliği halinde Başkanın bulunduğu taraf üstün sayılır. Muhafız kalan üye, karşı oy gerekçesini kararın altına yazarak imzalamak zorundadır.”

“(7) İcra Kurulu aşağıda belirtilen iş ve işlemleri yürütmekle görevlidir:

a) Yönetim Kurulunca alınan kararların uygulanmasına yönelik tüm iş ve işlemleri yürütmek.

b) Ajans faaliyetlerine ilişkin olarak Bakanlık ile Ajans arasında gerekli koordinasyonu sağlamak.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

d) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup, Ajansın faaliyet konularına ilişkin alanlarda görev yapmış, bu konularda bilgi sahibi olan ve üst düzey yöneticilik tecrübesi olup, en az on yıl tecrübe sahibi olan, kırk yaşını doldurmuş, yükseköğrenim mezunu, kamu haklarından yasaklı olmayan ve Ajans tarafından yürütülecek işlere ilişkin aranan diğer şartları taşıyanlar arasından Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarını seçmek, atamak ve personel istihdamına ilişkin hususlar ile personelde aranacak şartlara ilişkin karar almak.

e) Genel Müdürün görev ve yetkileri ile harcama limitlerini belirlemek.

f) Ajansın faaliyetlerine ilişkin olarak hazırlanan altı aylık ara rapor ile yıllık faaliyet raporunu onaylamak ve bir örneğini Bakanlığa göndermek.

(5) Yönetim Kurulu, Başkanın çağrısı üzerine, en az üç ayda bir kez olmak üzere ve en az onbir üyenin katılımıyla toplanır ve kararlarını katılanların salt çoğunluğuyla alır. Yönetim Kurulu, Bakan Yardımcısının başkanlığında toplanır. Bakan Yardımcısının katılamadığı toplantılara Tanıtma Genel Müdürü başkanlık eder. Toplantı gündemi, yeri ve zamanı Başkan tarafından belirlenir ve toplantı tarihinden en az on beş gün öncesinde tüm üyelere bildirilir. En az beş üyenin teklifi ile toplantıya gündem maddesi ilave edilebilir. Oylamalarda çekimser kalinamaz. Oyların eşitliği halinde Başkanın bulunduğu taraf üstün sayılır. Muhafız kalan üye, karşı oy gerekçesini kararın altına yazarak imzalamak zorundadır.”

“(7) İcra Kurulu aşağıda belirtilen iş ve işlemleri yürütmekle görevlidir:

a) Yönetim Kurulunca alınan kararların uygulanmasına yönelik tüm iş ve işlemleri yürütmek.

b) Ajans faaliyetlerine ilişkin olarak Bakanlık ile Ajans arasında gerekli koordinasyonu sağlamak.

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

c) Ajansın bütçesini, yıllık programını hazırlamak, yıllara sari harcama yapılacak proje ve diğer işlemleri belirlemek, bunları Yönetim Kurulunun onayına sunmak ve gerçekleştirmelerini takip etmek.

ç) Ajansın denetimini Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca bağımsız denetim kuruluşuna yaptırmak.

(8) İcra Kurulu, Başkanın çağrısı üzerine, en az üç üyenin katılımıyla toplanır ve kararlarını katılanların salt çoğunluğu ile alır. İcra Kurulu, Bakan Yardımcısının başkanlığında toplanır. Bakan Yardımcısının katılmadığı toplantılara Bakanlık Tanıtma Genel Müdürü başkanlık eder. Toplantı gündemi, yeri ve zamanı Bakan Yardımcısı tarafından belirlenir ve toplantı tarihinden en az beş günü öncesinde tüm üyelere bildirilir. En az iki üyenin teklifi ile toplantıya gündem maddesi ilave edilebilir. Oylamalarda çekimser kalinamaz. Oyların eşitliği halinde Başkanın bulunduğu taraf üstün sayılır. Muhalif kalan üye, karşı oy gerekçesini kararın altına yazarak imzalamak zorundadır.”

“(10) Danışma Kurulunun Başkanı Bakandır. Danışma Kurulu, yılda en az dört kez olmak üzere gerekli görülen hallerde Kurul Başkanının çağrısı ile toplanır. Toplantı gündemi, yeri ve zamanı Kurul Başkanı tarafından belirlenir ve toplantı tarihinden en az on gün öncesinde tüm üyelere bildirilir. En az iki üyenin teklifi ile toplantıya gündem maddesi ilave edilebilir. Danışma Kurulunca bilgi, tecrübe ve uzmanlığından yararlanılabileceği düşünülen kişi veya kurum ve kuruluşların temsilcileri toplantıya çağırılabilir veya görüşleri alınabilir. Bu şekilde toplantıya davet edilen temsilciler tavsiye kararlarına imza atamazlar. Danışma Kurulu, en az beş üyenin katılımı ile toplanır ve tavsiye kararlarını çoğunlukla alır. Kararlar gerekçeli olarak yazılır. Danışma Kurulu, kendisine verilen görevleri kendi sorumluluğu altında tarafsız ve bağımsız olarak yerine

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

c) Ajansın bütçesi ile yıllık programını hazırlamak, yıllara sari harcama yapılacak proje ve diğer işlemleri belirlemek, bunları Yönetim Kurulunun onayına sunmak ve gerçekleştirmelerini takip etmek.

ç) Ajansın denetimini Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca bağımsız denetim kuruluşuna yaptırmak.

(8) İcra Kurulu, Başkanın çağrısı üzerine, en az üç üyenin katılımıyla toplanır ve kararlarını katılanların salt çoğunluğu ile alır. İcra Kurulu, Bakan Yardımcısının başkanlığında toplanır. Bakan Yardımcısının katılmadığı toplantılara Bakanlık Tanıtma Genel Müdürü başkanlık eder. Toplantı gündemi, yeri ve zamanı Bakan Yardımcısı tarafından belirlenir ve toplantı tarihinden en az beş gün öncesinde tüm üyelere bildirilir. En az iki üyenin teklifi ile toplantıya gündem maddesi ilave edilebilir. Oylamalarda çekimser kalinamaz. Oyların eşitliği halinde Başkanın bulunduğu taraf üstün sayılır. Muhalif kalan üye, karşı oy gerekçesini kararın altına yazarak imzalamak zorundadır.”

“(10) Danışma Kurulunun Başkanı Bakandır. Danışma Kurulu, yılda en az dört kez olmak üzere gerekli görülen hallerde Kurul Başkanının çağrısı ile toplanır. Toplantı gündemi, yeri ve zamanı Kurul Başkanı tarafından belirlenir ve toplantı tarihinden en az on gün öncesinde tüm üyelere bildirilir. En az iki üyenin teklifi ile toplantıya gündem maddesi ilave edilebilir. Danışma Kurulunca bilgi, tecrübe ve uzmanlığından yararlanılabileceği düşünülen kişi veya kurum ve kuruluşların temsilcileri toplantıya çağırılabilir veya görüşleri alınabilir. Bu şekilde toplantıya davet edilen temsilciler tavsiye kararlarına imza atamazlar. Danışma Kurulu, en az beş üyenin katılımı ile toplanır ve tavsiye kararlarını çoğunlukla alır. Kararlar gerekçeli olarak yazılır. Danışma Kurulu, kendisine verilen görevleri kendi sorumluluğu altında tarafsız ve bağımsız olarak yerine

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

getirir. Ajansın faaliyetleri kapsamında Danışma Kuruluna veya üyelerine icrai veya idari nitelikte bir görev verilemez. Ajansın diğer organlarına verilen görev ve yetkiler, herhangi bir kapsam veya surette Danışma Kuruluna devredilemez. Danışma Kurulu üyeliği ile Yönetim Kurulu ve İcra Kurulu üyeliği birleşemez.”

“(12) Yönetim Kurulu, İcra Kurulu ve Danışma Kurulu üyelerinin kanunda tanımlanan görev ve yetkiler çerçevesinde alacakları kararları; eşitlik, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri ile maliyet-fayda unsurları ve etik kurallara uygun olarak alması esastır.

(13) Yönetim Kurulu tarafından yetkileri kullanmak üzere bir Genel Müdür ve dört Genel Müdür Yardımcısı istihdam edilir.

(14) Genel Müdürün görevi şunlardır:

a) Yönetim Kurulu ve İcra Kurulu tarafından alınan kararların uygulanmasını sağlamak üzere gerekli iş ve işlemleri yapmak, takip etmek ve İcra Kuruluna rapor sunmak.

b) Hizmet birimleri ve Ajans faaliyetlerine ilişkin olarak ilgili kurum ve kuruluşlar ile koordinasyonu sağlamak.

c) Ajansın, turizm sektörü başta olmak üzere reklam, tanıtım ve halkla ilişkilerle ilgili sivil toplum kuruluşları ile ilişkilerini yönetmek.

ç) Ajansın yürüttüğü tanıtım faaliyetlerinin etkinliğini ölçmek, planlanan tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine yön vermek amacıyla Bakanlık ile iş birliği halinde ilgili kurum ve kuruluşlardan gerekli verileri sağlamak, bu verileri raporlamak ve başta Bakanlık olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlara iletmek.

d) Ajansın idari iş ve işlemlerini yürütmek.

e) Yönetim Kurulu tarafından kendisine verilen yetkiler çerçevesinde diğer iş ve işlemleri yürütmek.

(15) Yönetim Kurulu kararı ile Genel Müdür Yardımcısı altında gerekli görülen unvanlarda personel istihdam edilebilir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

getirir. Ajansın faaliyetleri kapsamında Danışma Kuruluna veya üyelerine icrai veya idari nitelikte bir görev verilemez. Ajansın diğer organlarına verilen görev ve yetkiler, herhangi bir kapsam veya surette Danışma Kuruluna devredilemez. Danışma Kurulu üyeliği ile Yönetim Kurulu ve İcra Kurulu üyeliği birleşemez.”

“(12) Yönetim Kurulu, İcra Kurulu ve Danışma Kurulu üyelerinin bu Kanunda tanımlanan görev ve yetkiler çerçevesinde alacakları kararları; eşitlik, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri ile maliyet-fayda unsurları ve etik kurallara uygun olarak alması esastır.

(13) Yönetim Kurulu tarafından yetkileri kullanmak üzere bir Genel Müdür ve dört Genel Müdür Yardımcısı istihdam edilir.

(14) Genel Müdürün görevi şunlardır:

a) Yönetim Kurulu ve İcra Kurulu tarafından alınan kararların uygulanmasını sağlamak üzere gerekli iş ve işlemleri yapmak, takip etmek ve İcra Kuruluna rapor sunmak.

b) Hizmet birimleri ve Ajans faaliyetlerine ilişkin olarak ilgili kurum ve kuruluşlar ile koordinasyonu sağlamak.

c) Ajansın, turizm sektörü başta olmak üzere reklam, tanıtım ve halkla ilişkilerle ilgili sivil toplum kuruluşları ile ilişkilerini yönetmek.

ç) Ajansın yürüttüğü tanıtım faaliyetlerinin etkinliğini ölçmek, planlanan tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine yön vermek amacıyla Bakanlık ile iş birliği halinde ilgili kurum ve kuruluşlardan gerekli verileri sağlamak, bu verileri raporlamak ve başta Bakanlık olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlara iletmek.

d) Ajansın idari iş ve işlemlerini yürütmek.

e) Yönetim Kurulu tarafından kendisine verilen yetkiler çerçevesinde diğer iş ve işlemleri yürütmek.

(15) Yönetim Kurulu kararı ile Genel Müdür Yardımcısı altında gerekli görülen unvanlarda personel istihdam edilebilir.”

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 24- 7183 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “yapabilir, destek ve kaynak sağlayabilir.” ibaresi “yapabilir.” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) Yönetim Kurulu; eşitlik ve rekabet ilkeleri, işletmelerin taşıdığı turizm potansiyeli ile ülke imajı ve tanıtımına sağlayacağı katkıyı etkinlik ve verimlilik bakımından dikkate alıp, ortak projeler gerçekleştirerek destek sağlayabilir.”

MADDE 25- 7183 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “ile konaklama tesislerinden” ibaresi “konaklama tesisleri ile turizm amaçlı kiralama izin belgesi düzenlenen yerlerden” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- 7183 sayılı Kanunun 7 ncı maddesinin ikinci fıkrasına ikinci cümlesinde yer alan “Sayıştay” ibaresinden sonra gelmek üzere “bağımsız denetim raporunu, Ajansın mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğu bakımından ve Ajansın kontrol sistemleri, yöntem ve süreçleri ile birlikte inceleyip” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 27- 7183 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Ajansın bu Kanunda belirtilen görevlerine ilişkin mal ve hizmet alımları 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir. Bu istisna, ceza ve ihalelere katılmaktan yasaklama hükümleri ile Ajansın bu Kanunda belirtilen faaliyetleri içinde olmayan, idari ihtiyaçları ile ilgili mal ve hizmet alımlarını kapsamaz. Ajansın bu fıkra kapsamında gerçekleştireceği mal ve hizmet alımları; saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, gizlilik, fırsat eşitliği, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 26- 7183 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “yapabilir, destek ve kaynak sağlayabilir.” ibaresi “yapabilir.” şeklinde değiştirilmiş ve fıkra (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) Yönetim Kurulu; eşitlik ve rekabet ilkeleri, işletmelerin taşıdığı turizm potansiyeli ile ülke imajı ve tanıtımına sağlayacağı katkıyı etkinlik ve verimlilik bakımından dikkate alıp, ortak projeler gerçekleştirerek destek sağlayabilir.”

MADDE 27- 7183 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “ile konaklama tesislerinden” ibaresi “konaklama tesisleri ile turizm amaçlı kiralama izin belgesi düzenlenen yerlerden” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 28- 7183 sayılı Kanunun 7 ncı maddesinin ikinci fıkrasına ikinci cümlesinde yer alan “Sayıştay,” ibaresinden sonra gelmek üzere “bağımsız denetim raporunu, Ajansın mali rapor ve tablolarının güvenilirliği ve doğruluğu bakımından ve Ajansın kontrol sistemleri, yöntem ve süreçleri ile birlikte inceleyip” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 29- 7183 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Ajansın bu Kanunda belirtilen görevlerine ilişkin mal ve hizmet alımları 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir. Bu istisna, ceza ve ihalelere katılmaktan yasaklama hükümleri ile Ajansın bu Kanunda belirtilen faaliyetleri içinde olmayan, idari ihtiyaçları ile ilgili mal ve hizmet alımlarını kapsamaz. Ajansın bu fıkra kapsamında gerçekleştireceği mal ve hizmet alımları; saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, gizlilik, fırsat eşitliği, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

kullanılması ilkelerine uyularak gerçekleştirilir. Bu fıkra ile ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.

(4) Ajansta, kamu kurum ve kuruluşlarına personel istihdam edilmesine dair mevzuat hükümlerine tabi olunmaksızın bu maddede belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel istihdam edilir. Çalıştırılacak personel sayısı 200 kişidir, Cumhurbaşkanı bu sayıyı dört katına kadar arttırmaya yetkilidir. Ajansta istihdam edilecek personele ödenecek ücret ve varsa diğer mali hakları görev yapılan unvan, eğitim, tecrübe, dil bilgisi, alanında uzmanlığı esas alınarak Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Ajansın yıllık personel giderleri toplamı, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onunu aşamaz. Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılığına yapılacak atamalar haricinde Ajansta boş bulunan pozisyonlara atanabilmek için Ajans tarafından yapılacak ya da yükseköğretim kurumlarına yaptırılacak yazılı ve/veya sözlü sınavda başarılı olmak şarttır. Sınav, Ajansın görev alanına ilişkin konular ile alım yapılacak pozisyonun gerektirdiği niteliklere ilişkin olarak belirlenen konulardan yapılır. Personelin işe alınmaları, sınavları, görev, yetki ve yükümlülükleri ile istihdamlarına dair diğer hususlar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 28- 7183 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Seçilmiş olan üyelerin görevlerinin devamı
GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, Ajansın Yönetim Kurulunda görev alması amacıyla seyahat acentası işletme belgesi sahiplerinin kendi aralarından ilgili mevzuatı uyarınca seçimle belirledikleri üyenin görevi, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 3 üncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca seçim yapılınca kadar devam eder.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkelerine uyularak gerçekleştirilir. Bu fıkra ile ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.”

“(4) Ajansta, kamu kurum ve kuruluşlarına personel istihdam edilmesine dair mevzuat hükümlerine tabi olunmaksızın bu maddede belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel istihdam edilir. Çalıştırılacak personel sayısı 200 kişidir, Cumhurbaşkanı bu sayıyı dört katına kadar arttırmaya yetkilidir. Ajansta istihdam edilecek personele ödenecek ücret ve varsa diğer mali hakları; görev yapılan unvan, eğitim, tecrübe, dil bilgisi, alanında uzmanlığı esas alınarak Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Ajansın yıllık personel giderleri toplamı, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onunu aşamaz. Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılığına yapılacak atamalar haricinde Ajansta boş bulunan pozisyonlara atanabilmek için Ajans tarafından yapılacak ya da yükseköğretim kurumlarına yaptırılacak yazılı ve/veya sözlü sınavda başarılı olmak şarttır. Sınav, Ajansın görev alanına ilişkin konular ile alım yapılacak pozisyonun gerektirdiği niteliklere ilişkin olarak belirlenen konulardan yapılır. Personelin işe alınmaları, sınavları, görev, yetki ve yükümlülükleri ile istihdamlarına dair diğer hususlar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 30- 7183 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Seçilmiş olan üyelerin görevlerinin devamı
GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, Ajansın Yönetim Kurulunda görev alması amacıyla seyahat acentası işletme belgesi sahiplerinin kendi aralarından ilgili mevzuatı uyarınca seçimle belirledikleri üyenin görevi, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 3 üncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca seçim yapılınca kadar devam eder.”

(Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya ve
104 Milletvekilinin Teklifi)

Yürürlük

MADDE 29- (1) Bu Kanunun;

- a) 1 ilâ 6 ncı maddeleri ve 18 inci, 25 inci ve geçici 1 inci maddeleri 1/1/2024 tarihinde,
b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 30- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 31- (1) Bu Kanunun;

- a) 1 ilâ 6 ncı maddeleri ve 18 inci, 27 nci ve geçici 1 inci maddeleri 1/1/2024 tarihinde,
b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 32- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

